DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404085841

Årsredovisning

för

Begravningsbyrå Momento AB

556417-2210

Räkenskapsåret

2022

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning	3
Balansräkning	4
Noter	6

DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404085833

Styrelsen för Begravningsbyrå Momento AB upprättar följande årsredovisning för räkenskapsåret 2022.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Begravningsbyrå Momento AB är ett helägt dotterbolag till Fonus Ekonomisk förening, org.nr 702000-1298 med säte i Stockholm, och ingår i Fonuskoncernen. Företaget bedriver begravningsrörelse och därmed förenlig verksamhet. Bolaget har sitt säte i Stockholm. Företaget har under 2022 bedrivit verksamhet på följande orter: Kalix, Östersund, Bräcke, Ljusdal, Borlänge, Hedemora, Nordmaling, Arvika, Gävle, Stockholm, Göteborg, Älmhult, Lund, Löddeköping, Kävlinge, Dalby, Gällivare, Hagfors, Helsingborg, Brunflo, Oskarshamn, Gullspång, Ekshärad, Arboga, Kramfors, Sollefteå, Bjursås, Klippan, Råå, Mönsterås, Falun, Västerås och Köping.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Bolaget har under året förvärvat Falu begravningsbyrå, Klassons begravningsbyrå och Begravningsbyrå Bengt Gustavsson i Västerås och Köping. En nedskrivning om 5,9 mkr avseende förvärvsgoodwill från tidigare förvärvade verksamheter har gjorts.

Under 2022 fortsatte den digitala utvecklingen och tjänsten boka online lanserades. Våra kunder kan nu själva se och boka tillgängliga mötestider på respektive kontorssida. Kunden får möjlighet att välja om man vill träffa oss fysiskt, ha ett video- eller telefonmöte. Vi ser att denna tjänst ökat vår tillgänglighet. Startsidorna för Momentowebbarna gjordes om för att förbättra användarupplevelsen och stärka Momentos webbar utifrån ett SEO-perspektiv. Under året implementerades även Inmemory 4 som är ett förbättrat system för att skapa och beställa begravningsprogram, tackkort, minnesböcker och kondoleansböcker.

Förväntad framtida utveckling samt risker och osäkerhetsfaktorer

Under 2023 kommer vi att fortsätta att erbjuda våra kunder prisvärda och hållbara tjänster med professionellt och personligt stöd genom livet och döden för alla.
Vi är finansiellt starka och arbetar för att upprätthålla en fortsatt hållbar och lönsam tillväxt till nytta för våra medlemmar och kunder.

Flerårsöversikt (Tkr)	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**	**2018**
Nettoomsättning	119 861	85 593	84 210	78 746	63 270
Resultat efter finansiella poster	-846	-3 653	-673	-3 651	670
Soliditet (%)	22	22	36	36	28

Förändringar i eget kapital

	Aktie-kapital	**Reserv-fond**	**Fond för utveckl.utg.**	**Balanserat resultat**	**Årets resultat**	**Totalt**
Belopp vid årets ingång	1 000 000	20 000	213 120	8 496 452	270 135	**9 999 707**
Disposition enligt beslut av årsstämman:				270 135	-270 135	**0**
Fond för utvecklingsutgifter			-94 720	94 720		**0**
Årets resultat					329 736	**329 736**
Belopp vid årets utgång	**1 000 000**	**20 000**	**118 400**	**8 861 307**	**329 736**	**10 329 443**

DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404086586

DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404085837

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	8 861 307
årets vinst	329 736
	9 191 043

disponeras så att

i ny räkning överföres	9 191 043

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404085588

Resultaträkning

	Not	2022-01-01 -2022-12-31	2021-01-01 -2021-12-31
Nettoomsättning		119 860 617	85 593 001
Övriga rörelseintäkter		832 434	1 222 135
		120 693 051	**86 815 136**
Rörelsens kostnader			
Handelsvaror		-51 036 477	-35 449 118
Övriga externa kostnader		-27 450 930	-24 234 316
Personalkostnader	2	-29 527 441	-24 910 154
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-13 393 388	-5 827 951
Övriga rörelsekostnader		0	-105
		-121 408 236	**-90 421 644**
Rörelseresultat	3	**-715 185**	**-3 606 508**
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	4	-40 721	-45 745
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		90 689	47 511
Räntekostnader och liknande resultatposter		-180 622	-48 222
		-130 654	**-46 456**
Resultat efter finansiella poster		**-845 839**	**-3 652 964**
Erhållna koncernbidrag	5	1 500 000	4 000 000
Övriga bokslutsdispositioner	5	-175 899	-7 000
Summa bokslutsdispositioner		**1 324 101**	**3 993 000**
Resultat före skatt		**478 262**	**340 036**
Skatt på årets resultat		-148 526	-69 901
Årets resultat		**329 736**	**270 135**

DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404008389

Balansräkning

	Not	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Dataprogram	6	118 400	213 120
Hyresrätter och liknande rättigheter	7	29 651	0
Goodwill	8	18 257 456	22 725 938
		18 405 507	**22 939 058**
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	9	0	0
Inventarier, verktyg och installationer	10	1 548 736	1 786 213
		1 548 736	**1 786 213**
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	11, 12	4 020 265	4 021 083
Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	13	4 100	4 100
Andra långfristiga värdepappersinnehav	14	155 000	155 000
		4 179 365	**4 180 183**
Summa anläggningstillgångar		**24 133 608**	**28 905 454**
Omsättningstillgångar			
Varulager m m			
Färdiga varor och handelsvaror		25 984	106 664
		25 984	**106 664**
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		9 520 802	7 310 188
Fordringar hos koncernföretag		8 272 066	5 179 124
Övriga fordringar		2 253 639	1 656 226
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		2 789 201	2 687 773
		22 835 708	**16 833 311**
Kassa och bank		152 157	160 815
Summa omsättningstillgångar		**23 013 849**	**17 100 790**
SUMMA TILLGÅNGAR		**47 147 457**	**46 006 244**

DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404085900

Balansräkning

	Not	2022-12-31	2021-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	15		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		1 000 000	1 000 000
Reservfond		20 000	20 000
Fond för utvecklingsutgifter		118 400	213 120
		1 138 400	**1 233 120**
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust		8 861 307	8 496 452
Årets resultat		329 736	270 135
		9 191 043	**8 766 587**
Summa eget kapital		**10 329 443**	**9 999 707**
Obeskattade reserver	16	288 899	113 000
Långfristiga skulder	17		
Skulder till koncernföretag		22 000 000	23 500 000
Summa långfristiga skulder		**22 000 000**	**23 500 000**
Kortfristiga skulder			
Förskott från kunder		347 517	256 470
Leverantörsskulder		4 239 923	3 352 711
Skulder till koncernföretag		3 188 854	2 596 682
Övriga skulder		2 572 316	3 159 536
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		4 180 505	3 028 138
Summa kortfristiga skulder		**14 529 115**	**12 393 537**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**47 147 457**	**46 006 244**

DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404085591

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar
Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäktsredovisning
Intäkter har tagits upp till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Aktivering av internt upparbetade och förvärvade immateriella anläggningstillgångar
Företaget redovisar internt upparbetade och förvärvade immateriella anläggningstillgångar enligt aktiveringsmodellen. Det innebär att samtliga utgifter som avser framtagandet av en internt upparbetad och förvärvad immateriell anläggningstillgång aktiveras och skrivs av under tillgångens beräknade nyttjandeperiod, under förutsättningarna att kriterierna i BFNAR 2012:1 är uppfyllda.

Anläggningstillgångar
Immateriella och materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella överavskrivningar och nedskrivningar.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde.
Följande avskrivningstakt tillämpas:

Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten	5 år
Goodwill	5 år

Avskrivningsperiod för goodwill är beräknad utifrån den period som posten bedöms generera ekonomiska fördelar.

Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år
Inventarier, verktyg och installationer	5 år

Nedskrivningar - materiella och immateriella anläggningstillgångar samt andelar i koncern
Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att en tillgångs värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns beräknas tillgångens återvinningsvärde.
Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet beräknas nuvärdet av de framtida kassaflöden som tillgången väntas ge upphov till i den löpande verksamheten samt när den avyttras eller utrangeras. Den diskonteringsränta som används är före skatt och återspeglar marknadsmässiga bedömningar av pengars tidsvärde och de risker som avser tillgången. En tidigare nedskrivning återförs endast om de skäl som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet vid den senaste nedskrivningen har förändrats.

DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404083592

Varulager
Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in, först ut-principen. Med nettoförsäljningsvärdet avses varornas beräknade försäljningspris minskat med försäljningskostnader.

Ersättning till anställda
Ersättningar till anställda avser alla typer av ersättningar som företaget lämnar till de anställda. Företagets ersättningar innefattar bland annat löner, betald semester, betald frånvaro, bonus och ersättningar efter avslutad anställning (pensioner). Redovisning sker i takt med intjänandet. Ersättningar till anställda efter avslutad anställning avser avgiftsbestämda eller formånsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestamda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser, vare sig legala eller informella, att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Övriga planer klassificeras som förmånsbestämda pensionsplaner.

Skatter
Aktuell skatt avser inkomstskatt för innevarande räkenskapsår samt den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte redovisats. Aktuell skatt beräknas utifrån per den skattesats som gäller per balansdagen.

Andelar i dotterföretag
Andelar i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår köpeskillingen som erlagts för aktierna samt förvärvskostnader. Eventuella kapitaltillskott läggs till anskaffningsvärdet när de uppkommer.

Kundfordringar/kortfristiga fordringar
Kundfordringar och kortfristiga fordringar redovisas som omsättningstillgångar till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Låneskulder och leverantörsskulder
Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Koncernbidrag
Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner.

Koncernförhållanden
Företaget är moderföretag men med hänvisning till undantagsreglerna i årsredovisningslagen 7 kap 2§ upprättas ingen egen koncernredovisning. Den överordnade moderföreningen Fonus Ekonomisk Förening, organisationsnummer 702000-1298 med säte i Stockholm, upprättar koncernredovisning.

Nyckeltalsdefinitioner
Nettoomsättning
Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader men före bokslutsdispositioner och skatter.

DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404085933

Soliditet (%)
Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Not 2 Medelantalet anställda

	2022	2021
Medelantalet anställda	46	40

Not 3 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

	2022	2021
Andel av årets totala inköp som skett från andra företag i koncernen	42,15 %	38,59 %
Andel av årets totala försäljningar som skett till andra företag i koncernen	3,97 %	4,62 %

Not 4 Resultat från andelar i koncernföretag

	2022	2021
Resultat vid avyttringar	-40 721	-45 575
	-40 721	**-45 575**

Not 5 Bokslutsdispositioner

	2022	2021
Erhållna koncernbidrag	1 500 000	4 000 000
Avsättningar periodiseringsfond	0	-113 000
Återföring av periodiseringsfond	113 000	106 000
Förändring av överavskrivningar	-288 899	
	1 324 101	**3 993 000**

DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404083941

Not 6 Dataprogram

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	473 599	473 599
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**473 599**	**473 599**
Ingående avskrivningar	-260 479	-165 759
Årets avskrivningar	-94 720	-94 720
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-355 199**	**-260 479**
Utgående redovisat värde	**118 400**	**213 120**

Not 7 Hyresrätter och liknande rättigheter

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	0	0
Inköp	33 567	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**33 567**	**0**
Årets avskrivningar	-3 916	
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-3 916**	
Utgående redovisat värde	**29 651**	**0**

Not 8 Goodwill

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	42 825 291	22 734 349
Inköp	8 200 000	20 090 942
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**51 025 291**	**42 825 291**
Ingående avskrivningar	-18 899 032	-14 789 708
Årets avskrivningar	-6 801 815	-4 109 324
Justering fg års UB	2	
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-25 700 845**	**-18 899 032**
Ingående nedskrivningar	-1 200 321	
Årets nedskrivningar	-5 866 667	-1 200 321
Utgående ackumulerade nedskrivningar	**-7 066 988**	**-1 200 321**
Utgående redovisat värde	**18 257 458**	**22 725 938**

DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404085935

Not 9 Förbättringsutgifter på annans fastighet

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningar	2 272 904	2 363 545
Inköp	0	0
Omklassificeringar		-90 641
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**2 272 904**	**2 272 904**
Ingående avskrivningar	-2 272 904	-2 272 904
Årets avskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-2 272 904**	**-2 272 904**
Utgående redovisat värde	**0**	**0**

Not 10 Inventarier, verktyg och installationer

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	6 049 886	4 864 477
Inköp	240 741	535 678
Försäljningar/utrangeringar	-216 000	-4 654 593
Omklassificeringar	-27 948	90 641
Inkråmsförvärv	392 000	5 213 683
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**6 438 679**	**6 049 886**
Ingående avskrivningar	-4 263 673	-3 494 954
Återförda avskrivningar på försäljningar/utrangeringar		2 530 647
Årets avskrivningar	-626 270	-423 587
Inkråmsförvärv		-2 875 779
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-4 889 943**	**-4 263 673**
Utgående redovisat värde	**1 548 736**	**1 786 213**

I anskaffningsvärdet ingår konst med ett värde om 124 715 Kr för vilka ingen avskrivning sker.

DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404085396

Not 11 Andelar i koncernföretag

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	4 021 083	3 342 962
Inköp	677 303	20 577 208
Försäljningar/utrangeringar	-678 121	-19 899 087
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**4 020 265**	**4 021 083**
Utgående redovisat värde	**4 020 265**	**4 021 083**

Not 12 Specifikation andelar i koncernföretag

Namn	Kapital-andel	Antal andelar	Bokfört värde
Falu Begravningsbyrå AB	100%	1 000	677 303
Wikholms Oskarshamns Begravningsbyrå AB	100%	1 000	3 342 962
			4 020 265

	Org.nr	Säte
Falu Begravningsbyrå AB	556860-9761	Falun
Wikholms Oskarshamns Begravningsbyrå AB	556231-5456	Oskarshamn, Skåne Län

Not 13 Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag

Memento Service AB, org.nr 556207-8575, Stockholm. Kapitalandel <1 %

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	4 100	4 100
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**4 100**	**4 100**
Utgående redovisat värde	**4 100**	**4 100**

Not 14 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	155 500	155 500
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**155 500**	**155 500**
Utgående redovisat värde	**155 500**	**155 500**

DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404085?7

Not 15 Antal aktier och kvotvärde

Namn	Antal aktier	Kvot-värde
Aktiekapital	10 000	100
	10 000	

Not 16 Obeskattade reserver

	2022-12-31	2021-12-31
Ackumulerade överavskrivningar	288 899	0
Periodiseringsfond 2021	0	113 000
	288 899	**113 000**
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	116	

Not 17 Långfristiga skulder

Inga skulder förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen.

Not 18 Ställda säkerheter

	2022-12-31	2021-12-31
Företagsinteckning	500 000	500 000
	500 000	**500 000**

DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404085938

Not 19 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Under 2023 kommer vi att fortsätta att erbjuda våra kunder prisvärda och hållbara tjänster med professionellt och personligt stöd genom livet och döden för alla. Vi är finansiellt starka och arbetar för att upprätthålla en fortsatt hållbar och lönsam tillväxt till nytta för våra medlemmar och kunder

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift.

DocuSigned by:
Peter Göransson
C81D9BE2C1484EA...
Peter Göransson
Ordförande

DocuSigned by:
Niklas Personne
ED0DB5317F9B460...
Niklas Personne

DocuSigned by:
Ulrika Berling
E0D4E3124AA4471...
Ulrika Berling

Min revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift.

DocuSigned by:
Fredrik Sjölander
629F60FB8DC3415...
Fredrik Sjölander
Auktoriserad revisor

DocuSign Envelope ID: 25094469-229C-4C47-B35B-C67AEB753B12

20230404008605

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Begravningsbyrå Momento Aktiebolag, org. nr 556417-2210

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Begravningsbyrå Momento Aktiebolag för år 2022.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Begravningsbyrå Momento Aktiebolags finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Begravningsbyrå Momento Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Begravningsbyrå Momento Aktiebolag för år 2022 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

KPMG

20230404086605

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Begravningsbyrå Momento Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den dag som framgår av min elektroniska underskrift

DocuSigned by:
Fredrik Sjölander
629F60FB8DC3415...

Fredrik Sjölander
Auktoriserad revisor

DocuSign

Certificate Of Completion

Envelope Id: 25094469229C4C47B35BC67AEB753B12
Status: Completed
Subject: Complete with DocuSign: ÅR Momento 2022
Source Envelope:
Document Pages: 19 Signatures: 6
Certificate Pages: 6 Initials: 0
AutoNav: Enabled
EnvelopeId Stamping: Enabled
Time Zone: (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna

Envelope Originator:
Maria Wihlborg
PO Box 50768
Malmö, SE -202 71
maria.wihlborg@kpmg.se
IP Address: 83.249.49.162

Record Tracking

Status: Original
2/26/2023 4:22:51 PM
Holder: Maria Wihlborg
maria.wihlborg@kpmg.se
Location: DocuSign

Signer Events

Peter Göransson
peter.goransson@fonus.se
Support och kommunikationschef
Security Level: Email, Account Authentication (None)

Signature

DocuSigned by:
Peter Göransson
C81D9BE2C1484EA...

Signature Adoption: Pre-selected Style
Using IP Address: 194.68.107.5

Timestamp

Sent: 3/6/2023 10:17:10 AM
Viewed: 3/6/2023 12:17:55 PM
Signed: 3/6/2023 12:18:08 PM

Authentication Details
Identity Verification Details:
Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fbd673b01
Workflow Name: DocuSign ID Verification
Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.
Identification Method: Electronic ID
Type of Electronic ID: BankID Sweden
Transaction Unique ID: 0ca7c5d4-4203-5709-9dc1-835cd3e1e8cd
Country or Region of ID: SE
Result: Passed
Performed: 3/6/2023 12:17:41 PM

Electronic Record and Signature Disclosure:
Accepted: 3/6/2023 12:17:55 PM
ID: 371880d1-ff25-4bfb-aea4-fc2a2dc5f44d

Ulrika Berling
Ulrika.Berling@fonus.se
Security Level: Email, Account Authentication (None)

DocuSigned by:
Ulrika Berling
E0D4E3124AA4471...

Signature Adoption: Pre-selected Style
Using IP Address: 194.68.107.5

Sent: 3/6/2023 10:17:11 AM
Viewed: 3/6/2023 4:01:25 PM
Signed: 3/6/2023 4:16:24 PM

Authentication Details
Identity Verification Details:
Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fbd673b01
Workflow Name: DocuSign ID Verification
Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.
Identification Method: Electronic ID
Type of Electronic ID: BankID Sweden
Transaction Unique ID: 5671224d-2378-541e-8ecf-b8bd4a10337d
Country or Region of ID: SE
Result: Passed
Performed: 3/6/2023 4:01:09 PM

Electronic Record and Signature Disclosure:
Accepted: 3/6/2023 4:01:25 PM
ID: dafd845c-e6e5-4b70-8859-088c8c7417d2

20230404083309

20230404086O0

Signer Events	Signature	Timestamp
Niklas Personne Niklas.Personne@fonus.se Security Level: Email, Account Authentication (None)	DocuSigned by: Niklas Personne ED0DB5317F9B460...	Sent: 3/6/2023 4:16:28 PM Viewed: 3/6/2023 4:23:15 PM Signed: 3/6/2023 4:23:54 PM
	Signature Adoption: Pre-selected Style Using IP Address: 194.68.107.5	

Authentication Details
Identity Verification Details:
Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fbd673b01
Workflow Name: DocuSign ID Verification
Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.
Identification Method: Electronic ID
Type of Electronic ID: BankID Sweden
Transaction Unique ID: 4fbca8f9-3f8d-5b58-bfa8-bd870a7c7cb2
Country or Region of ID: SE
Result: Passed
Performed: 3/6/2023 4:22:51 PM

Electronic Record and Signature Disclosure:
Accepted: 3/6/2023 4:23:15 PM
ID: d5b258a3-2587-42bc-bfc0-2d583c7140ae

Fredrik Sjölander Fredrik.Sjolander@kpmg.se KPMG AB Security Level: Email, Account Authentication (None)	DocuSigned by: Fredrik Sjölander 629F60FB8DC3415...	Sent: 3/6/2023 4:23:59 PM Viewed: 3/7/2023 3:33:49 PM Signed: 3/7/2023 3:33:57 PM
	Signature Adoption: Pre-selected Style Using IP Address: 195.84.56.6 Signed using mobile	

Authentication Details
Identity Verification Details:
Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fbd673b01
Workflow Name: DocuSign ID Verification
Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.
Identification Method: Electronic ID
Type of Electronic ID: BankID Sweden
Transaction Unique ID: 68584ada-17d2-5108-b413-ce702a8a9369
Country or Region of ID: SE
Result: Passed
Performed: 3/7/2023 3:33:31 PM

Electronic Record and Signature Disclosure:
Not Offered via DocuSign

In Person Signer Events	Signature	Timestamp
Editor Delivery Events	**Status**	**Timestamp**
Agent Delivery Events	**Status**	**Timestamp**
Intermediary Delivery Events	**Status**	**Timestamp**
Certified Delivery Events	**Status**	**Timestamp**
Carbon Copy Events	**Status**	**Timestamp**
Witness Events	**Signature**	**Timestamp**
Notary Events	**Signature**	**Timestamp**

Envelope Summary Events	Status	Timestamps
Envelope Sent	Hashed/Encrypted	3/6/2023 10:17:11 AM
Certified Delivered	Security Checked	3/7/2023 3:33:49 PM

Envelope Summary Events	Status	Timestamps
Signing Complete	Security Checked	3/7/2023 3:33:57 PM
Completed	Security Checked	3/7/2023 3:33:57 PM

Payment Events	Status	Timestamps

Electronic Record and Signature Disclosure

20230404086O1

20230404086G2

Electronic Record and Signature Disclosure created on: 12/20/2022 3:49:32 PM
Parties agreed to: Peter Göransson, Ulrika Berling, Niklas Personne

ELECTRONIC RECORD AND SIGNATURE DISCLOSURE

From time to time, KPMG AB (we, us or Company) may be required by law to provide to you certain written notices or disclosures. Described below are the terms and conditions for providing to you such notices and disclosures electronically through the DocuSign system. Please read the information below carefully and thoroughly, and if you can access this information electronically to your satisfaction and agree to this Electronic Record and Signature Disclosure (ERSD), please confirm your agreement by selecting the check-box next to 'I agree to use electronic records and signatures' before clicking 'CONTINUE' within the DocuSign system.

Getting paper copies

At any time, you may request from us a paper copy of any record provided or made available electronically to you by us. You will have the ability to download and print documents we send to you through the DocuSign system during and immediately after the signing session and, if you elect to create a DocuSign account, you may access the documents for a limited period of time (usually 30 days) after such documents are first sent to you. After such time, if you wish for us to send you paper copies of any such documents from our office to you, you will be charged a $0.00 per-page fee. You may request delivery of such paper copies from us by following the procedure described below.

Withdrawing your consent

If you decide to receive notices and disclosures from us electronically, you may at any time change your mind and tell us that thereafter you want to receive required notices and disclosures only in paper format. How you must inform us of your decision to receive future notices and disclosure in paper format and withdraw your consent to receive notices and disclosures electronically is described below.

Consequences of changing your mind

If you elect to receive required notices and disclosures only in paper format, it will slow the speed at which we can complete certain steps in transactions with you and delivering services to you because we will need first to send the required notices or disclosures to you in paper format, and then wait until we receive back from you your acknowledgment of your receipt of such paper notices or disclosures. Further, you will no longer be able to use the DocuSign system to receive required notices and consents electronically from us or to sign electronically documents from us.

All notices and disclosures will be sent to you electronically

20230404085603

Unless you tell us otherwise in accordance with the procedures described herein, we will provide electronically to you through the DocuSign system all required notices, disclosures, authorizations, acknowledgements, and other documents that are required to be provided or made available to you during the course of our relationship with you. To reduce the chance of you inadvertently not receiving any notice or disclosure, we prefer to provide all of the required notices and disclosures to you by the same method and to the same address that you have given us. Thus, you can receive all the disclosures and notices electronically or in paper format through the paper mail delivery system. If you do not agree with this process, please let us know as described below. Please also see the paragraph immediately above that describes the consequences of your electing not to receive delivery of the notices and disclosures electronically from us.

How to contact KPMG AB:

You may contact us to let us know of your changes as to how we may contact you electronically, to request paper copies of certain information from us, and to withdraw your prior consent to receive notices and disclosures electronically as follows:
To contact us by email send messages to: dpreporting@kpmg.se

To advise KPMG AB of your new email address

To let us know of a change in your email address where we should send notices and disclosures electronically to you, you must send an email message to us at dpreporting@kpmg.se and in the body of such request you must state: your previous email address, your new email address. We do not require any other information from you to change your email address.

If you created a DocuSign account, you may update it with your new email address through your account preferences.

To request paper copies from KPMG AB

To request delivery from us of paper copies of the notices and disclosures previously provided by us to you electronically, you must send us an email to dpreporting@kpmg.se and in the body of such request you must state your email address, full name, mailing address, and telephone number. We will bill you for any fees at that time, if any.

To withdraw your consent with KPMG AB

To inform us that you no longer wish to receive future notices and disclosures in electronic format you may:

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

2022

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

FONUS

fonus.se

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Innehåll

Vd har ordet 3

Hållbarhetsrapport

Hållbarhetsrapport 2022 5
Ord från vd 5
Fonuskoncernens verksamhet 6
Väsentliga hållbarhetsfrågor 9
Hantering av väsentlig påverkan, risker och möjligheter 14
Resultat av måluppföljning och nyckelindikatorer 18

Styrningsrapport

Syfte och medlemsnytta 21
Demokratiska processer 21
Medlemmarnas deltagande i företagets värdeskapande 23
Lokala distriktsstämmor 24
Föreningsstämman 24
Valberedningen 25
Styrelsen 26
Ersättning till ledande befattningshavare 27
Revision, risk och intern kontroll 27

Ekonomisk redovisning

Förvaltningsberättelse 29
Nyckeltal 31
Förslag till resultatdisposition 32
Förändring eget kapital 32
Koncernens resultaträkning 33
Koncernens balansräkning 34
Koncernens kassaflödesanalys 35
Moderföreningens resultaträkning 36
Moderföreningens balansräkning 37
Moderföreningens kassaflödesanalys 38
Noter till redovisning 39
Styrelse och revisorer 48
Revisionsberättelse 49
Revisorsyttrande 52
Styrelse, revisorer och valberedning 53
Ledning 54
Styrelse 55

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Vd har ordet

Nu lägger vi ännu ett verksamhetsår för Fonus ekonomisk förening till handlingarna. Året startade tungt, med Rysslands krig mot Ukraina. Ett krig som medfört ond bråd död och ett omänskligt lidande för människorna i de drabbade områdena. Det är omöjligt att inte bli starkt berörd och känna frustration. Konsekvenserna av kriget påverkar oss alla – verksamheten, våra kunder och medarbetare. Vi upplever en tuffare tid med hög inflation och minskad köpkraft. Dels till följd av kraftigt höjda energi- och bränslepriser, dels ökade kostnader för bland annat mat och boende.

Vi som mänsklighet har även att hantera klimatfrågan där vi måste få till ett långsiktigt hållbart klimat både för oss själva, djurlivet och den mångfald som vi vill lämna vidare till framtida generationer. I vår vardag känns det angeläget att uppmuntra varandra att lyfta fram de ljuspunkter vi ser. Vi får känna tacksamhet över att vi fortsatt lever i en del av världen som sätter stor vikt vid demokrati, mänskliga rättigheter, mångfald och inkludering, samt mycket mer. Vi får också tro och hoppas på att det blir fred i Ukraina och andra konfliktdrabbade områden i världen.

HÖSTEN 2021 BESLUTADE styrelsen om en ny strategi och vision för Fonus ekonomisk förening. En strategi som ger en tydlig riktning för vad vi som ledning och verksamhet har att prioritera och arbeta med de närmsta åren. En av byggstenarna i strategin är vår företagsidé: ”Vi erbjuder prisvärda och hållbara tjänster med professionellt och personligt stöd genom livet och döden för alla.” Föreningens tjänster levereras till kunder via kompetenta medarbetare inom våra två verksamhetsområden juridik och begravning.

DAGLIGEN FÅR VI BEVIS på att kunderna känner stort förtroende för oss, vilket är oerhört glädjande. Det märker vi också i kundundersökningar och i omdömen på webben där kunderna själva delar med sig av sina upplevelser av mötet med oss och våra tjänster. Kundernas fina återkoppling är ett tydligt kvitto på allt det oerhört värdefulla och fina arbete som görs utav våra medarbetare i både Sverige och Norge.

ÅRET SOM GÅTT HAR resulterat i ökade uppdragsvolymer och högre marknadsandelar jämfört med föregående år, både för den svenska och norska begravningsverksamheten. Vi ser även att olika effektiviseringar och satsningar gett resultat. Som exempel kan nu kunderna själva boka in möten med oss digitalt via våra hemsidor. Genom bättre digital närvaro har vi förbättrat och ökat tillgängligheten för kunderna. Dessutom ser vi att de förvärv som genomförts under året starkt bidrar till föreningens tillväxt. Familjens Jurist har arbetat målmedvetet och intensivt med ett framtidsprogram. Det är glädjande att Familjens Jurist nu efter flera år av svag lönsamhet börjar gå åt rätt håll.

KONCERNEN SOM HELHET levererar ett mycket positivt resultat för verksamhetsåret 2022, ett rörelseresultat (EBIT) på 39 Mkr. Det är angeläget att vi levererar bra resultat i alla våra verksamheter. Det är en förutsättning för att vi fortsatt ska kunna bedriva en långsiktig och trygg verksamhet till gagn för föreningens kunder, ägare och medarbetare.

INOM HÅLLBARHETSOMRÅDET vill jag gärna lyfta fram några exempel på miljörelaterat och socialt ansvarstagande som vi har arbetat med under året. Vi fortsätter att i största möjligaste mån tanka förnybart drivmedel i våra begravningsbilar och transportfordon. Vi har satsat på fler eldrivna fordon i vår bilpark, och vi har lämnat in uttjänta datorer för cirkulering och återbruk. Familjens Jurist har arbetat fram metoder för att arbeta med barnkonsekvensanalyser för vårdnadsprocesser i domstol, och för att minska konflikter i samband med skilsmässa.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Detta är bara några exempel på det arbete som pågår hos oss inom hållbarhetsområdet. Många bäckar små bidrar till ökad hållbarhet.

SOM ETT LED AV föreningens fortsatta ambition att växa har Fonus under året förvärvat tre begravningsbyråer: Klassons begravningsbyrå i Mönsterås, Begravningsbyrå Bengt Gustavsson i Köping & Västerås och Falu begravningsbyrå i Falun. Välskötta och välrenommerade verksamheter som nu blir fina tillskott till vår verksamhet.

FONUS TRÄINDUSTRI HAR stärkt sin position som kistleverantör på den nordiska marknaden genom att föreningen den 1 november förvärvade Norges näst största kistleverantör SIBI AS i Norge. SIBI passar väl in i koncernens vision med utveckling av nya affärer inom våra båda kärnverksamheter.

UNDER ALLHELGONAHELGEN genomfördes för fjärde året i rad ljuständningar åt de personer som inte själva kan göra det. Tillsammans tände vi över 26 600 ljus på 979 kyrkogårdar och minnesplatser. Jag vill också passa på att nämna att vi har haft ett oerhört fint medialt genomslag för alla våra verksamheter i Sverige och Norge. Vi har synts och hörts flitigt utifrån olika ämnen och teman i både lokal tv och radio, tryckta tidningar och digitala inlägg på webben.

I SLUTET AV NOVEMBER nåddes vi av beskedet att Svenska kyrkans högsta organ, kyrkomötet, beslutat att ändra kyrkoordningen för att göra det möjligt för församlingar att bedriva begravningsbyråer i konkurrens med privata aktörer. Ett utmanande beslut för Fonus och begravningsbranschen. Beslutet skapar problem

Peter Göransson, vd

eftersom kyrkan sedan år 2000 samtidigt är utsedd av staten till huvudman för begravningsverksamheten. Huvudmannaskapet i sig är ett viktigt samhällsuppdrag som staten har gett kyrkans församlingar över hela landet, med undantag för kommunerna Stockholm och Tranås. Kyrkans dubbla roller leder till inneboende intressekonflikter, osund konkurrens, otydlighet och risk för korssubventionering (statligt stöd). Vi menar att konkurrensen mot oss och övriga befintliga begravningsbyråer sker på helt olika och orättvisa villkor. Att Svenska kyrkan får etablera begravningsbyråverksamhet och konkurrera inom det område som de själva är satta att ansvara för menar vi är fel och något som är helt otänkbart inom andra områden och verksamheter. Jag vill samtidigt betona att samarbetet med kyrkan fungerar mycket bra idag, men det kan komma att försvåras när kyrkan blir en konkurrent och inte längre är oberoende i sin myndighetsutövning. Vi följer utvecklingen nogsamt och jag har anledning att återkomma till detta i olika forum under 2023.

NÄSTA VERKSAMHETSÅR KOMMER att bli ett krävande och utmanande år. Vi har att ta hänsyn till en hel del osäkerhetsfaktorer som ökande konkurrens, högre pensions- och hyreskostnader, högre energi- och bränslekostnader samt andra oförutsägbara omvärldsfaktorer. Trots att det alltid finns en del utmaningar att hantera så är vi, som ett kooperativt ägt företag, en aktör med långsiktiga ambitioner. Allt det vi gör ska ge nytta till föreningens många kunder och medlemmar, utifrån föreningens vision som lyder ”vi står vid din sida genom livets utmaningar och möjligheter”.

AVSLUTNINGSVIS VILL JAG och företagsledningen tacka alla kunder för de förtroenden vi fått under året. Vi vill också tacka alla medarbetare för allt nedlagt arbete. Vi gör mycket bra i våra verksamheter och är väldigt uppskattade av våra kunder. Vi har levererat ett fint årsresultat och är finansiellt starka. Nu påbörjar vi ett nytt verksamhetsår.

Med vänliga hälsningar,

Peter Göransson
Vd, Fonus ekonomisk förening

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Hållbarhetsrapport 2022

Denna hållbarhetsrapport avser kalenderåret 2022 och omfattar Fonus ekonomisk förening med tillhörande dotterbolag; Familjens Jurist i Sverige AB, Momento AB och Fonus AS, samt dessa bolags dotterbolag. I slutet av 2022 införlivades också en kistproduktion i Norge, SIBI AS. Fonus ekonomisk förening har sin hemvist i Sverige med huvudkontor i Stockholm och är verksamt i Sverige samt i Norge. I koncernen ingår även Juristbyrån i Sverige AB och Fondkistan AB som endast verkar som samlande bolag för franchisekoncepten med samma namn. I dessa bolag finns inga anställda och franchisebolagen drivs som egna, externa bolag som inte ingår i koncernen. Rapporten är en konsoliderad koncernrapport för ovanstående verksamheter.[1]

Rapporten är upprättad i enlighet med lagkravet för hållbarhetsrapportering, ÅRL, Kap 6, § 10–14, och avlämnas av styrelsen för Fonus ekonomisk förening. Vid frågor om rapporten, kontakta Fonus ekonomisk förening på info@fonus.se. Rapporteringen sker inte enligt någon angiven standard, men beräkningar av klimatpåverkande utsläpp sker enligt GHGP, Greenhouse Gas Protocol. Rapporten blir inte granskad av tredje part utöver obligatorisk granskning av den årliga verksamhetsberättelsen i sin helhet.

Den senaste rapporteringen avsåg rapporteringsåret 2021 och fastställdes på Fonus föreningsstämma den 12 maj 2022.

1) Detta är en skillnad från tidigare års hållbarhetsrapporter som inte inkluderat Juristbyrån i Sverige AB och Fondkistan AB. Att inkludera dem gör dock ingen skillnad på andra uppgifter än omsättningsuppgifter, då även omsättning från franchiseavgifter nu ingår. I verksamheten finns ett Fonuskontor som drivs som franchise, vilket vi ändå valt att inkludera i rapporten då det har en mycket liten påverkan på resultatet. SIBI AS inkluderas inte fullt ut då det är en mindre verksamhet och tillkom sent under året och är inte med i årets klimatberäkningar.

Ord från vd

Fonus ekonomisk förenings verksamheter, chefer och medarbetare är med och tar aktivt ansvar för ett hållbart samhälle. Utifrån lagkrav, företagets värdegrund, strategi och vision, policyer och vår position på marknaden utgår vi från en hållbarhetsstrategi med fem tydliga hållbarhetsområden.

Vi ska arbeta för att:

1. Minska våra klimatavtryck.
2. Vara en positivt påverkande aktör i samhället.
3. Göra det lätt för kunden att kunna fatta hållbara beslut.
4. Kravställa och vägleda våra leverantörer för ökad hållbarhet.
5. Värna om och utveckla våra medarbetare.

Dessa hjälper och vägleder oss så att vi fattar bra och långsiktigt hållbara beslut. Beslut som omvandlas till aktiviteter och åtgärder som bidrar till att minimera negativa hållbarhetseffekter.

Jag är oerhört glad för att ni via denna hållbarhetsrapport tar del av allt det viktiga arbete som görs inom hållbarhet hos oss. Ingen kan göra allt, men alla kan göra något och alla bidrag för en bättre framtid räknas.

Peter Göransson
Vd, Fonus ekonomisk förening

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Fonuskoncernens verksamhet

Fonuskoncernen har verksamhet inom två huvudsakliga områden; familjejuridik samt begravningstjänster, inklusive två produktionsanläggningar för tillverkning av träkistor (Fonus Träindustri med placering i Falköping och SIBI AS i Norge.) Familjens Jurist är Sveriges största plattform för juridisk rådgivning till privatpersoner. Företaget erbjuder stöd och vägledning vid livets alla viktiga skeden, och kombinerar personlig rådgivning med digitala gör det själv-tjänster. Familjens Jurist är ledande inom juristförsäkring och erbjuder även juridisk rådgivning till företagare. Juristerna finns tillgängliga på 19 Familjens Jurist-kontor och på ett antal besökskontor utspridda över Sverige och träffar också många kunder digitalt. Familjens Jurist har en bred portfölj av kvalitetssäkrade gör det själv-tjänster där kunden enkelt och prisvärt själv kan upprätta exempelvis testamenten och bouppteckningar.

Begravningsverksamheten inom Fonus ekonomisk förening, Momento AB samt Fonus AS verkar genom att utföra tjänster såsom att planera och arrangera begravningar via cirka 240 kontor i Sverige och Norge, utföra hämtningar av avlidna och anordna utlandstransporter av avlidna. Det finns även en krisberedskap för större händelser där begravningstjänster kan behövas.

Verksamheten är politiskt och religiöst obunden och kan utföra begravningar inom alla trosinriktningar.

Fonus är en kooperativ verksamhet, vilket utgörs av en demokratisk och parlamentarisk organisation. Ägare är organisationer av olika slag, vilka får nytta av ägarskapet genom utdelning på medlemmarnas insatskapital, medlemsförmåner och koncernens produkt- och tjänsteutbud.

I styrningsrapporten enligt *Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag* kan man läsa mer om hur Fonus verkar genom sin kooperativa verksamhetsform. Det finns sju kooperativa principer (se sida 12) där bland annat *Samhällshänsyn* beskriver hur kooperativa företag ska arbeta för en hållbar utveckling av samhället.

Exempel på affärsmodellens väsentliga hållbarhetspåverkan är den positiva effekt man kan ge genom att erbjuda samhällsviktiga tjänster, men också genom att vara en arbetsgivare som har stora möjligheter att erbjuda våra medarbetare en trygg och välmående arbetsplats. Verksamheten har genom bland annat transporter, resor och energianvändning en negativ klimatpåverkan. Även i leverantörsled finns faktisk och potentiell negativ påverkan på miljö och sociala hållbarhetsaspekter, samt i kundled främst i fråga om kremation och jordbegravningar. Samtliga identifierade väsentliga aspekter samt riskhantering beskrivs vidare i rapporten.

Fonuskoncernen 2022

Varumärken (verksamheter som omfattas av rapporten)	FONUS ETT PERSONLIGT AVSKED, FONUS BEGRAVELSESBYRÅ, WANG NORGES ELDSTE BEGRAVELSESBYRÅ, VITA ARKIVET, DIN LOKALA BEGRAVNINGSBYRÅ, farväl, T.S. JACOBSEN Begravelsesbyrå Etbl. 1902, Familjens Jurist, Företagarens Jurist
Nettoomsättning	Cirka 1 315 Mkr
Uppdrag	Cirka 36 000 begravnings- och bårtransportuppdrag i Sverige och Norge Cirka 44 800 juridiska uppdrag i Sverige
Huvudkontor	Stockholm
Ägare	Cirka 1 140 organisationer äger Fonus ekonomisk förening
Medarbetare	904 prov- och tillsvidareanställda inom koncernen Merparten av medarbetarna har en tillsvidareanställning, övriga är främst timanställda som anlitas för exempelvis transportuppdrag. Huvudsakliga roller är kundrådgivare, ceremonivärdar, transportörer, produktionsmedarbetare, jurister, juristsekreterare, chefer samt medarbetare på huvudkontoret.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Vår hållbarhetsresa

Hållbarhetsarbetet är ett ständigt pågående arbete där kontinuerliga förbättringar är ledordet. Vår hållbarhetspolicy sätter ramarna för arbetet, samtidigt som långsiktiga mål och hållbarhetsstrategin visar riktningen tillsammans med koncernens övergripande strategi. Fonuskoncernen har många milstolpar bakom sig, såsom miljöcertifieringen av Fonus Träindustri år 2000 och beslut såsom att tanka HVO (hydrogenerad vegetabilisk olja, en fossilfri diesel) i alla bilar. Denna resa pågår och är inte spikrak, men vi ser en hållbar framtid där vi ska dra vårt strå till stacken.

Historisk återblick med hållbara milstolpar för Fonuskoncernens verksamhet

1945
- Fonus bildas

→ **1970**
- Fonus Träindustri startas

→ **2000**
- ISO 14001-certifiering av Fonus Träindustri

→ **2001**
- ISO 9001-certifiering av begravningsverksamheten under varumärket Fonus

→ **2012**
- Samarbetet med VI-skogen inleds

2016
- Beslut om tanka HVO
- Miljökistorna lanseras

→ **2017**
- Hållbarhetsrapport enligt ÅRL
- Agenda 2030 – mål beslutas

→ **2019**
- Första ljuständningen vid Allhelgona – 8 300 ljus tänds

→ **2020**
- Agenda 2030-mål uppdateras

→ **2021**
- Hållbarhetsstrategi och mål 2030 beslutas
- Första begravningsbilen på el

2022
- Vision och strategi 2027 börjar implementeras i organisationen
- Eldrivna hembesöksbilar
- Barnens rätt i fokus vid vårdnadsprocesser i domstol
- Robotiserat måleri står klart

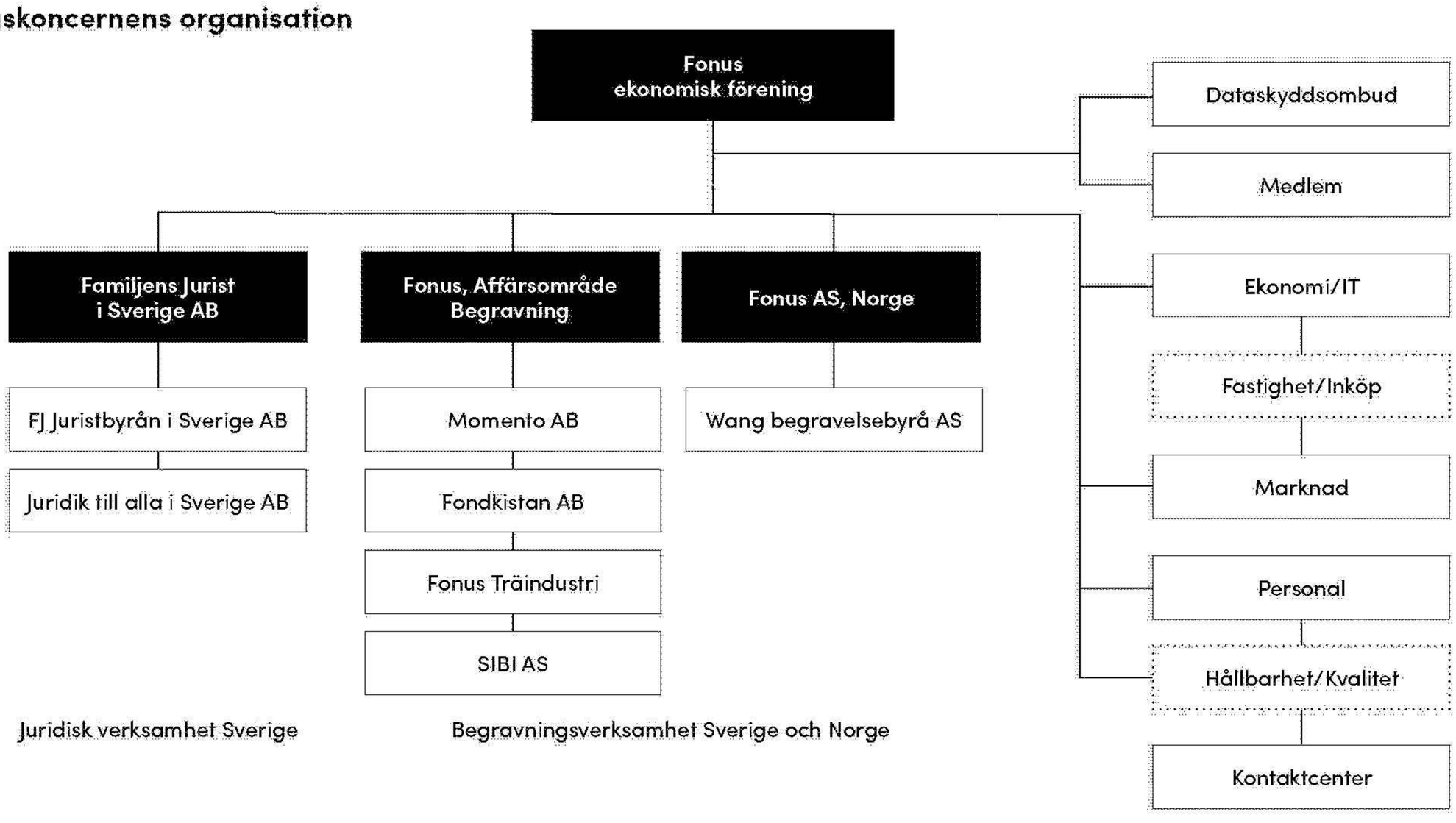
→ **2025**
- Delmål i hållbarhetsstrategin

→ **2030**
- Långsiktiga hållbarhetsmål

Sektorer, produkter och marknader

De olika verksamhetsområdena begravning och juridik är separerade i olika bolag men sammanhållna genom olika samarbeten vid exempelvis bouppteckningar. Per 1 november 2022 förvärvades SIBI AS, en kistproduktion i Norge. Denna är inte inkluderad i beräkningar av klimatutsläpp eller andra nyckeltal för året, förutom omsättning och antal medarbetare.

Fonuskoncernens organisation

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Bruttoomsättning 2022

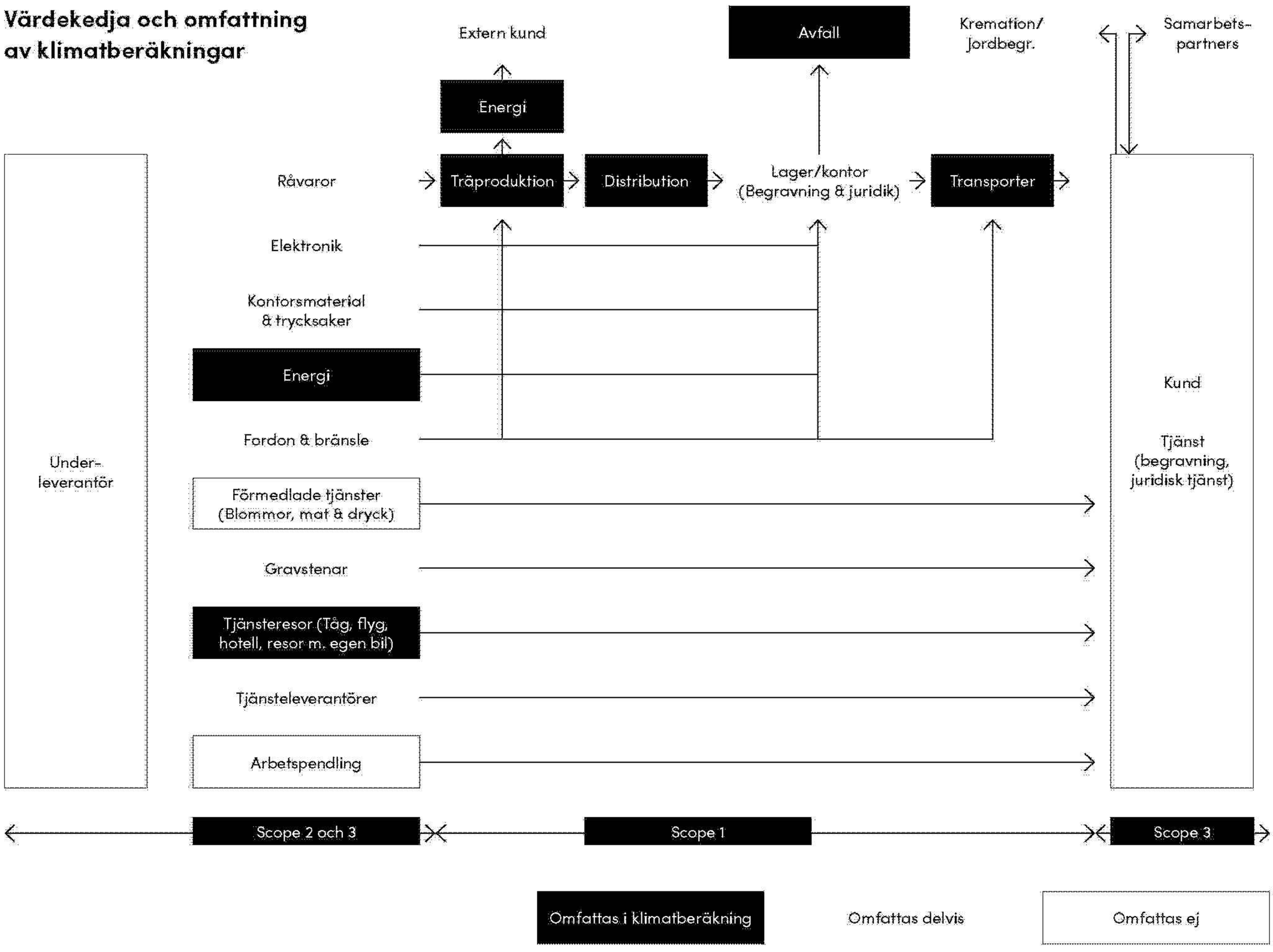
Verksamhet	Bruttoomsättning 2022	Andel av koncernens totala omsättning	Huvudsakliga produkter och tjänster	Huvudsakliga marknader
Fonus ekonomisk förening, Begravningsbyrå Momento AB, Fondkistan AB och SIBI AS	974 Mkr	68 %	Begravningar Transporter av avlidna Produktion av kistor	Sverige (Norge)
Fonus AS med dotterbolag	103 Mkr	7 %	Begravningar Transporter av avlidna	Norge
Familjens Jurist AB, Juridik till alla i Sverige AB och FJ Juristbyrån i Sverige AB	362 Mkr	25 %	Juridisk rådgivning	Sverige

Värdekedja

Verksamheten är främst tjänsteproducerande. Produkter som levereras till kund är främst kistor, stenar, urnor och vissa andra mindre produkter såsom gravljus. Blommor och förtäring i samband med minnesstunder säljs som en förmedlad tjänst från lokala leverantörer, men är också en del av värdekedjan. Utöver detta tillkommer inköp av produkter som används på kontor såsom fordon, trycksaker, pappersprodukter, datorer, mobiltelefoner och möbler. Råvaror till kistproduktionen i Falköping levereras främst från Norden och övriga Europa, och efter produktion till olika lager i Sverige och Norge.

Gravstenar köps in från olika delar av världen via återförsäljare. Ursprungsländer är främst Kina, Indien och de nordiska länderna. Blommor köps från ett stort antal lokala florister, där värdekedjan därför är mindre känd. Under året påbörjades ett arbete med att granska vårt utbud av blommor och i ett första steg ta fram ett bukettalternativ som ska vara mer hållbart. I detta ingår att blommorna i största möjliga mån ska vara närodlade, i säsong och/eller har någon form av godkänd hållbarhetsmärkning, samt att buketten ska ha nedbrytbart material runt bindstället, vara fri från metall och innehålla minimal mängd plast.

Värdekedja och omfattning av klimatberäkningar

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Värdeskapande

Verksamheten skapar värde genom att erbjuda tjänster som behövs på olika plan i samhället, såsom att arrangera begravningsceremonier utifrån gällande begravningslagstiftning. Inom ramen för offentliga upphandlingar tillhandahåller vi transporter av avlidna på uppdrag av kommuner, region, polismyndigheter samt SOS International. Den juridiska verksamheten skapar värde genom att tillgängliggöra juridik för privatpersoner, bland annat genom att erbjuda Folksams tjänster *juristförsäkring* och *juridisk rådgivning i hemförsäkring* som når grupper i samhället som inte alltid har råd att köpa juridisk rådgivning. Vi skapar värde genom ökad juridisk rättvisa.

Organisation

Koncernens högsta operativt beslutande organ är koncernledningen, bestående av ansvariga för olika delar av organisationen i Sverige och Norge. Verksamheten har i egenskap av ekonomisk förening en årsstämma med representanter för de olika ägarorganisationerna, som utgör det högsta beslutande organet och tillsätter styrelsen. Koncernstyrelsen består av tio ledamöter samt ordförande och vice ordförande, totalt sex kvinnor och sex män.

Hållbarhetsfrågor bevakas brett i organisationen och kan kanaliseras till koncernledningen för löpande information och beslut vid behov. Styrelsen fattar beslut i fråga om mål, inklusive hållbarhetsrelaterade mål.

Väsentliga hållbarhetsfrågor

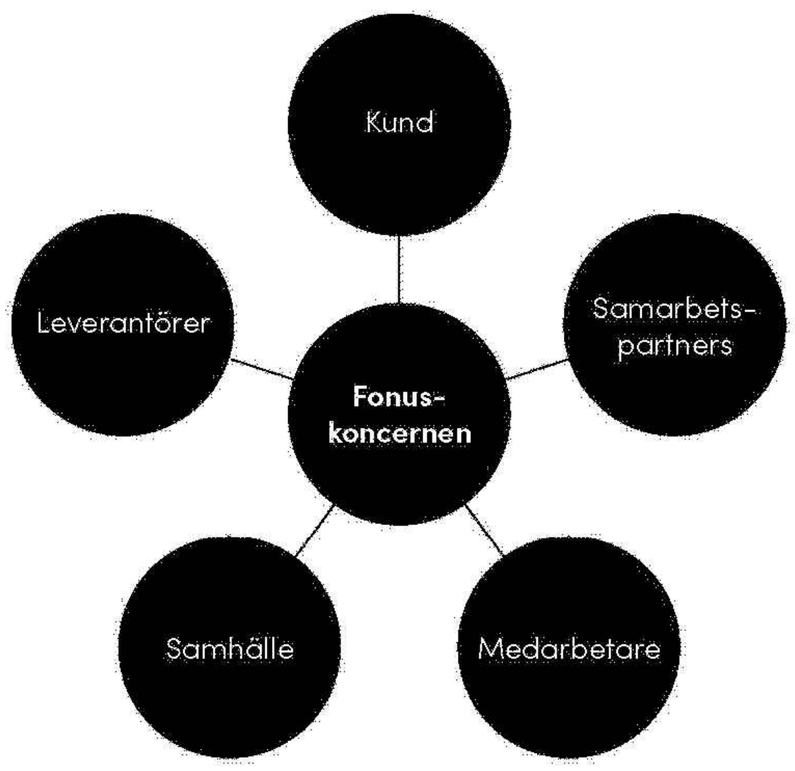
Intressenter

Under året beslutade koncernledningen om att uppdatera koncernens väsentliga intressenter, eftersom det var flera år sedan detta gjordes och verksamheten fortsätter att utvecklas. Dialoger i någon form ska inledas med dessa grupper. Arbetet pågår sedan tidigare och förnyades delvis under 2022, men behöver kompletteras under 2023. Förutom de beslutade väsentliga intressenterna som beskrivs nedan, är ägare, styrelse och Svenska kyrkan/trossamfund också viktiga intressenter, där en noggrann bevakning av intressen och kontakt sker löpande.

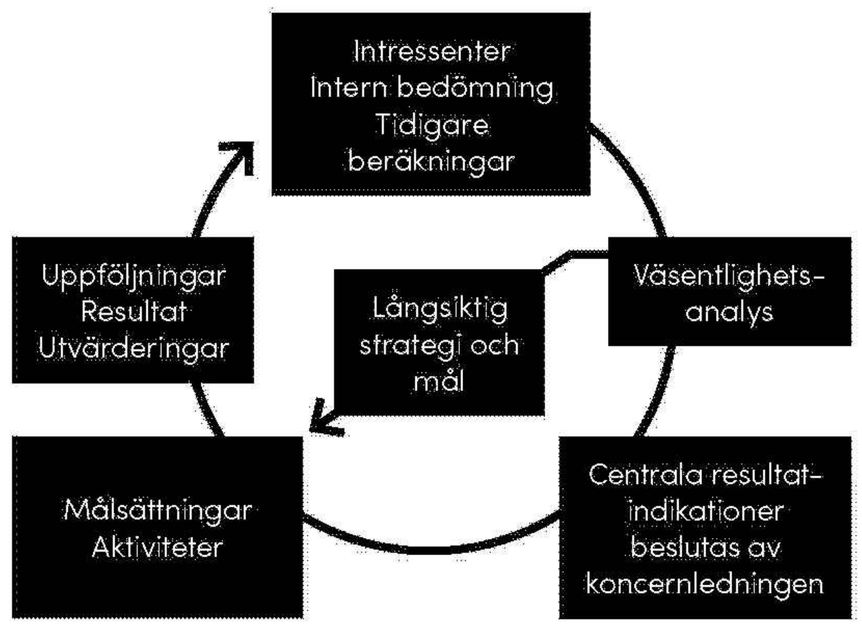
För beslut om väsenliga frågor har underlag och resultat för 2021 (med input från ytterligare några intressentgrupper) använts som grund med tillägg från olika källor under 2022.

Intressenterna prioriterade bland annat arbetsmiljö, arbetsvillkor och andra personalrelaterade frågor, antikorruptionsarbete, mänskliga rättigheter hos leverantörer, ekonomiskt ansvar samt miljöfrågor högst utifrån en sammanställning från 2021. Kompletterande input från 2022 visar också på ett brett spektrum av frågor som intressenterna ansåg vara viktiga, vilket ger många prioriterade frågor. Under 2023 behöver modell och metod för intressentdialog utvecklas vidare, för att tydligare kunna avgränsa de viktigaste frågorna.

Koncernens väsentliga intressenter beslutade under 2022

Årlig process för bedömning av väsentliga frågor och dess hantering

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Intressentdialog som ligger till grund för väsentlighetsbedömning

Intressent	Grund till väsentlighetsanalys
Kund	Kantar Sifo 2021 Enkät transportkunder 2020 — **Exempel på övriga kommunikationskanaler** Kundmötet NKI-undersökningar Digital panel 2021 och 2022 Förnyad enkät planerad 2023
Samarbetspartners	Enkät planerad 2023
Medarbetare	Enkät 2022 — **Exempel på övriga kommunikationskanaler** Löpande dialoger och avstämningar Medarbetarundersökningar Ärende-/förbättringssystem
Samhälle[2]	Bevakning media Lagbevakning Bevakning av och kommunikation med relevanta organisationer
Leverantörer	Enkät 2020 — **Exempel på övriga kommunikationskanaler** Förnyad enkät påbörjad 2022, med sammanställning 2023 Leverantörsavstämningar/-dialog

2) Input från dessa källor beaktas vid bedömningar av olika frågor och övergripande resultat.

Väsentliga frågor utifrån intern bedömning och intressenter. Dessa kan innebära positiv eller negativ påverkan.
Två väsentliga frågor är inte styrda med indikatorer; positiv påverkan för att motverka korruption, vilket anses vara en del i en rättssäker juridisk verksamhet, samt arbetsrätt och arbetsvillkor som delvis följs upp genom indikatorn Prestationsnivå.

3) Omfattar negativ miljö-/klimatpåverkan, potentiell negativ påverkan på mänskliga rättigheter och korruption.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Hållbarhetspåverkan, risker och möjligheter

Genom en årlig process bedöms vilka hållbarhetsrelaterade risker och möjligheter som påverkar verksamheten och vilken effekt det har, samt vilken väsentlig påverkan verksamheten har på omvärlden. Interna bedömningar är utförda av representanter från verksamheten. Årets bedömning är uppdaterad från tidigare års genomgång och tydligare definierad som hållbarhetsaspekter och risker respektive möjligheter. Detta ligger tillsammans med intressentdialoger till grund för väsentlighetsmatrisen. Den kommuniceras till koncernledningen och beslut fattas om väsentliga frågor och nyckelindikatorer, vilka sedan ska kopplas till affärsplanen. Mål och aktiviteter kan syfta till att minska en risk eller en väsentlig negativ påverkan, såväl som att tillvarata en möjlighet eller öka en positiv påverkan.

Utifrån väsentlighetsanalysen har koncernledningen beslutat vilka indikatorer som ska följa de mest prioriterade områdena inom respektive rapporteringsområde. Väsentliga områden och indikatorer är kopplade till framtagandet av de långsiktiga målen och den strategi som de stöds av, också detta beslutat av koncernledning. Se indikatorer, mål och utfall på sida 19–20.

Koncernledningen har också varit involverad i diskussion kring vilka risker och möjligheter med hållbarhetskoppling som är störst, samt på vilken tidshorisont de befinner sig. Det beskrivs mer under respektive avsnitt hur identifierade risker, möjligheter samt väsentliga aspekter hanteras.

Det har inte skett några större förändringar avseende prioriterade områden från föregående år. Tidigare års hållbarhetsaspekter *Digitalisering och teknikutveckling* samt *Flexibel arbetsmiljö* bedöms inte längre bedömda som hållbarhetsaspekter, utan har flyttats till analysen av risker och möjligheter, vilka berörs och hanteras i respektive avsnitt i denna rapport. Några av aspekterna har också bedömts något annorlunda internt i år. Dessa är *Arbetsrätt och arbetsvillkor* och *Kompetens och engagemang*, som nu bedömts högre som en möjlig positiv påverkan. *Engagemang i lokalsamhället* är en ny identifierad, positiv påverkan, liksom *Positiv klimatpåverkan i leverantörsled* och *Möjligheter att påverka korruption*.

Styrning och policyer

Styrning av verksamheten sker genom interna policyer, riktlinjer och rutiner. Policyer beslutas av koncernstyrelsen och uppdateras/fastställs årligen. Riktlinjer beslutas av koncernledning, även de genomgår en årlig granskning. Koncernstyrelsen för Fonus ekonomisk förening godkänner den årliga affärsplanen och budgeten.

Under 2022 påbörjades implementeringen av *Vision och strategi 2027*, där hållbarhet ingår som en viktig del. Policykännedomen mäts årligen genom en intern enkät. Under 2022 var policykännedomen 81 %, där medarbetare själva får besvara om de tycker att de känner till eller känner väl till våra policyer.

Styrning inom Fonuskoncernen

Vision	Vi står vid din sida genom livets utmaningar och möjligheter.
Affärsidé	Vi erbjuder prisvärda och hållbara tjänster med professionellt och personligt stöd genom livet och döden för alla.
Globala hållbarhetsmål	Mål 3, 5, 8, 13 och 16, se sida 14.
Hållbarhetsmål	Se sida 14.
Policyer och riktlinjer	Se sida 13.
Rutiner och processer	Fonus rutiner och processer finns beskrivna i det för begravningsverksamheten gemensamma ledningssystemet, som även innehåller vissa centrala processer. Juridikverksamheten har interna styrande rutindokument.
Kompassen, Fonus-koncernens värdeord	Samverkan, Ärlighet, Påräknelighet, Omtanke, Engagemang.
De 7 kooperativa principerna	Frivilligt och öppet medlemskap, Demokratisk medlemskontroll, Medlemmarnas ekonomiska deltagande, Självständighet och oberoende, Utbildning samt kompetensutveckling och upplysning, Samarbete mellan kooperativ, Samhällshänsyn. Fonus är medlemmar i Svensk Kooperation, som är en paraplyorganisation för kooperativa och ömsesidiga företag i Sverige med syfte att främja den kooperativa företagsformen.
Miljöcertifiering	Fonus Träindustri är certifierat av RISE AB enligt miljöledningsstandarden ISO 14001:2015.
Kvalitetscertifiering	Fonus begravningsverksamhet under varumärket Fonus är certifierat av Qvalify AB enligt kvalitetsledningsstandarden ISO 9001:2015.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Koncernens policyer sätter tillsammans med riktlinjer och rutiner ramen för arbetet. Följande policydokument styr identifierade risker, möjligheter och väsentlig påverkan:

Koncernpolicy	Exempel på uppföljning och resultat 2022
Hållbarhetspolicy *Styr koncernens hållbarhetsarbete.*	Nyckeltal såsom utsläpp av CO_2e och hållbarhetssäkrade leverantörer. Fem nya elfordon levererades till begravningsverksamheten under året. Kontinuerligt arbete för att säkerställa förnybar el till samtliga kontor. Hållbarare val för buketter framtaget. Möjliggjort inköp av biobränsle vid flygningar med BRA och SAS.
Uppförandekod *Riktar sig till både medarbetare och förtroendevalda samt biläggs avtal.*	Infört visselblåsarfunktion. Internrevision utifrån Fonuskoncernens uppförandekod. Väsentlig uppdatering 2022: Hänvisning till visselblåsarkanal.
Arbetsmiljöpolicy *Anger ramar och riktning för arbetsmiljö-arbetet. Utifrån arbetsmiljöpolicyn genom-förs det systematiska arbetsmiljöarbetet.*	Löpande systematiskt arbetsmiljöarbete. Vi mäter och agerar på samtliga anmälda olyckor och tillbud. Årlig mätning av arbetstrivsel och andra psykosociala aspekter på arbetet med ett fortsatt grönt resultat. Löpande pulsmätningar. Chefsutbildningar för chefer.
Policy för jämställdhet och mångfald *Sätter krav och ramar för jämställdhets- och mångfaldsarbetet och följs upp bland annat genom den årliga lönekartläggningen.*	Uppföljning av fördelningen mellan kvinnor och män, både bland medarbetare och chefer. Könsfördelningen hos medarbetare speglas i stort i chefsled, där andelen män dock är något högre. Årlig lönekartläggning. Vi kan konstatera att vi är kvinnodominerade men att vi har väldigt lika lön oavsett kön och således inte missgynnar kvinnor lönemässigt.
Kvalitetspolicy *Grunden i kvalitetsarbetet och pekar på kunden i centrum och ständiga förbättringar.*	Interna och externa kvalitetsrevisioner enligt ISO 9001 (gäller Fonus begravningsverksamhet). NPS (kundnöjdhet) har ökat för både begravningsverksamhet och juridik jämfört med 2021.
Inköpspolicy *Styr koncernens inköpsarbete, tillsammans med inköpsprocess och inköpshandbok.*	Inköpsseminarium genomfört för chefer i organisationen. Uppföljning och hållbarhetsgranskning av fem leverantörer.
Etisk policy *Grunden för hur vi ska agera generellt gällande utförande av de respektive verksamhetsgrenarna.*	Låg andel reklamationer. Interna och externa kvalitetsrevisioner enligt ISO 9001 (gäller Fonus begravningsverksamhet).
Policy om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism *Utgör en generell utgångspunkt för Fonus-koncernens övergripande åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.*	Årlig internrevision av klientmedelshantering. Ingen kontanthantering.
Placeringspolicy *Styr hur medel får placeras för ett etiskt och hållbart val.*	Regelbunden rapportering till styrelse och ledning gällande fondernas innehav, avkastning, transaktioner, kontoutdrag och eventuella avvikelser från placeringspolicyn. Halvårsvis möten med fondförvaltare. Månadsvis resultatuppföljning och avrapportering av avkastning till styrelse och ledning. Avkastningen har varit god utifrån den risknivå och de placeringsalternativ som policyn föreskriver.
Policy för informationssäkerhet	Syftet att säkerställa att alla IT-system och IT-utrustning inom koncernen används på ett lagligt och etiskt sätt för att garantera tillgänglighet, integritet och förtroende för företagets information och kunskap.
Policy för hantering av personuppgifter	Tydliggör hur personuppgifter ska hanteras inom koncernen. Policyn är ny 2022 och ersätter tidigare integritetspolicy som nu är bolagsspecifika policyer.
Visselblåsarpolicy	Policyn definierar och förklarar varför Fonuskoncernen ska ha en visselblåsarfunktion och när den ska användas för att rapportera misstänkta förhållanden i Fonus verksamhet. Policyn är ny 2022 i och med att visselblåsarkanalen inrättats.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Mål och strategi

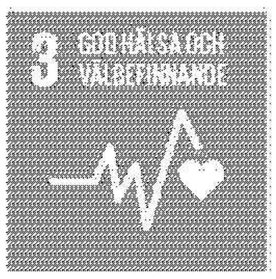
Koncernen har gemensamma övergripande mål som formuleras av koncernledningen och beslutas av koncernens styrelse. Målen speglas i hela organisationen och utifrån dem formuleras aktiviteter för respektive del av verksamheten. Hållbarhet har varit en del av de övergripande målområdena. Under året har en ny modell för affärsplanering införts, vilket medfört en omformulering av målområden anpassat till nya strategiområden och därmed har inte alla väsentliga frågor som följs som indikatorer målsatts för året. Däremot finns de med som långsiktiga mål i den hållbarhetsstrategi som beslutades av koncernledningen under 2021 och sträcker sig fram till 2030, samt som olika aktiviteter i årets affärsplan.

I hållbarhetsstrategin finns långsiktiga mål som sträcker sig till 2030 med delmål 2025, utifrån basår 2019. Hållbarhetsstrategin har fem viljeriktningar, till vilka de långsiktiga målen är kopplade. Målen är också förankrade i de globala hållbarhetsmålen inom Agenda 2030. Fem globala mål är utvalda för extra fokus, baserat på hur vi ser att vi kan påverka i en positiv utveckling.

Fonus fem viljeriktningar inom hållbarhet

- Vi ska minska vårt klimatavtryck
- Vi ska vara en positivt påverkande aktör i samhället
- Vi ska göra det lätt för kunden att fatta hållbara beslut
- Vi ska kravställa och vägleda våra leverantörer för ökad hållbarhet
- Vi ska värna om och utveckla våra medarbetare

De fem mål inom ramen för de globala hållbarhetsmålen, som Fonuskoncernen valt att fokusera extra på

Mål 3 – God hälsa och välbefinnande

Medarbetarna är vår viktigaste tillgång. Genom att fokusera på frågan kan vi verka för minskad sjukfrånvaro orsakad av bland annat stressrelaterade faktorer.

Mål 5 – Jämställdhet

Att alla ska ha samma rättigheter är en självklarhet, oavsett kön eller andra diskrimineringsgrunder, både hos leverantörer och inom den egna verksamheten. Inom Fonuskoncernen kan vi säkerställa att vi inte har osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män, och att vi har en representativ fördelning av kvinnliga chefer i organisationen i förhållande till de anställda. Detta gäller även hos våra leverantörer, där vi ska verka för detsamma genom hållbarhetssäkrade avtal.

Mål 8 – Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Målet pekar på vårt ansvar att skapa goda arbetsvillkor, både internt och i leverantörsled. Redan idag omfattas alla inom koncernen av kollektivavtal.

Mål 13 – Bekämpa klimatförändringarna

Detta mål speglar den påverkan Fonuskoncernen har från transporter och energianvändning och ger förutsättningar för att minska den.

Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen

Mål 16 är grundläggande för den kooperativa organisationsformen genom de demokratiska och inkluderande principerna. Det är också starkt kopplat till frågor som hanteras inom Familjens Jurist gällande att kunna främja rättssäkerhet och säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Hantering av väsentlig påverkan, risker och möjligheter

Miljö och klimat

I den omfattning som klimatberäkningar sker idag, så ser vi att transporter, energi och tjänsteresor har störst negativ påverkan från verksamheten.

De egna/leasade bilarna används inom begravningsverksamheten för transporter av avlidna. Aktiviteter för att kontinuerligt minska denna påverkan är att, i den utsträckning det finns tillgängligt, tanka det fossilfria bränslealternativet HVO (hydrogenerad vegetabilisk olja) samt att fortsätta köpa in elfordon. Under 2022 var 52 % av den tankade bränslevolymen HVO. Det ligger i nivå med tidigare år men under 2023 behöver vi vidta åtgärder för att se till att ytterligare öka andelen. Under året har fler eldrivna begravningsbilar beställts, för leverans under 2023.

Energianvändning

Energianvändning är också en betydande post, då det inom koncernen finns många lokala kontor samt en produktionsverksamhet. 72 % av kontoren är anslutna till koncernens ramavtal som garanterar förnyelsebar energi från vattenkraft. I den norska verksamheten är all värme och el generellt sett baserad på vattenkraft. För resterande kontor görs inventeringar av övriga elkällor för att kartlägga och påverka energiinköp, även om inköp och avtal inte ägs direkt av Fonuskoncernen då i stort sett alla lokaler är hyrda. I samband med ökade energipriser och krav på energibesparingar har vi internt kommunicerat ytterligare kring möjliga åtgärder på varje kontor, för att minska energianvändningen.

Tjänsteresor och transporter

Tjänsteresor bidrar till en väsentlig del av koncernens klimatutsläpp, där transporter med egen bil samt flygresor har störst påverkan. För att minska påverkan styr koncernens reseriktlinjer mot att tåg alltid ska väljas före flyg. Flygresor ska alltid godkännas av närmaste chef. Under 2022 har också möjligheter att köpa biobränsle från olika flygbolag utretts och implementerats. Rutiner för uppföljning och beräkning av effekten av dessa är dock inte helt färdiga, utan följs upp under 2023. Interna möten hålls till stor del fortfarande digitalt, vilket också bidrar till en stor minskning av tjänsteresor med tåg och flyg jämfört med basåret 2019.

Klimatpåverkan från transporter med egen bil hanteras genom att det under året har levererats fem elfordon till utvalda kontor, för att användas som hembesöksbilar.

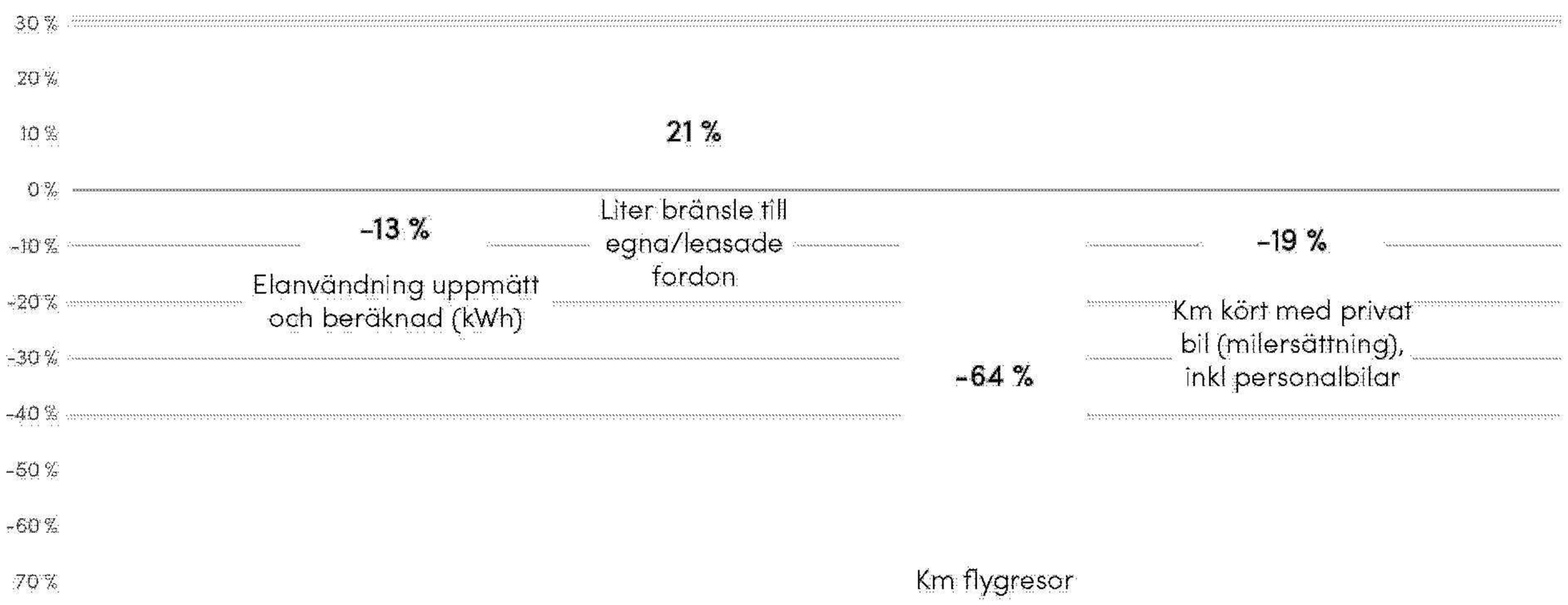
Påverkan i leverantörsled

Även i leverantörsled har vi en påverkan. Den är dock inte kartlagd i samma utsträckning, även om vi varje år utökar omfattningen av klimatberäkningarna i scope 3. Transporter i leverantörsled har en påverkan, liksom den råvaruanvändning vi har i form av trä och sten. Detta kan i sin tur ha negativ påverkan på både biologisk mångfald, vatten och klimat i form av olika fossila energikällor. Under *Motverkande av korruption* beskrivs arbetet vidare kring hur kravställning och uppföljning av leverantörer går till.

Fonus Träindustri

Fonus Träindustri i Falköping är certifierat enligt miljöledningsstandarden ISO 14001. Det gör att arbetet präglas av ständiga förbättringar och under året har sista etappen av moderniseringen av verksamhetens måleri färdigställts, som nu till stora delar sköts av robotar. Detta både förbättrar arbetsmiljön och kommer att minska färgförbrukningen. Verksamheten är anmälningspliktig enligt Miljöbalken och dess väsentliga miljöaspekter är kopplade till användning av naturresurser, klimatpåverkande utsläpp från transporter och förbränning av träspill i den befintliga värmepannan, samt i kundled förbränning av kistor i krematorium.

Jämförelse mellan 2022 och basåret 2019, omfattande Sverige och Norge

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

SNABBFAKTA

FONUSKONCERNENS MILJÖARBETE 2022

- 52 % av bränslevolymen som tankades till Fonus-koncernens bilar i Sverige 2022 var HVO (53 % 2021).
- 126 datorer lämnades in för cirkulering och återbruk, 97 % av dessa återanvändes, vilket resulterade i att 16,7 ton CO_2e sparades.
- 5 nya elfordon levererades till begravningsverksamheten under året.
- 20 % av kistorna som såldes från Fonus Träindustri till Fonus begravningsverksamhet var miljökistor (producerade av massivt certifierat trä, inredda med ekologisk bomull, minimal mängd med metall, mm).

Risker och möjligheter

De klimatrisker som identifierats som de största på kort sikt är de omställningskostnader som uppkommer när nya krav ställs på exempelvis fordonens energikälla och behovet att hantera ökade bränslepriser under tiden. Just nu pågår en successiv omställning till elfordon, en förändring som kommer att ta ett antal år. En identifierad risk är också ökade kostnader till följd av tullar, skatter eller andra avgifter som på grund av lagstiftning ökar och som exempelvis kan påverka kostnaden för HVO och kistproduktionen. På längre sikt ser vi också att det förändrade klimatet kan påverka tillgången och prisnivån på råvaror. Arbetet med leverantörer, leveranskedjor och ökad kunskap om dem behöver därför fortsätta.

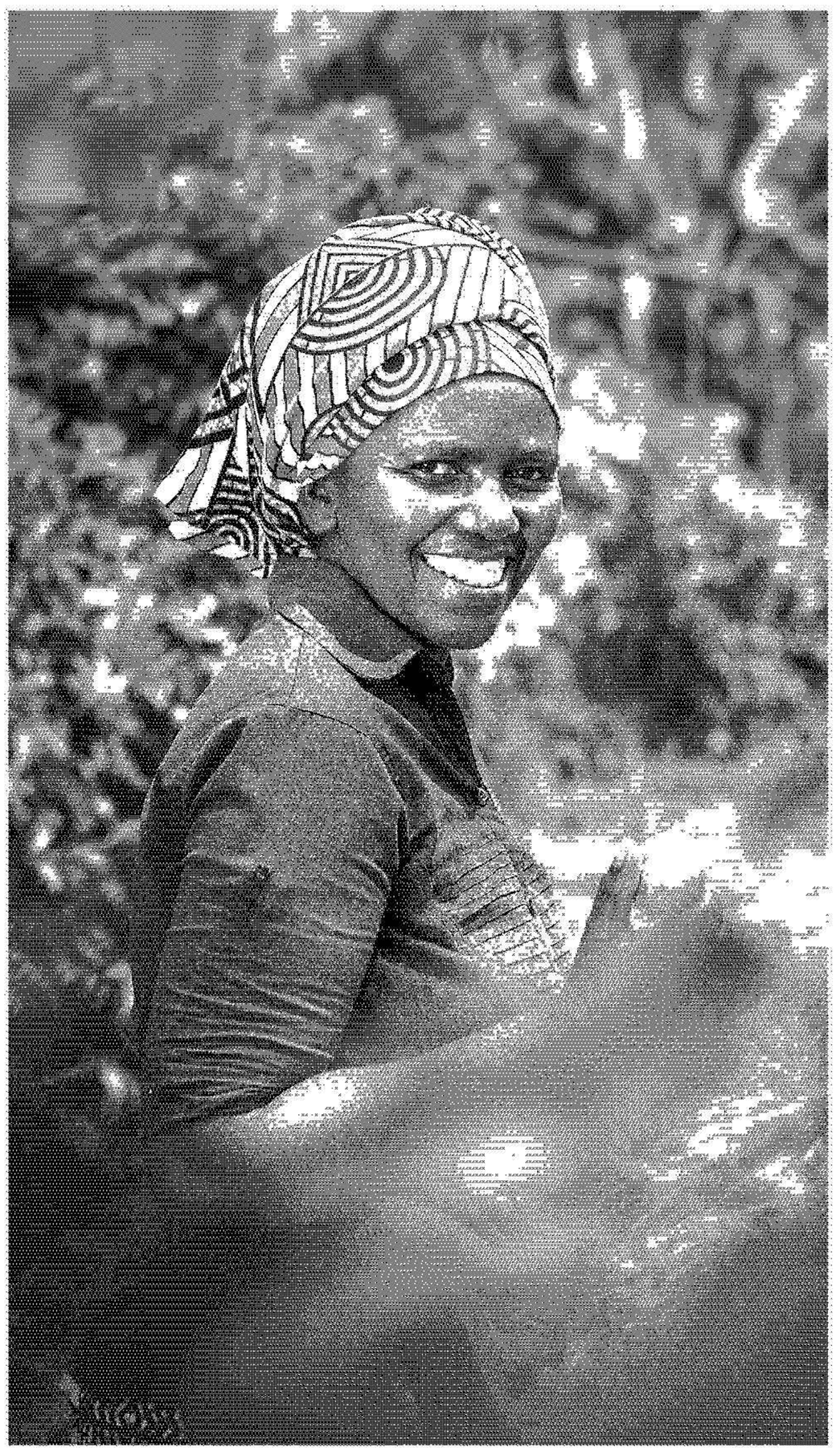
Möjligheter kopplade till det förändrade klimatet är att vi genom en omställning kan bidra till en minskad negativ påverkan och vi ser också att de legala regleringarna är en möjlighet för oss, då det driver på en hållbar utveckling.

Beräkning av klimatpåverkan

Klimatpåverkan beräknas enligt Greenhouse Gas Protocol (GHGP) på årsbasis och för alla bolag inom koncernen, exklusive det nyligen tillkomna SIBI AS. Resultatet presenteras utifrån scope 1, 2 och 3 enligt GHGP samt för det målområde som Fonuskoncernen har definierat, vilket omfattar energi, resor med egen bil samt tjänsteresor med tåg, flyg och egen bil i tjänst (se sida 19–20). Vi arbetar löpande med att kartlägga och hantera påverkan från scope 3, det vill säga det som ligger utanför vår verksamhet. I år har energianvändning och klimatpåverkan från servrar inkluderats i beräkningarna samt påverkan från inköpta kontorsprodukter (papper, trycksaker etc).

Klimatkompensation

Fonus har sedan lång tid ett samarbete med organisationen Vi-skogen, genom vilken begravningsverksamhetens transporter klimatkompenseras. Kompensationen sker genom projektet Kenya Agricultural Carbon Project. Projektet är verifierat av Verified Carbon Standard (VCS) genom organisationen Verra, och via projektet får småskaliga bönder i Kenya utbildning i trädplantering och hållbara odlingsmetoder. Dessa metoder bidrar till att det lagras in koldioxid i träd och mark på deras gårdar. För 2022 har Fonus klimatkompenserat 492 ton CO_2e. Fonuskoncernen skänker också en årlig summa till Vi-skogens verksamhet. Dessa pengar går bland annat till att utbilda bönder i hållbara jordbruksmetoder och ”agroforestry”, vilket innebär att träd får växa bland grödor och boskap så att alla parter kan dra nytta av varandra.

Apolinaire Mukaruzima, Rwanda, tar del av Vi-skogens verksamhet. Foto: Marcus Lundstedt

I Fonus AS har fokus för klimatarbetet legat på energibesparingar samt att genomföra fler möten digitalt. Fonus AS i Norge klimatkompenserar sin bränsleförbrukning genom ett projekt i Ghana och förbättring av ugnar som effektiviseras genom att reducera mängden trä som förbränns.

Personal och socialt ansvarstagande

Vi är helt beroende av engagerade och kompetenta medarbetare för att få verksamheten att fungera. Möten med människor i sorg eller svåra skeden i livet kan ibland innebära utmaningar för våra medarbetare. För detta finns ett ständigt pågående systematiskt arbetsmiljöarbete. Proaktivt arbete sker genom löpande undersökningar och riskbedömningar, pulsmätningar, utbildningar för chefer och ledare samt inspirationsföreläsningar för medarbetare. Vi erbjuder även ett friskvårdsbidrag som under 2022 användes av hela 91 % av medarbetarna.

Fonuskoncernen har ett antal kollektivavtal, olika utifrån arbetsområde, och vi är anslutna till arbetsgivarorganisationen Fremia.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

En medarbetarundersökning genomförd under våren visar totalt sett på ett bra, grönt resultat av det som kallas *prestationsnivå*[4]. Alla medarbetare får återkoppling på gruppnivå och arbetar aktivt med det oavsett resultat. Där resultatet är rött görs punktinsatser för att arbeta vidare med förbättringar.

Under pandemin skapades förutsättningar för mer hybrida och flexibla arbetssätt för funktioner där detta är möjligt, vilket har kunnat fortsätta under 2022.

Genom verksamheten i koncernen ser vi att vi har möjlighet att bidra till många positiva samhällsfaktorer. Inom den juridiska verksamheten har man under året arbetat mycket med fokus på barnrätt utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter. Tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner har Familjens Jurist tagit fram en ny metod för att arbeta med barnkonsekvensanalyser i vårdnadsprocesser i domstol. Det innebär att juristerna kommer att använda sig av barnkonventionen i sin argumentation i domstolen och som en utgångspunkt i sina möten med klienten. Detta är något som få ombud gör och som efterlysts av lagstiftaren. Målet är att nå ett ökat barnperspektiv i domstolsprocesser och minska konfliktnivån mellan föräldrar.

Juristförsäkringen i samarbete med Folksam ger över 2 miljoner fackanslutna möjlighet till juridisk rådgivning, som en del av deras medlemskap i en fackförening. Genom våra digitala plattformar med gör det själv-tjänster och information så fortsätter vi att demokratisera juridiken genom att kunden får kvalitativ juridik till ett lågt pris. För att motverka digitalt utanförskap har vi inrättat "den digitala coachen", en tjänst där kunderna får hjälp med det praktiska kring våra digitala tjänster.

Begravningsverksamheten fyller en viktig samhällsfunktion och utför via offentliga upphandlingar hämtningar och transporter av avlidna i flera delar av landet, på uppdrag av kommun, region, polis och SOS International. Vartannat år har Fonus krisberedskap, vilket vi har haft under 2022.

SNABBFAKTA

FONUSKONCERNENS ARBETE INOM PERSONAL OCH SOCIALT ANSVARSTAGANDE 2022

- Metod för att arbeta med barnkonsekvensanalyser i vårdnadsprocesser i domstol.
- Metod för minskade konflikter vid skilsmässa.
- Ljuständningen vid Allhelgona slår rekord med över 26 000 tända ljus.
- Grönt resultat på årets medarbetarundersökning, på koncernnivå.
- Veckovisa pulsmätningar hos Familjens Jurists medarbetare, för snabba och löpande ständiga förbättringar av arbetsmiljö och välmående.
- 430 direktsända begravningar som möjliggjort större deltagande på begravningsceremonier.

Risker och möjligheter

På kort och medellång sikt ses digitalisering som en stor möjlighet. Genom digitalisering ges större tillgång till tjänster och ett bredare utbud kan erbjudas till fler, vilket har en positiv samhällseffekt och kan leda till minskad klimatbelastning samt bidra till tillväxt. Genom att satsa ytterligare på våra medarbetare, ge bra villkor, kompetensutveckling och god arbetsmiljö, kan vi också ytterligare öka både kompetens, engagemang och välmående, vilket vår verksamhet är helt beroende av.

Jämställdhet och mångfald är ett område där vi kan ha en påverkan. Andelen kvinnor är högre än andelen män på medarbetarnivå, vilket varit konstant under lång tid. Detta ser vi också i chefsled. Mångfald är ett område vi vill arbeta mer med, både praktiskt och hur det ska följas upp i form av nyckeltal. Vi vill gärna ha en mer diversifierad arbetsplats med erfarenheter från fler sammanhang, vilket vi tror kan bidra till både en god arbetsmiljö och produktivitet. Att våra leverantörer har goda arbetsvillkor och att verksamheten inte har ett negativt inflytande på samhället är lika viktigt. Under *Motverkande av korruption* beskrivs hur inköpsrutinerna ser ut.

Personalomsättning inom Fonuskoncernen (%)

2022	2021	2020
19,4	14,9	17,8

Sjukfrånvaro inom Fonuskoncernen (%)

2022	2021	2020
4,94	4,58	4,80

Könsfördelning inom Fonuskoncernen 2022 (%)

Medarbetare	Chefer
67 kvinnor	62 kvinnor
33 män	38 män

Utveckling av personalomsättning[5] och sjukfrånvaro 2020–2022. Under 2022 har personalomsättningen ökat. Medarbetare anger som orsak att de söker större möjligheter att utvecklas i sin roll, mer flexibilitet, ledarskapsfrågor och andra villkor. Åtgärder som har vidtagits är mer flexibilitet avseende arbetstider och möjlighet till distansarbete för de roller där detta är möjligt. Vi fokuserar tid och resurser på att arbeta med vårt arbetsgivarvarumärke och kommer att lägga mer resurser på fortsatt ledarutveckling och medarbetarutveckling. Sjukfrånvaron ligger i nivå med föregående år och har präglats av både medicinska besvär såsom covid-och influensasymptom samt av stressrelaterade besvär. Könsfördelningen hos medarbetare speglas i stort i chefsled, där andelen män dock är något högre.

4) Resultatet mäts utifrån parametrarna medarbetarkraft, arbetsrelaterad utmattning, arbetstakt, effektivitet, delaktighet, socialt klimat, lärande i arbetet, återkoppling, ledarskap, medarbetarskap och målkvalitet.

5) Personalomsättning är en beräkning av turbulens.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Motverkande av korruption

Inom begravningsverksamheten hanteras inga kontanta medel, varvid risker för korruption anses låga. Familjens Jurists verksamhet lyder under penningtvättslagen (PTL) även om penningtvättsreglerna inte är fullt ut tillämpliga på samtliga delar inom Familjens Jurist. För att säkerställa att Familjens Jurist har de instruktioner, rutiner och processer som krävs för att förhindra att verksamheten utnyttjas för ekonomisk brottslighet har styrelsen i Familjens Jurist beslutat om en policy för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Utöver policyn har styrelsen även beslutat om en allmän riskbedömning som bedömer de risker som finns för att Familjens Jurists tjänster ska kunna utnyttjas, bland annat i förhållande till kundsegment, distributionskanaler, samarbetspartners och geografiska faktorer. Dessa styrdokument följs upp av mer detaljerade rutiner för våra medarbetare. Penningtvättsregelverket ställer höga krav och detta är ett stort fokusområde inom organisationen.

Potentiella risker för korruption kopplas till leverantörsled, där underleverantörer kan finnas i länder med en högre riskprofil för korruption. Då många inom verksamheten gör inköp, finns inköpspolicy, inköpsprocess och inköpshandbok som stöd och vägledning, vilket minskar risker för jäv och andra typer av korruption. Vid inköp och upphandling ska leverantören alltid godkänna våra hållbarhetskrav, inklusive uppförandekod och leverantören får besvara vår självutvärdering för hållbarhetsarbete. Uppförandekoden baseras på FN:s Global Compactprinciper, ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, de åtta grundläggande ILO-konventionerna, FN:s konvention om barnets rättigheter, UNICEF:s barnrättsprinciper och FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Vi identifierade ett behov av att höja kunskapsnivån om de olika rutinerna och kraven vid inköp och höll därför under hösten en utbildning för alla som gör inköp. Att arbeta med seriösa leverantörer är en del av både inköpsprocessen och kraven i uppförandekoden, vilket ska skapa stabilitet och trovärdighet även för vår verksamhet.

Under året implementerades ett visselblåsarsystem, där medarbetare eller externa parter kan rapportera in misstänkta oegentligheter. Inga ärenden som klassificerats som visselblåsarärenden har lämnats in sedan kanalen inrättades i juni.

Respekt för mänskliga rättigheter

Verksamheten inom Familjens Jurist arbetar med flera frågor kopplade till mänskliga rättigheter, exempelvis HBTQI-juridik och barnrätt. Få risker kan identifieras i koncernens egen verksamhet, även här är de främst förknippade till underleverantörer i riskländer. Enligt den långsiktiga hållbarhetsstrategin ska det inte finnas några högriskleverantörer i verksamheten år 2030. Genom att arbeta med styrande inköpsrutiner och inköpspolicy, styrs granskning och uppföljning av leverantörer. En årlig riskbedömning av leverantörer görs för riktade uppföljningar.

Ekonomiskt ansvarstagande

En ekonomisk förening har ett långsiktigt ekonomiskt ansvar. Ägarna får varje år en utdelning på sitt insatskapital, vilket beslutas årligen på föreningsstämman. De senaste åren har utdelningen varit 4 %. Ytterligare uppgifter och underlag för en bild av den ekonomiska stabiliteten, finns att hämta från koncernens verksamhetsberättelse.

Koncernens placeringspolicy reglerar hur överlikviditet och långsiktig kapitalplacering ska hanteras och den anger också att placeringar ska ske ansvarsfullt, minst enligt Swedbank Roburs grundläggande policy för ansvarsfulla investeringar.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Resultat av måluppföljning och nyckelindikatorer

Väsentligt område	Mål 2030	Mål 2022	Indikator/ utfall 2022	Hantering och aktiviteter
Klimatpåverkan från transporter, resor och energi	Vi ska minska vårt klimatavtryck inom transport, energi och resor med 25 % jämfört med 2019.	Minskning av klimatavtryck inom transport, energi och resor med -13 % jämfört med 2019.	-18 % (1221 ton CO2e), avser 2022 jämfört med basår 2019. Se sida 15 för underlag gällande faktiska förändringar i förbrukade och beräknade kWh, liter bränsle km flygresor samt km kört med privat bil (milersättning).	• Eldrivna begravningsbilar • Eldrivna hembesöksbilar • Reseriktlinjer • Biobränsle flyg • Förnybar el från vattenkraft • Tankning av HVO • Digital signering
Produkters miljö- och klimatpåverkan	100 % av de sålda kistorna och urnorna ska vara miljökistor/-urnor.	20 % av de sålda kistorna ska vara miljökistor[7].	20 % (2021: 20 %)	• Utveckling och ytterligare miljöanpassning av kistor
Hållbarhetsaspekter i tidigare led	Andel hållbarhetssäkrade centrala avtal (%).	Mål saknas för 2022.	55 %[8] (2021: 67 %)	• Kravställning på leverantörer via avtal • Rutiner för löpande riskbedömningar och uppföljningar • Inköpsprocesser och -handbok • Seminarium inköp
Arbetsmiljö och arbetsvillkor Kompetens och engagemang	Utfall inom alla områden gällande stressrelaterade faktorer (medarbetarkraft, arbetsrelaterad utmattning och arbetstakt) ska behålla gröna värden.	Grönt i zon för förändringskraft i medarbetarundersökningen (motsvarar prestationsnivå).	Resultat medarbetarundersökning/prestationsnivå[9]: 73,8 (2021: 76,8)	• Systematiskt arbetsmiljöarbete • Sjukvårdsrådgivning via Falck/Previa • Lunchförmån • Uppföljning och utredning av tillbud och olyckor • Robotiserat måleri i fabriken • Chefsutbildningar • Pulsmätningar
Jämställdhet och mångfald	Vi är en jämställd organisation, vilket också återspeglas i chefsled, 60 % kvinnor och 40 % män (anställda och chefer). Vi har en balanserad arbetsplats för medarbetare (hälsa, privat/jobb) som kan återspeglas i erbjudande till kund.	Inget gemensamt mål för 2022.	67 % kvinnor, 33 % män. (2021: 66 % kvinnor, 34 % män)	• Kompetensbaserade rekryteringar • Utveckling av arbetsgivarvarumärket

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Väsentligt område	Mål 2030	Mål 2022	Indikator/ utfall 2022	Hantering och aktiviteter
Samhälls-engagemang	Fonus begravningsverksamhet är en viktig och aktiv aktör i lokalsamhället. 300 testamenten till organisationer som t ex jobbar med att stödja forskning. 50 digitala föreläsningar inom Familjens Jurist. Kooperativt samarbete i Norge och avtal med andra medlemsägda organisationer.	Inget gemensamt mål för 2022.	502 föreläsningar inom begravningsverksamhet samt juridisk verksamhet.	• Deltagande i Stockholm Pride • Samhällsberedskap vid katastrofer • Kostnadsfria testamenten till den som gynnar en samhällsaktör

6) Omfattar energi och uppvärmning av kontorslokaler, fabrikslokal samt de större lager som det finns informationsunderlag för. Utgångspunkt för beräkning är känd elanvändning hos kontor med ramavtalsknutet abonnemang. För övriga har elanvändning beräknats utifrån en schablon baserad på den kända förbrukningen. Ombud, garage/garageplatser och mindre lager exkluderas.

I beräkningarna av klimatpåverkan från egna transporter och tjänsteresor ingår transporter med egna bilar, tåg och flygresor samt hotellövernattningar som registreras via reseportalen samt rapporterats från Norge. Det inkluderar ej taxiresor eller resor med kollektivtrafik. Utöver detta kan det förekomma resebokningar som inte skett genom reseportalen och då inte inkluderats i underlaget. Beräkningarna för transporter med egna (leasade) fordon är baserade på allt som registreras via leasingbolaget. En beräkning baserad på konterade bränslekostnader visar att endast 0,10 % av kostnaderna består av tankningar som då ej omfattas av beräkningarna.

Utfallet av uppsatt mål har påverkats av minskat resande men även olika uppdaterade emissionsfaktorer. Justeringar bakåt görs för ändrade beräkningsmetoder men inte för emissionsfaktorer som ändras över tid såsom bränslens emissionsfaktorer, dock har inga uppdateringar av tidigare år gjorts utifrån beräkningsmetoder för 2022. En förändring av redovisat resultat 2021 är en justering av utsläpp från värmeenergi för 2019 och 2020 enligt samma modell som användes för 2021. Därav har resultatet för 2019 och 2020 uppdaterats, se sida 21. Ett minskat resande under åren 2020 till 2022 bidrar målutfallet. Då vi ser tendenser till ökat resande samt att det finns en osäkerhet i förändringar av emissionfaktorer, är utvecklingen osäker. Därför kommer vi under 2023 undersöka möjligheterna för att linjera våra klimatmål med Parisavtalet enligt Science Based Targets samt se över kompletterande effektivitetsnyckeltal. På sida 15 finns även faktiska förändringar i uppmätt och beräknad elenergianvändning från våra kontor, bränsleförbrukning samt km flygresor och km körda mil med privat bil, för att ge en rättvisande bild av faktorer vi själva kan påverka. Klimatpåverkan från uppvärmning är beräknat utifrån de uppgifter om yta som finns samt en beräkning av okända kontor utifrån detta. Då underlaget är något osäkert används samma uppgift som för 2021 med en plan att uppdatera uppgifterna under 2023.

7) Avser kistor sålda från Fonus Träindustri till begravningsverksamheten inom Fonus.

8) Hållbarhetssäkrade avtal innebär att det till avtalet har bifogats allmänna bestämmelser, hållbarhetspolicy och uppförandekod. Den procentuella andelen avser centrala avtal som finns sparade i Fonus avtalsdatabas och som signerats under 2022. Hyresavtal eller lokala avtal inkluderas inte. Detta är en förändring från föregående år, då komplettering av lokala avtal redovisades separat. Riskerna bedöms inte vara så stora att indikatorn ska inkluderas i år.

9) Skalan är 1-100.

Ton CO_2e per scope

**Scope 3 omfattar den kända påverkan som har kunnat kartläggas utifrån tillgängliga data.*

Klimatpåverkande utsläpp från energi, transporter och tjänsteresor (omfattning av klimatmål).

1 221 ton	1 187 ton	1 273 ton
2022	2021	2020

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Förändringar från föregående år:
Justeringar av tidigare år gjordes efter att hållbarhetsrapporten för 2021 hade publicerats. Korrigeringarna avsåg antal kontor samt en uppdaterad beräkningsmetod för energianvändning. Korrekta uppgifter för indikatorn som omfattar transporter med egna bilar, energi och tjänsteresor är då för 2019 1487 ton CO_2e, för energianvändning 2020 1273 ton CO_2e och för 2021 1187 ton CO_2e.

Korrigerade uppgifter för scope 2 är för 2019 607 ton CO_2e, 2020 ton CO_2e 558 och för 2021 411 ton CO_2e. Klimatpåverkande utsläpp har utifrån tillgängliga faktaunderlag beräknats enligt GHGP (Greenhouse Gas Protocol), en standard för kartläggning, beräkning och rapportering av växthusgasutsläpp. Standarden delar upp utsläppen i tre områden, så kallade scope.

I beräkningarna omfattas:
SCOPE 1: Egna/leasade fordon, värmeproduktion i värmepanna och kylanläggningar på Fonus Träindustri samt mottagningen för utlandskistor.

SCOPE 2: Energi- och värmeanvändning i egna och hyrda lokaler. En förändring mot föregående år är att för de större lokaler som brutits ut för enskild värmeberäkning, har lokala emissionsfaktorer för fjärrvärme använts. Omräkningar har inte skett för tidigare år avseende detta.

SCOPE 3: Tjänsteresor med tåg och flyg, hotellövernattningar, transporter med egen bil som sker i tjänsten, in- och utleveranser från Fonus Träindustri som sker av fabrikens inhyrda åkeri och extern transportfirma, samt inleverans av träråvara och textil till kistproduktionen. Även import och distribution av nya och textkompletterade gravstenar till Sverige från de två största leverantörerna inkluderas, en nordisk och en asiatisk (står för ca 51 % av antalet sålda stenar eller textkompletteringar). Tidigare transportled till produktionen i Asien är inte inkluderade i beräkningarna. För året kompletterade områden som inkluderats är delar av energianvändning för servrar gällande koncernens verksamhet i Sverige samt inköpta kontorsprodukter. För inköpta kontorsprodukter har leverantörens beräkningar använts för de produkter som köpts in under året, i den utsträckning det finns. Emissionsfaktorerna för avfall är uppdaterade utifrån gällande praxis.

Beräkningsunderlaget har varierande kvalitet och vissa underlag omfattar endast koldioxidberäkningar, ej ekvivalenter.

Källor för emissionsfaktorer:

Scope 1: Preem (2022), Energimyndigheten (2022), CircleK (2022), Trafikverket (2021 respektive 2022)

Scope 2: Energiföretagen Sverige (2020), Vattenfall (2021), Energimarknadsinspektionen (2021), Solör Bioenergi Falköping AB, Sundsvall Energi, Stockholm Exergi AB, EON Energiinfrastruktur, Kalmar Energi Värme AB, Eskilstuna Energi och miljö AB

Scope 3: IVL (2020), Vattenfall, GOV.UK Greenhouse gas reporting (2021), Energimyndigheten (2022), Trafikverket (2021), NMT (2018), SJ, Klimatsmart Semester (2018), Leverantör/Clean Cargo Working Group, Leverantör/Global Seafright Carbon Calculator, NTM (2022), Energimyndigheten (2022)

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Styrningsrapport

Fonus ekonomisk förening har antagit och följer *Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag*. Syftet med koden är att främja medlemsdialogen och de demokratiska beslutsprocesserna samt att öka transparensen och öppenheten i styrelsens ledningsarbete. Här förklaras hur Fonus styrelse säkerställer att koden efterlevs.

Syfte och medlemsnytta

Fonus startades den 23 november 1945 genom att Stockholms begravningsförening bildades. Syftet var att verka prisdämpande och stå för god sed på begravningsmarknaden. Idag är Fonus en rikstäckande koncern med flera dotterbolag och har genom Familjens Jurist även en ledande ställning inom juridik. Den kooperativa idén och grundvärdena är desamma idag som vid grundandet, även om marknadens behov av produkter och tjänster har förändrats under årens lopp och verksamheten har anpassats efter det.

Fonus ska i första hand leverera ekonomisk nytta till medlemmarna genom att bedriva en långsiktig, hållbar och lönsam verksamhet med goda villkor för kunder, medarbetare och samarbetspartners. Fonus ekonomisk förening är politiskt och religiöst oberoende och öppen för alla föreningar och sammanslutningar som vill främja dess ändamål, verksamhet och utveckling.

I slutet av 2022 hade Fonus 1 140 medlemsorganisationer. Sett till antalet så är de flesta medlemmarna lokala ideella föreningar för pensionärer, fackligt anslutna eller politiskt engagerade. Bland Fonus medlemmar finns även stora rikstäckande organisationer; kooperativa och ömsesidiga företag, såsom KF, Folksam, Riksbyggen och OBOS; samt regionala HSB- och OK-föreningar. Indirekt är flera miljoner människor i Sverige medlemmar i Fonus. Tillsammans har medlemsorganisationerna ett insatskapital på cirka 15 miljoner kronor i Fonus.

Fonus styrelse har en öppen och aktiv dialog, inbördes och med Fonus koncernledning, kring hur strategier, mål och aktiviteter kan stötta företagets syfte och värderingar. Medlemsnytta ges genom återbäring på insatskapitalet, särskilda medlemsförmåner hos Fonus och Familjens Jurist, samt genom att utveckla produkter och tjänster för ökad kund- och medlemsnytta.

Kommunikation med medlemmarna

Fonus använder flera kanaler för att kommunicera med medlemmarna och uppmuntra till engagemang och dialog. Fonus Medlem når ut genom brev, e-post och på hemsidan fonus.se/medlem. Särskilda utskick har gjorts där medlemmarna uppmanats att komma med förslag i motioner eller att nominera kandidater till olika förtroendeposter. Vi har även gjort enkätundersökningar till ägarorganisationer och förtroendevalda, inom ramen för utveckling av den parlamentariska organisationen samt för att mäta och följa upp NPS-värde (rekommendationsbenägenhet).

Medarbetarna och medlemsorganisationen

Alla nya medarbetare ges utbildning i Fonus historia och medlemsorganisation. Både inom Fonus och Familjens Jurist finns färdiga kommunikationspaket att använda vid föreläsningar för medlemmarna. Medarbetarna runt om i landet har ett uppdrag att samverka med medlemmar och förtroendevalda.

Ägarträffar

Styrelsen bjuder årligen in till ägarträffar där det ges tillfälle till dialog om företagets affärsverksamhet, strategier, mål, värderingar eller andra frågor som medlemmarna vill lyfta. Hösten 2022 genomfördes ägarträffarna digitalt. Vid tre tillfällen under oktober månad gavs medlemsorganisationerna möjlighet att ställa frågor och framföra synpunkter till företrädare för styrelse och koncernledning. För att uppmuntra till engagemang från alla deltagare fick de möjlighet att tycka till om olika frågor via det digitala verktyget Mentimeter.

Regelverk och principer

Styrelsen har årligen genomgång och uppföljning av de arbetsordningar, policyer, instruktioner och riktlinjer som gäller inom Fonuskoncernen. I hållbarhetsrapporteringen presenteras bland annat hur Fonus arbetar med FN:s globala hållbarhetsmål inom Agenda 2030.

Demokratiska processer

Fonus ägs av dess medlemmar som på olika sätt ges möjlighet till påverkan och insyn i verksamheten. Högsta beslutande organ är föreningsstämman där 69 ombud beslutar för samtliga medlemmars räkning. Föreningsstämman väljer styrelse, som i sin tur tillsätter vd.

Fonus demokratiska organisation

Fonus demokratiska organisation är indelad i 17 distrikt sedan en sammanslagning av distrikten Norrbotten och Malmfälten, som gjordes efter beslut på föreningsstämman i maj 2022. Sammanslagningen var en konsekvens av att det under flera år saknades nomineringar av förtroendevalda till stämmor och andra poster, samt att distrikt Malmfälten varit en vit fläck utan representation på stämmorna.

En medlemsorganisation hör till det distrikt där den har sitt säte, men kan utöva parlamentariskt inflytande i samtliga distrikt där den bedriver verksamhet. Med parlamentariskt inflytande i distriktet avses att anmäla ombud och delta på distriktsstämma, samt att nominera kandidater för val på distriktsstämman.

I början av året kallas medlemsorganisationerna till distriktsstämma. Insatsstorleken styr hur många ombud med rösträtt de får anmäla. Anmälan görs digitalt på Fonus hemsida. Inför stämman får de anmälda ombuden dagordning och övriga underlag.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Verksamhetsberättelse med årsredovisning och inkomna motioner med styrelsens yttrande skickas till medlemsorganisationerna. På distriktsstämman rapporterar representanter från koncernledningen, Fonus distrikstschefer samt Fonusrådet om vad som genomförts föregående år och planer framåt. Distriktsstämman yttrar sig, men beslutar inte, om motioner och årsredovisning. Slutligen väljer distriktsstämman Fonusråd, valberedning samt ombud till föreningsstämman.

Distriktsstämmorna 2022 genomfördes digitalt via Teams, då det är en bra mötesform för stämmorna. Sammanlagt deltog cirka 500 personer vid 17 stämmor. Stämmorna för distrikt Malmfälten och Norrbotten hölls gemensamt.

Även styrelsen deltar på distriktsstämmorna. 2022 fanns en styrelseledamot med vid varje stämma för att presentera förslag på sammanslagning av distrikten Norrbotten och Malmfälten samt styrelsens förslag till beslut vid föreningsstämman avseende de tre inkomna motionerna.

På distriktsstämmorna väljs sammanlagt 69 ombud som företräder samtliga medlemmar på föreningsstämman. Antalet medlemmar i distriktet per den 31 december styr mandatfördelningen. De 69 valda ombuden kallas till föreningsstämma och får dagordning samt alla beslutsunderlag, till exempel valberedningens förslag till styrelse och revisorer, motioner, årsredovisning, förslag på arvoden för samtliga förtroendeposter samt alla inkomna nomineringar.

På föreningsstämman rapporterar styrelseordförande, vd och revisorer. Föreningsstämman fastställer årsredovisningen samt beslutar om utdelning till medlemmarna, ansvarsfrihet för styrelse och vd, motioner och arvoden. Vid mötet väljer föreningsstämman styrelse, valberedning samt revisorer tillika granskare ur ett medlemsperspektiv. Det sker i enlighet med koden för kooperativa och ömsesidiga företag. Medlemsorganisationerna nominerar kandidater till samtliga förtroendeposter.

Uppföljning motioner

På föreningsstämman 2022 behandlades tre motioner. Det handlade om att Fonus ska stärka sitt varumärke genom att verka för schysstа villkor hos alla leverantörer, förmån för icke-digitala medlemmar samt motion gällande möjlighet till stöd för en person som mist sin livskamrat. I motionshäftet till föreningsstämman beskrivs hur Fonus hanterat motioner som får bifall jämte inkomna motioner som ska behandlas.

Utbildning för förtroendevalda

Nyvalda ledamöter i styrelse, föreningsstämmans valberedning samt förtroendevalda revisorer får en halvdagsutbildning av Fonus. Fonus vidareförmedlar också information om de kurser och seminarier som Svensk Kooperation erbjuder.

Fonusråden har haft två utbildningstillfällen under året, och distriktens valberedningar har haft ett. Utöver det erbjuds uppföljande möten för stöttning i uppdraget.

Förutom löpande information och dialog så har styrelse, valberedningar och Fonusråd tillgång till material, underlag och gemensam kalender i den digitala plattformen TeamEngine.

Presentation av förtroendevalda

På Fonus hemsida presenteras styrelse, föreningsstämmans valberedning och de förtroendevalda revisorerna. Fonus Medlem förmedlar gärna kontaktuppgifter till förtroendevalda, både på riksnivå och i distrikten, när medlemsorganisationer så önskar.

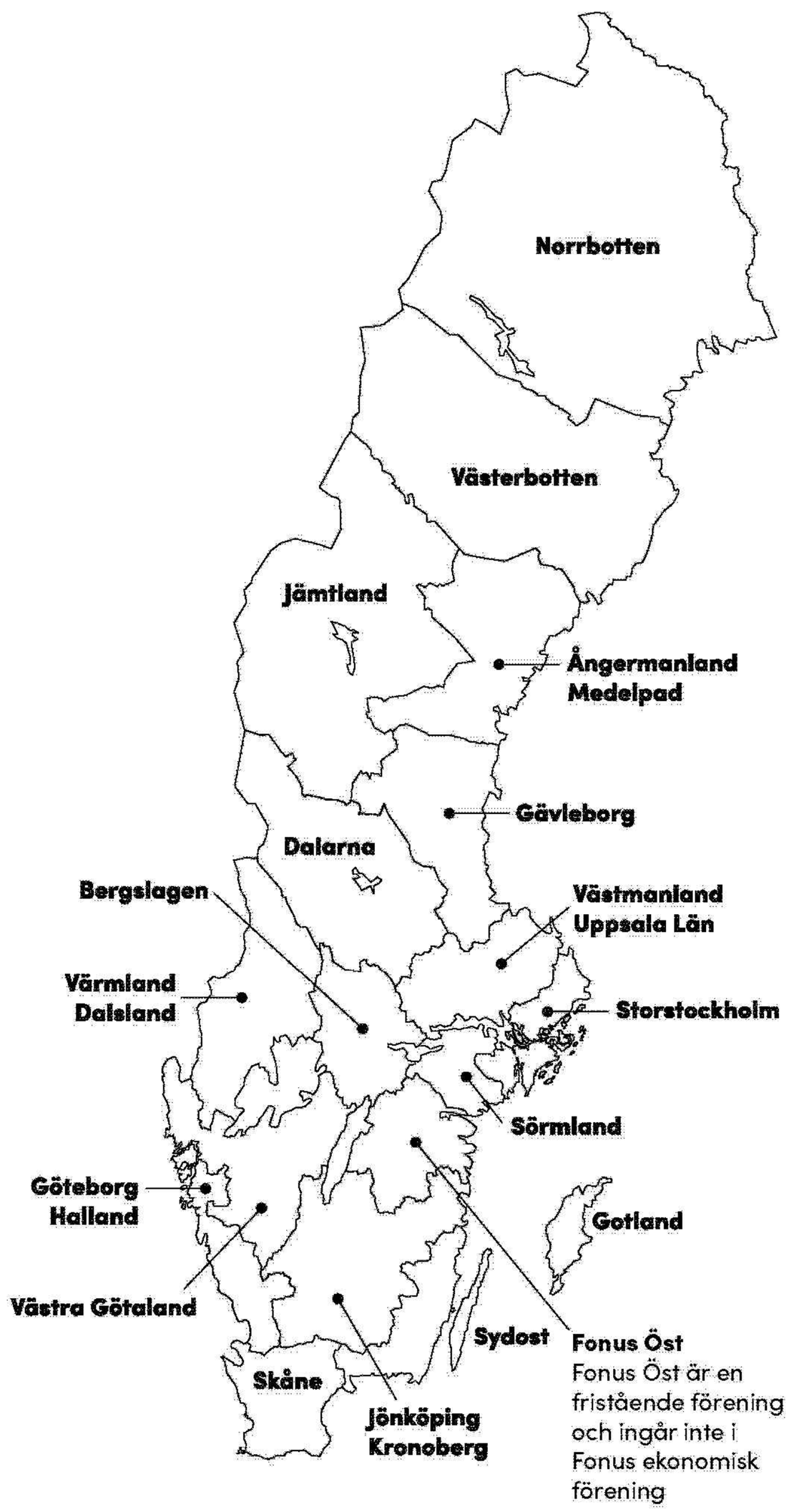
Utveckling av den parlamentariska organisationen

Den parlamentariska organisationen genomgick en omvandling under 2018 då Fonusrådens roll kom till. Under 2022 gjordes en utvärdering som visade att Fonusrådens roll inte fungerat på ett tillräckligt bra sätt. Styrelsen tillsatte därför en arbetsgrupp och information gavs på föreningsstämman. Ägarorganisationer och Fonusråd involverades i utvecklingsarbetet och båda grupperna fick ge sin återkoppling kring Fonusrådens roll och uppdrag i enkäter och telefonintervjuer.

Med utgångspunkt från resultatet arbetades en ny arbetsordning fram och antalet Fonusråd förändrades för att bättre passa uppdraget. Styrelsen tog beslut kring uppdraget och antalet Fonusråd på decembermötet.

Den nya organisationen blir verklighet efter valen som förrättas på distriktsstämmorna i slutet av mars 2023.

Fonus 17 parlamentariska distrikt

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Medlemmarnas deltagande i företagets värdeskapande

Medlemmarna deltar i företagets värdeskapande genom två roller, en kund-/affärsrelation och en ägarrelation. Styrelsen ska säkerställa att dessa relationer är utformade så att de främjar medlemmarnas ekonomi, engagemang och lojalitet. Eftersom Fonus medlemmar är föreningar och sammanslutningar använder vi ofta ordet ägarorganisation eller medlemsorganisation.

Utdelning på medlemmarnas insatskapital

Medlemmarna får årlig utdelning på sitt insatskapital. Utdelningen fastställs av föreningsstämman och utbetalas i efterhand. Föreningsstämman i maj 2022 fastställde utdelningen för 2021 till 4 %. Medlemmarna fick sina pengar utbetalade i juni 2022.

Medlemsförmåner

Fonus och Familjens Jurist ger prisavdrag till ägarorganisationernas medlemmar:

- 500 kr prisavdrag på begravning *eller*
- 750 kr prisavdrag på begravning om det finns ett registrerat digitalt Vita Arkivet till den avlidna.
- 2 000 kr prisavdrag vid beställning av gravsten för minst 14 000 kr från våra två största leverantörer. Prisavdraget gäller enbart sten, exklusive tillval och frakt samt monteringskostnad.
- 20 % rabatt på juridiska tjänster.

Ägarorganisationerna kommunicerar medlemsförmånerna till sina medlemmar, till exempel på hemsida, i medlemstidning och nyhetsbrev, eller genom att bjuda in Familjens Jurist och Fonus till kostnadsfria föreläsningar. Många ägarorganisationer lägger upp länkar för aktivering av förmånerna på sin hemsida med medlemsförmåner.

Exempel på ägarengagemang

Bland de medlemmar som länkar till förmånerna hos både Fonus och Familjens Jurist finns till exempel SPF, RFSL, PRO och Hyresgästföreningen. Fackförbund såsom Kommunal, Handels, Seko, Musikerförbundet och Livsmedelsarbetareförbundet når ut via tjänsten LO Mervärde. En del medlemmar väljer att lyfta fram Familjens Jurist – till exempel KF/Coop, Folksam och Aktiespararna.

Under året har vi haft många fina samarbeten med olika medlemsorganisationer. OBOS har lyft fram både Familjens Jurist och Fonus i digitala medlemsutskick och särskilt ljuständningen i november. Vi har även medverkat på mässor och både Fonus och Familjens Jurist har bjudits in att föreläsa om våra medlemsförmåner för ett stort antal medlemmar hos flera av våra ägarorganisationer.

Fonus Affärsområde Begravning

Inom begravningsverksamheten finns ett antal medarbetare över hela landet som även har rollen som lokala kommunikatörer. I samverkan med Fonusråden informerar och föreläser de om aktuella förmåner, familjejuridik tillsammans med Familjens Jurist samt om fördelarna med Vita Arkivet. Vi upplever att vi når ut som allra bäst när vi arbetar tillsammans för att sprida informationen.

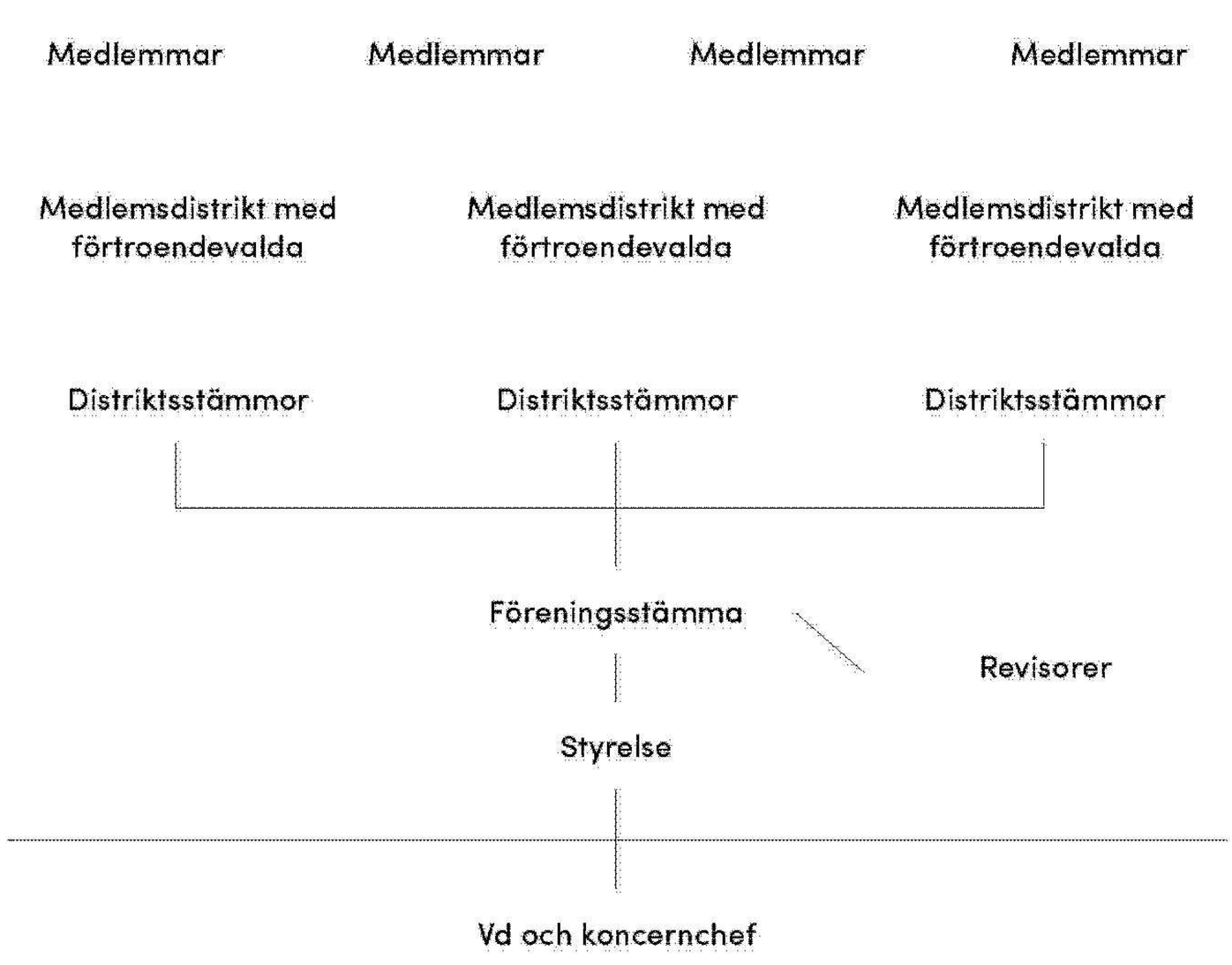
Under 2022 har vi förbättrat uppföljningen av medlemsförmånerna. Under året har 4 187 av våra ärenden haft en nyttjad medlemsförmån. Vi ser att flest nyttjade förmåner har Folksams och Coops medlemmar. Medlemsrabatten uppskattas och vi får positiv återkoppling från våra kunder.

Familjens Jurist

Familjens Jurist ger 20 % i prisavdrag på juridiska tjänster till ägarorganisationernas medlemmar. Det gäller alla tjänster utom rättshjälp/rättsskydd och det spelar ingen roll om det personliga

Fonus parlamentariska organisation

- Ca 1 140 medlemsorganisationer.
- 17 distrikt.
- En valberedning i varje distrikt.
- 17 stämmor på våren.
- Föreningsstämma i maj.
- Högsta beslutande organ med 69 ombud som företräder samtliga medlemmar.
- Föreningsstämman väljer styrelse, revisorer och valberedning.
- Styrelsen väljer vd och koncernchef.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

mötet med juristen sker på kontor, via telefon, videomöte eller om man väljer att använda de digitala tjänsterna. Det enda kravet är att tjänsten bokas digitalt så att förmånen aktiveras.

Det märks att dessa förmåner uppskattas och att ett aktivt arbete ger resultat. Sedan 2020 har det skett en fyrdubbling av antalet ärenden med jurist där medlemsrabatten nyttjas. Även i de digitala gör det själv-tjänsterna är nyttjandegraden av medlemsrabatter fortsatt hög. Vi har anledning att tro att denna positiva trend kommer att hålla i sig och fortsatt öka.

Ett tydligt uppdrag till Fonusråden är att se till att ägarorganisationerna informerar sina medlemmar om förmånerna genom olika typer av utåtriktade aktiviteter. Familjens Jurists föreläsningar brukar vara mycket uppskattade. Alla ägarorganisationer kan bjuda in Familjens Jurist att kostnadsfritt föreläsa för medlemmarna om de samlar minst 25 personer.

Fonus Norge

Fonus har idag fem norska ägarorganisationer, vars medlemmar får särskilda förmåner hos Fonus Norge: 10 % rabatt på kistor och urnor, 1 500 norska kronor i prisavdrag vid nytt namn på gravsten, 3 000 norska kronor i prisavdrag på ny gravsten och kostnadsfri rådgivning kopplat till Vita Arkivet (värde 950 norska kronor).

Fonus Norge har kontakt med partneransvariga i ägarorganisationerna och tittar hela tiden på olika sätt att samarbeta. Fonus kan synas i deras medlemstidningar, erbjudanden presenteras på medlemmarnas hemsidor och de har regelbundet möten. Verksamheten i Norge skiljer sig en del från den i Sverige. Det finns till exempel inte krav på boupptecknin i Norge, vilket gör att Familjens Jurist idag inte har någon verksamhet där.

En av de norska ägarorganisationerna, OBOS, bedriver verksamhet i Sverige och når ut med Fonus och Familjens Jurists förmåner till sina svenska medlemmar.

Fonusråden

Fonusrådens uppdrag har varit att kontakta alla medlemmar i sina distrikt och bidra till möten och dialog, boka in kostnadsfria föreläsningar av Familjens Jurist och Affärsområde Begravning och sprida kunskap om våra medlemsförmåner. Uppdraget har ställt stora krav på självständigt och aktivt arbete samt att vara utåtriktad och ha ett brett kontaktnät.

Vid föreningsstämman 2022 tillsattes en arbetsgrupp för att genomföra en utvärdering av Fonusrådens uppdrag och resultat. Utvärderingen resulterade i ett utvecklingsarbete där Fonusråden får ett nytt uppdrag från och med valen på distriktsstämmorna 2023. Syftet med det nya uppdraget är att öka engagemang och möjlighet till påverkan av verksamheten från ägarorganisationerna.

Lokala distriktsstämmor

I april 2022 hölls digitala stämmor i de 18 medlemsdistrikten. Någon vecka före stämmorna hölls ett par möten med mötesordförande och sekreterare där vi gick igenom teknik, dagordning, tidsplan samt hantering av röstlängd, nomineringar och val. Inför stämmorna fick medlemsorganisationerna kallelse både via brev och e-post. Nomineringar och anmälningar av deltagande ombud gjordes på Fonus hemsida, där det fanns information om alla datum och tider. På de lokala distriktsstämmorna valdes Fonusråd, distriktens valberedningar samt de ombud som skulle företräda samtliga medlemmar på föreningsstämman. Stämmorna tar också del av och yttrar sig om årsredovisning samt motioner.

Föreningsstämman

Föreningsstämman hölls i hybridform vilket innebar att de som ville delta fysiskt hade möjlighet att göra det, och de som hellre ville delta digitalt kunde göra det. Stämman hölls den 12 maj 2022 på Fonus huvudkontor i Stockholm där podium

och talarstol var uppställt, komplett med blomsterdekorationer och vepor. Ett teknik- och filmteam säkerställde att filmvisning, presentationer, röstlängd, ”möjligheten att begära ordet” och voteringar fungerade felfritt.

Nomineringar lämnades via Fonus hemsida där det fanns information om alla datum och tider. Under hösten 2022 skickades e-post till alla medlemmar med uppmaning att skriva motioner till föreningsstämman. Även på ägarträffarna i oktober togs betydelsen av att skriva motioner upp. Sista dagen för motioner var den 31 december. På Fonus hemsida finns en flik med tydlig information om motionsförfarandet.

Ombuden som deltog och röstade på föreningsstämman valdes på distriktsstämmorna. De kallades genom e-post och brev. Kallelsen innehöll information om valberedningens förslag på stämmoordförande, styrelse, revisorer och arvoden, styrelsens förslag på valberedning samt alla inkomna nomineringar. Med kallelsen följde även verksamhetsberättelse med årsredovisning och hållbarhetsrapportering, samt motioner med styrelsens yttrande.

På den digitala stämman deltog styrelseordförande, vice styrelseordförande, vd och en i övrigt beslutsför styrelse. Auktoriserad revisor och förtroendevalda revisorer var också med.

Valberedningen

Valberedningen består av fem ledamöter. Inför föreningsstämman 2022 sammanträdde de vid sju tillfällen, varav sex helt digitalt och ett i hybridform. Valberedningen arbetar utifrån föreningens stadgar samt en arbetsordning som fastställts av Fonus styrelse. Arbetet sker genom en strukturerad process som inleds redan hösten före föreningsstämman.

Nyblivna ledamöter får utbildning om Fonuskoncernen med föredrag av styrelseordförande, vd, ekonomichef, marknadschef, chef för Affärsområde Begravning, vd för Familjens Jurist, vd för Fonus AS och chef för Medlem.

Valberedningen föreslår antalet ledamöter i Fonus styrelse samt ordförande respektive övriga ledamöter i styrelsen. Fonus valberedning arbetar främst med ett affärsmässigt fokus men beaktar även mångfald, jämställdhet, geografisk spridning och fördelning bland olika medlemsorganisationer.

I sitt arbete med att identifiera kompetenser som efterfrågas för att få en väl sammansatt styrelse har valberedningen tagit del av den styrelseutvärdering som genomförts. Valberedningen har också haft dialog med styrelseordförande. Även vd:s och koncernledningens utmaningar i det operativa arbetet har beaktats. CV har begärts in från samtliga nya nominerade kandidater. Valberedningen ska även föreslå personer till uppdragen som revisorer samt ordförande, rösträknare och protokolljusterare till föreningsstämman.

Fonus medlemmar uppmanades att senast den 1 mars 2022 nominera kandidater till styrelsen och revisionen. Information om att nominera skickades ut till medlemsorganisationerna och till alla förtroendevalda, både med brev och e-post i december, januari och februari. Valberedningens ledamöter genomförde även egna sonderingar hos Fonus medlemsorganisationer för att trygga ovan nämnda kriterier.

Samtliga nominerade kandidater presenteras för föreningsstämmans ombud och är valbara. Valberedningen anger vilka av de nominerade som de föreslår. Det ligger också i valberedningens uppdrag att föreslå arvoden och andra ersättningar till förtroendevalda i Fonus för den kommande mandatperioden.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Valberedningen har även föreslagit ändring i sin arbetsordning samt förslag till stadgeändring.

Distriktens valberedningar

I distrikten finns valberedningar som, utifrån inkomna nomineringar och eget aktivt arbete, föreslår Fonusrådsledamöter och ombud till föreningsstämman, vilka väljs på distriktsstämmorna.

Styrelsen beslutar om antalet Fonusrådsledamöter och valberedare som ska väljas i varje distrikt, baserat på antalet medlemsorganisationer i distriktet. Även geografi, kommunikationer, befolkning och antalet Fonuskontor vägs in i beslutet.

Antalet ombud som ska väljas till föreningsstämman från ett distrikt beror på hur många medlemsorganisationer det finns i distriktet per den 31 december. I december 2022 hade Fonus totalt 1 148 medlemsorganisationer, fördelade på de 17 distrikten.

Distriktens valberedare följer en arbetsordning som styrelsen fastställt och årligen går igenom. I december kallades valberedarna till digital utbildning kring Fonus parlamentariska organisation och arbetsprocessen inför distriktsstämmorna. Vid utbildningarna poängteras vikten av att valberedningen tillvaratar företagets och medlemmarnas intressen genom att föreslå rätt person på rätt post. Valberedarna bjuds in att delta på ägarträffarna under hösten. Tanken är att valberedarna, precis som Fonusråden, ska kunna nätverka och skaffa värdefulla kontakter med beslutsfattare i ägarorganisationerna på ägarträffarna.

Samtliga nominerade kandidater presenteras för medlemmarnas ombud på distriktsstämmorna och är valbara. Valberedningen anger vilka av de nominerade som de föreslår.

Nomineringsperioden

Inför valen 2022 öppnades nomineringsformulären redan i november 2021. Brev och e-post gick ut till medlemmarna under november månad, med påminnelse efter nyår. Sista dag för nomineringar till samtliga förtroendeposter fastställdes av styrelsen till den 1 mars.

Utmaning att informera om de olika förtroendeuppdragen

Det är en utmaning att på ett pedagogiskt sätt beskriva för medlemsorganisationerna vilka förtroendeposter som finns och kravprofilen för de olika uppdragen. För att förtydliga har Fonus Medlem förklarat de olika förtroendeuppdragen och vilken roll de har i den parlamentariska organisationen i brev, e-post och nomineringsenkäter, samt under utbildning för Fonusråd och valberedning.

Styrelsen

Under året har vi genomfört fyra fysiska möten med möjlighet för deltagare att delta digitalt.

Utöver dessa möten har styrelsen haft tre extrainsatta digitala möten för att uppdatera styrelsen om viktiga händelser. I september hade styrelsen strategimöte på Fonus träindustri i Falköping tillsammans med valberedning och revisorer samt delar av Fonus företagsledning.

Ett årshjul ligger till grund för dagordningen tillsammans med fasta punkter på agendan: ”alltid på agendan” såsom information från vd, ekonomisk rapport, utveckling inom affärsområden och dotterbolag, uppföljning av affärsplan samt godkännande av nya medlemmar.

Styrelsen har under året haft en tydlig uppföljning av affärsplanen. Den nya affärsplaneringsmodellen som sjösattes inför året har bidragit till att chefer och medarbetare lättare har kunnat följa sin utveckling, vilket även har gett styrelsen mer insyn och möjlighet att följa utvecklingen ännu bättre i det framtida arbetet med affärsplan och budget.

Styrelsen beslutade att presidiet fortsätter att vara ersättningsutskott, men att styrelsen själv utgör revisionsutskott i enlighet med möjligheter i koden för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag. Revisionskollegiet består av presidiet och revisorerna.

	10 jan	14 feb	7 mar	11 apr	12 maj	17 jun	14 sep	16 nov	15 dec
	Möte	**Möte**	**Möte**	**Möte**	**Möte samt föreningsstämma**	**Möte**	**Möte**	**Möte**	**Möte**
Anders Olson, ordförande	✔	✔	✔	✔	Omval	✔	✔	✔	✔
Bertil Hallén	✔	✔	✔	✔	Omval	✔	✔	✔	✔
Per-Ola Mattsson	✔	✘	✘	✘	Avgående				
Harriet Hedlund	✔	✔	✔	✔	Omval	✔	✔	✔	✔
Ann-Kristine Johansson	✔	✘	✔	✔	Omval	✔	✔	✔	✘
Christian Bengtzelius					Nyval	✔	✔	✔	✔

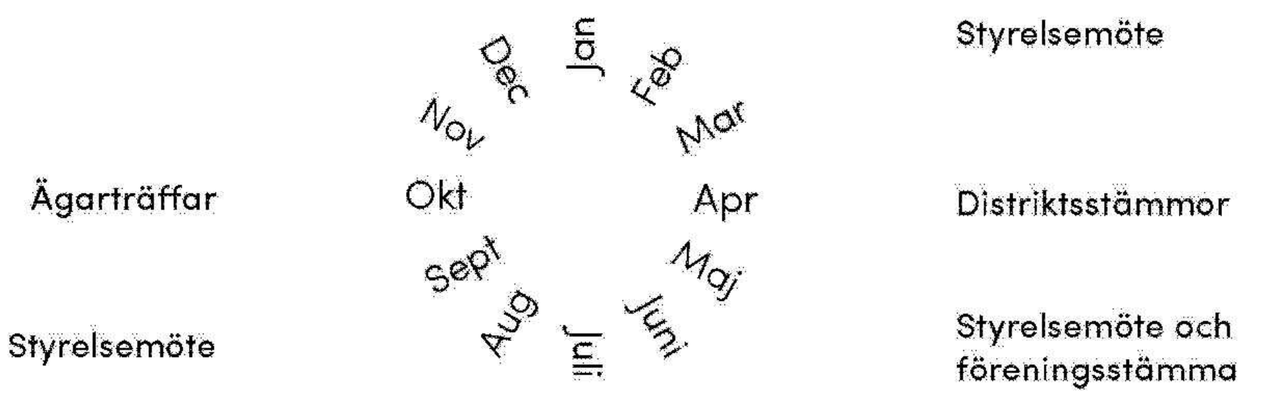
Valberedningens möten under året

✔ Närvarande

✘ Frånvarande

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Årshjul för Fonus styrelse

Mars
- Årsredovisning
- Yttrande om motioner
- Planering distriktsstämmor och föreningsstämma
- Förslag valberedning

Maj
- Föreningsstämma
- Konstituerande
- Möteskalender

September
- Strategidiskussioner
- Arbetsordningar
- Policyer
- Ägardirektiv
- Ev studiebesök
- Planering ägarträffar

December
- Budget
- Affärsplan
- Antal Fonusråd och valberedare i distrikten
- Motionsgrupp tillsätts
- Förslag utdelning
- Styrelseutvärdering

Ersättning till ledande befattningshavare

Samtliga anställda i ledande befattningar inom koncernen har fast ersättning. Ingen har tjänstebil eller bonus. Detta är i enlighet med den policy som är fastställd av Fonus föreningsstämma. Revisorerna har stämt av att policyn efterlevs.

Fonus ersättningsutskott sätter lönen till vd och rapporterar till styrelsen. Utskottet får av vd en genomgång av ersättningsnivåer för övriga ledande befattningshavare i koncernledningen.

Revision, risk och intern kontroll

Revisionsutskottets roll, organisation och tillsättande

Revisionsutskottet utgörs av styrelsen i sin helhet men representeras av presidiet, det vill säga styrelseordförande och vice styrelseordförande. Aktuell granskningsplan har föredragits presidiet.

Ramverk och processer för riskhantering och kontroll

Ett ramverk har implementerats som består av följande kontroller:

- *Revision av klientmedelhanteringen*
  Granskningen består av två delar. Ekonomiavdelningen granskar samtliga kontor, där det tas tre stickprov per kontor. Detta sker ur ett redovisningsperspektiv, att belopp och verifikationsnummer är korrekta samt att ett giltigt verifikationsunderlag finns i förvaltningspärmen. Den andra delen består av ett utskick till alla kontorschefer från Familjens Jurists kvalitetsråd. Denna granskning består av att kontorschefen ska granska varje ärendeansvarig inom sitt kontor enligt granskningsunderlaget från kvalitetsrådet, genom stickprovskontroller. Resultatet sammanställs och återrapporteras till koncernledningen en gång per år.
- *Policyer, riktlinjer och instruktioner*
  En genomgång görs årligen och förändringar föreslås om det behövs.

I tillägg till revisionsutskottet har ett revisionskollegium bildats. Det sammanträder två gånger per år och består av presidiet, de förtroendevalda revisorerna, underskrivande revisor från KPMG samt vd.

Revisionskollegiets uppgifter och rapportering

Revisionskollegiets uppgift är att se till att de personer som valts för att granska verksamheten ur ett medlemsperspektiv, de förtroendevalda revisorerna, har tillgång till relevant information om verksamheten och att det finns ett reglerat samarbete med auktoriserad revisor. Revisionskollegiet ska ha en öppen dialog och verka för ett fullödigt informationsutbyte med företagets auktoriserade revisor och de som valts för granskning av verksamheten ur ett medlemsperspektiv. Styrelsen ska träffa auktoriserade revisorer och de som valts för granskning av verksamheten ur ett medlemsperspektiv minst en gång per år utan att företagsledningen är närvarande. Ersättningsutskottet ska se över principer för lönesättning till ledande befattningshavare och ta fram förslag till styrelsen inför stämman. Granskarna ur ett medlemsperspektiv ska kontrollera att principerna följts under året.

- Revisionskollegiet har sammanträtt två gånger under året i samband med presidiets möten.
- Granskningsrapporten avseende 2021 lämnades till styrelsen på styrelsemötet den 17 mars 2022.
- Styrningsrapporten granskas under möte med revisionskollegiet den 28 februari 2023.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

	14 jan	8 feb	17 mar	4–7 apr	11 maj	12 maj	12 maj	21–22 sep	24 okt	6 dec
	Styrelsemöte	Extra avstämning	Styrelsemöte	Distrikts-stämma	Styrelsemöte	Förenings-stämma	Konstitue-rande	Styrelsemöte	Extra avstämning	Styrelsemöte
Leif Linde	✔	✔	✔	✔	✔	Omval	✔	✔	✔	✘
Annica Rutgersson	✔	✔	✔	✔	✔	Omval	✔	✔	✔	✔
Therese Karlsson	✔	✔	✔	✔	✔	Omval	✔	✔	✔	✔
Berit Müllerström	✔	✔	✔	✔	✔	Omval	✔	✔	✔	✔
Marianne Fundahn	✔	✔	✔	✔	✔	Omval	✔	✘	✔	✘
Amir Chizari	✔	✔	✔	✔	✔	Omval	✔	✔	✔	✔
Jens Wikström	✔	✔	✔	✔	✔	Omval	✔	✔	✔	✔
Jesper Andersson	✔	✔	✔	✔	✔	Omval	✔	✘	✘	✘
Christina Tallberg	✔	✔	✔	✔	✔	Omval	✔	✘	✔	✔
Lena Jonsson	✔	✔	✔	✔	✔	Nyval	✔	✔	✔	✔
Ahmet Önal						Nyval	✔	✔	✔	✘
Patrik Östberg						Nyval	✔	✔	✔	✔

Styrelsens närvaro under året

✔ Närvarande

✘ Frånvarande

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Fonus ekonomisk förening (org.nr 702000-1298), med säte i Stockholm, upprättar härmed årsredovisning för verksamhetsåret 2022 för moderföreningen och koncernen. Beloppen inom parentes avser år 2021.

Affärsidé

"Vi erbjuder prisvärda och hållbara tjänster med professionellt och personligt stöd genom livet och döden för alla".

Vision

"Vi står vid din sida genom livets utmaningar och möjligheter".

Organisation och verksamhet

Koncernen är organiserad i en svensk moderförening, Fonus ekonomisk förening, med de tre helägda svenska dotterbolagen Familjens Jurist i Sverige AB, Begravningsbyrå Momento AB, Fondkistan AB samt SIBI AS i Norge. I Familjens Jurist i Sverige AB finns de helägda dotterbolagen FJ Juristbyrån i Sverige AB och Juridik till alla i Sverige AB. Begravningsbyrå Momento AB äger dotterbolagen Wikholms Oskarshamns Begravningsbyrå AB och Falu Begravningsbyrå AB medan Fonus AS även inkluderar de två helägda dotterbolagen Wang Nordstrand Begravelsebyrå AS och T S Jacobsen Begravelsebyrå AS samt även Oslo Nöytrale Byråvakt AS, vilket ägs till 88 % av Fonus AS.

Den operativa affärsverksamheten i koncernen är organiserad i tre rörelsedrivande verksamhetsområden: Begravning Sverige, Familjejuridik Sverige samt Begravning Norge. Inom Begravning finns även en egen tillverkningsindustri av kistor med en produktionsenhet i Falköping och en i Os i Norge, tre mil söder om Bergen.

Fonus är Sveriges största och enda rikstäckande begravningsverksamhet och bedrivs via 182 kontor. Därtill kommer dotterbolaget Begravningsbyrå Momento AB med sina 35 lokala begravningsbyråer under olika lokala varumärken. I tillägg till det har vi två digitala kontor, Fonus Online och Farväl. Franchiseverksamheten Fondkistan AB bedrivs via 19 kontor i Sverige.

Fonus bedriver även begravningsbyråverksamhet i Norge, Fonus AS med varumärket Fonus med 21 besökskontor och Wang begravelsebyrå med fyra stycken kontor.

Fonuskoncernen hade under 2022 ca 900 anställda i medeltal. I tillägg till dessa enheter finns fyra centralt placerade avdelningar; Ekonomi/IT/Fastighet, Marknad, Personal/Hållbarhet & Kvalitet/Kontaktcenter, samt Medlemskommunikation som är direkt underställda den verkställande direktören. Dessa avdelningars uppgift är att på bästa sätt stödja affärsverksamheterna. Koncernen är en koncernledning bestående av sju personer. Ledare av koncernledningen är föreningens vd och koncernchef.

Ägare och medlemmar

Vid ingången av året var antalet medlemmar 1 148 och vid utgången 1 140. Tio har utträtt, tre har tillkommit samt en sammanslagning har skett. En ägare har valt att ta ut en stor del av sin medlemsinsats medan en annan har betalat in en kvarts miljon på medlemskontot eftersom återbäringsräntan anses vara fördelaktig i jämförelse med bankernas inlåningsräntor.

Under året tillsatte styrelsen en arbetsgrupp i syfte att se på möjligheterna att utveckla den parlamentariska organisationen. Arbetsgruppen har involverat ägare och förtroendevalda runt om i landet genom enkätundersökningar och dialogmöten vilket resulterade i ett förslag till en förändring av Fonusrådens roll och antal. Styrelsen beslutade att genomföra förändringen som reducerar antalet Fonusråd från 90 till 17. I och med förändringen ökar möjligheterna till inflytande från våra ägarorganisationer.

Väsentliga händelser under 2022

Nu lägger vi ännu ett verksamhetsår för Fonus ekonomisk förening till handlingarna. Året startade tungt, med Rysslands krig mot Ukraina. Ett krig som medfört ond bråd död och ett omänskligt lidande för människorna i de drabbade områdena. Det är omöjligt att inte bli starkt berörd och känna frustration. Konsekvenserna av kriget påverkar oss alla – verksamheten, våra kunder och medarbetare. Vi upplever en tuffare tid med hög inflation och minskad köpkraft både utifrån kraftigt höjda energi och bränslepriser men också med ökade kostnader för mat och boende osv. Mitt i allt detta känns det extra angeläget att uppmuntra varandra till att lyfta fram de ljuspunkter vi ser. Vi får känna tacksamhet över att vi fortsatt lever i en del av världen som sätter stor vikt vid demokrati, mänskliga rättigheter, mångfald och inkludering och mycket mer. Vi får också tro och hoppas på att det ska bli fred i Ukraina och i andra drabbade områden i världen.

Styrelsen beslutade i slutet av 2021 om en ny strategi och vision. En strategi som ger en tydlig riktning för ledning och verksamhet i vad som ska prioriteras och arbetas med de närmsta åren. Det är oerhört glädjande att se och läsa att kunderna visar oss stort förtroende. Något som vi dagligen får bevis på och som vi ser i kundundersökningar och i omdömen på webben där kunderna själva delar med sig av sina egna upplevelser av mötet med oss och våra tjänster. Kundernas fina återkoppling är tydliga kvitton på allt det oerhört värdefulla och fina arbete som görs utav våra medarbetare i både Sverige och Norge.

Året som gått har resulterat i ökade uppdragsvolymer och högre marknadsandelar än föregående år, både för den svenska och norska verksamheten. Vi ser också att olika effektiviseringar och satsningar ger resultat. Som exempel kan nu kunderna själva boka in möten med oss digitalt via våra hemsidor. Genom bättre digital närvaro har vi förbättrat och ökat tillgängligheten för kunderna. Vi ser också att förvärv som vi genomfört under åren starkt bidrar till föreningens tillväxt. Glädjande är också att Familjens Jurist efter flera år av svag lönsamhet nu börjar gå åt rätt håll.

Inom hållbarhetsområdet fortsätter vi användningen av den fossilfria dieseln HVO i så stor utsträckning som möjligt och vi byter också ut vår bilpark till fler eldrivna fordon. Vi lämnar in uttjänta datorer för cirkulering och återbruk. Familjens Jurist har arbetat fram metoder för att arbeta med barnkonsekvensanalyser för vårdnadsprocesser i domstol, och för att minska konflikter i samband med skilsmässor.

Som ett led i föreningens fortsatta ambition att växa så har Fonus under året förvärvat tre begravningsbyråer. Klassons begravningsbyrå i Mönsterås, Begravningsbyrå Bengt Gustavsson i Köping & Västerås och Falu begravningsbyrå i Falun.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Välskötta och välrenommerade verksamheter som nu blir fina tillskott till vår verksamhet. Vår träindustri i Falköping har förstärkt positionen som kistleverantör på den nordiska marknaden genom att vi den 1 november förvärvat Norges näst största kistleverantör SIBI AS. SIBI AS passar väl in i Fonuskoncernens vision med utveckling av nya affärer inom våra båda kärnverksamheter.

För fjärde året i rad genomförde vi ljuständningar i samband med Allhelgonahelgen för de personer som inte själva kan göra det. I år tände vi tillsammans över 26 600 ljus på 979 kyrkogårdar och minnesplatser.

I slutet av november nåddes vi av beskedet att Svenska kyrkans högsta organ, Kyrkomötet beslutat att ändra kyrkoordningen för att göra det möjligt för församlingar att bedriva begravningsbyråer i konkurrens med privata aktörer. Ett för begravningsbyråbranschen och för Fonus som ett kooperativt ägt företag utmanande beslut. Detta skapar problem eftersom kyrkan sedan år 2000 samtidigt är utsedd av staten till huvudman för begravningsverksamheten. Huvudmannaskapet i sig är ett viktigt samhällsuppdrag som staten har gett kyrkans församlingar över hela landet, med undantag för Stockholms och Tranås kommuner. Kyrkans dubbla roller leder till inneboende intressekonflikter, osund konkurrens, otydlighet och risk för korssubventionering (statligt stöd). Vi menar att konkurrensen mot oss och övriga befintliga begravningsbyråer sker på helt olika och orättvisa villkor. Att Svenska kyrkan får etablera begravningsbyråverksamhet och konkurrera inom det område som de själva är satta att ansvara för menar vi är fel och något som är helt otänkbart inom andra områden och verksamheter. Samtidigt är det viktigt att betona att samarbetet med kyrkan fungerar mycket bra idag, men det kan komma att försvåras när kyrkan blir en konkurrent och inte längre är oberoende i sin myndighetsutövning.

Finansiell översikt

Omsättning och resultat

Koncernens nettoomsättning ökade till 1 315 (1 152) Mkr, vilket motsvarar en ökning med 14,1 % (1,0 %). Försäljningen utanför Sverige uppgick till 100 (79) Mkr. Koncernens rörelseresultat uppgick till 39 (6) Mkr. Resultat från finansiella poster uppgick till -12 (23) Mkr. Koncernens resultat före skatt uppgick till 28 (29) Mkr och efter skatt blev årets resultat 17 (23) Mkr. Antalet genomförda begravningar blev 27 511 (25 638).

Investeringar

Under verksamhetsåret fortsatte ett relativt omfattande investeringsprogram, som totalt uppgick till 46 (55) Mkr. Det handlar framför allt om investeringar i kontor, förvärvade enheter och i koncernens IT-system.

Kassaflöde och finansiering

Koncernens kassaflöde från rörelsen före förändringar i rörelsekapitalet uppgick till 88 (57) Mkr. Kassaflödet från förändringen i rörelsekapital var -19 (0) Mkr. Kassaflödet från den löpande verksamheten blev 69 (57) Mkr. Det totala kassaflödet uppgick till -10 (-2) Mkr och likvida medel, uppgick vid årsskiftet till 41 (51) Mkr.

Eget kapital

Koncernens egna kapital uppgick vid årets utgång till 397 (379) Mkr. Soliditeten uppgick till 62 (61) %.

Moderföreningen

Moderföreningens nettoomsättning uppgick till 845 (761) Mkr, varav 81 (74) Mkr var koncernintern fakturering. Övriga intäkter uppgick till 5 (6) Mkr, varav 1 (1) Mkr var koncernintern fakturering. Moderföreningens resultat efter finansiella poster var 18 (53) Mkr. Moderföreningens egna kapital uppgick vid årets utgång till 350 (347) Mkr.

Dotterbolagen

Fonus största dotterbolag, Familjens Jurist i Sverige AB, fortsatte att utveckla sin verksamhet. Inklusive dotterbolagen FJ Juristbyrån i Sverige AB och Juridik till alla i Sverige AB ökade nettoomsättningen till 332 (305) Mkr. Rörelseresultatet blev 9 (-18) Mkr.

Dotterbolaget Begravningsbyrå Momento AB, genom vilket ett antal begravningsbyråer drivs under sina egna, lokalt starkt förankrade varumärken, utvecklades vidare bland annat genom tre förvärv. Klassons begravningsbyrå i Mönsterås, Begravningsbyrå Bengt Gustavsson i Köping & Västerås och Falu begravningsbyrå i Falun. Omsättningen för Momento, inklusive dotterbolag, uppgick till 120 (86) Mkr och rörelseresultatet till -1 (-4) Mkr.

Fonus AS, inklusive dotterbolag, redovisade en omsättning om 100 (79) Mkr och ett rörelseresultat på 5 (0) Mkr.

Fondkistan AB, som innehåller en mindre franchiseverksamhet inom begravning, redovisade en omsättning på 0 (0) Mkr och ett rörelseresultat på 0 (0) Mkr.

Kvalitetsarbete

Fonus svenska begravningsverksamhet under varumärket Fonus är certifierad enligt den internationella kvalitetsledningsstandarden SS-EN ISO 9001:2015. Certifikatet har utfärdats av Qvalify AB.

Miljöpåverkan

Den verksamhet som bedrivs vid Fonus Träindustri i Falköping är anmälningspliktig i enlighet med miljöbalken. Fonus är certifierat med ett miljöledningssystem enligt SS-EN ISO 14001:2015 och gäller tillverkning av kistor och urnor samt distribution av kistor, urnor och övriga produkter för begravningsverksamhet. Certifikatet har utfärdats av RISE Research Institutes of Sweden AB.

Hållbarhetsrapport

Bolaget har för 2022 upprättat en särskild hållbarhetsrapport i enlighet med ÅRL 6 kap 12§. Denna presenteras på vår hemsida fonus.se samt i verksamhetsberättelsen, som rapport skild från förvaltningsberättelsen och därmed från årsredovisningen.

Utsikter inför 2023

Under 2023 kommer vi att fortsätta att erbjuda våra kunder prisvärda och hållbara tjänster med professionellt och personligt stöd genom livet och döden för alla. Vi är finansiellt starka och arbetar för att upprätthålla en fortsatt hållbar och lönsam tillväxt till nytta för våra medlemmar och kunder.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Nyckeltal

Belopp i Mkr	2022	2021	2020	2019	2018
Koncernen					
Summa intäkter	1 326	1 163	1 157	1 076	1 015
Rörelseresultat	39	6	30	3	16
Resultat efter finansiella poster	28	29	42	25	9
Nettoresultat	17	23	34	21	4
Eget kapital	397	379	356	323	303
Balansomslutning exkl. klientmedel	642	620	570	518	501
Balansomslutning inkl. klientmedel	1 843	1 947	1 621	1 432	1 467
Soliditet i %	61,8	61,1	62,5	62,3	60,4
Vinstmarginal i %	2,1	2,5	3,6	2,4	0,8
Avkastning på eget kapital i %	7,0	7,6	11,8	7,8	2,8
Moderföreningen					
Summa intäkter	850	767	765	690	646
Rörelseresultat	28	30	30	-3	-2
Resultat efter finansiella poster	18	53	43	20	-10
Nettoresultat	3	21	29	15	1
Eget kapital	350	347	327	298	284
Balansomslutning	496	476	444	426	388
Soliditet i %	70,6	72,9	73,7	70,0	73,1
Vinstmarginal i %	2,1	6,9	5,7	2,8	-1,5
Avkastning på eget kapital i %	5,2	15,3	13,2	6,7	-3,4

Definition och beräkning av nyckeltal

Soliditet: Redovisat eget kapital och obeskattade reserver minus latent skatt i % av balansomslutning exkl. klientmedel.
Vinstmarginal: Resultat efter finansiella poster i % av omsättningen.
Avkastning på eget kapital: Resultat efter finansiella poster i % av redovisat utgående eget kapital.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Förslag till resultatdisposition

Belopp i kronor

Styrelsen och verkställande direktören föreslår ordinarie föreningsstämma att Moderföreningens till förfogande stående vinstmedel;

Balanserad vinst	193 180 211
Årets resultat	2 764 888
Summa	**195 945 099**

disponeras enligt följande:

- utdelning 4 % på medlemsinsatser	570 817
- till bundna reserver	0
- i ny räkning balanseras	195 374 282
Summa	**195 945 099**

Förändring eget kapital

	Koncernen			Moderföreningen		
Belopp i Tkr	**Bundet eget kapital**	**Fritt eget kapital**	**Totalt eget kapital**	**Bundet eget kapital**	**Fritt eget kapital**	**Totalt eget kapital**
Ingående balans 2021-01-01	*145 565*	*210 836*	***356 401***	*140 225*	*186 833*	***327 058***
Förändring medlemsinsatser	-33	0	**-33**	-33	0	**-33**
Lämnad utdelning	0	-564	**-564**	0	-564	**-564**
Fond för utvecklingsutgifter	15 694	-15 694	**0**	2 245	-2 245	**0**
Omräkningsdifferens	9	185	**194**	0	0	**0**
Årets resultat	0	23 227	**23 227**	0	20 731	**20 731**
Utgående balans 2021-12-31	**161 235**	**217 990**	**379 225**	**142 437**	**204 755**	**347 192**
Ingående balans 2022-01-01	*161 235*	*217 990*	***379 225***	*142 437*	*204 755*	***347 192***
Förändring medlemsinsatser	955	0	**955**	955	0	**955**
Lämnad utdelning	0	-564	**-564**	0	-564	**-564**
Fond för utvecklingsutgifter	6 766	-6 766	**0**	11 010	-11 010	**0**
Omräkningsdifferens	-25	217	**192**	0	0	**0**
Årets resultat	0	17 219	**17 219**	0	2 764	**2 764**
Utgående balans 2022-12-31	**168 931**	**228 096**	**397 027**	**154 402**	**195 945**	**350 347**

Koncernens och moderföreningens resultat och ställning framgår av efterföljande redovisningshandlingar.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Koncernens resultaträkning

Belopp i Tkr	Not	2022	2021
Nettoomsättning	3	1 314 895	1 151 735
Övriga rörelseintäkter	4	11 090	11 760
Summa intäkter		**1 325 985**	**1 163 495**
Rörelsens kostnader			
Råvaror, förnödenheter och handelsvaror		-323 083	-265 439
Övriga externa kostnader	5,6	-297 491	-273 748
Personalkostnader	7	-613 292	-574 833
Av- och nedskrivningar materiella- och imm. anläggningstillgångar	8	-52 444	-43 293
Övriga rörelsekostnader	9	-209	-194
Summa rörelsekostnader		**-1 286 519**	**-1 157 507**
Rörelseresultat		**39 466**	**5 988**
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	10	-12 301	20 151
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	11	2 121	2 680
Räntekostnader och liknande resultatposter	12	-1 558	-123
Summa resultat från finansiella poster		**-11 738**	**22 708**
Resultat efter finansiella poster		**27 728**	**28 696**
Minoritetens andel i resultatet		-21	-34
Skatt på årets resultat	14	-10 488	-5 435
Årets resultat		**17 219**	**23 227**

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Koncernens balansräkning

Belopp i Tkr	Not	2022-12-31	2021-12-31
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Goodwill	15	25 694	32 468
Hyresrätter	15	356	668
Balanserade utvecklingsarbeten, licenser och liknande rättigheter	15	*50 888*	*37 060*
Immateriella anläggningstillgångar		*76 937*	*70 196*
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och markanläggningar	16	7 326	7 453
Maskiner, tekniska anläggningar och inventarier	17	38 595	37 186
Förbättringsutgifter på annans fastighet	17	8 473	9 793
Leasade tillgångar	5	39 782	45 509
Materiella anläggningstillgångar		*94 177*	*99 941*
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga värdepappersinnehav	21	120 501	132 248
Andelar i intressebolag	20	4	4
Andra långfristiga fordringar	22	1 611	1 254
Uppskjuten skattefordran	14	1 181	1 954
Finansiella anläggningstillgångar		*123 297*	*135 460*
Summa anläggningstillgångar		**294 411**	**305 597**
Omsättningstillgångar			
Varulager			
Färdiga varor och handelsvaror		30 485	21 150
Råvaror och förnödenheter		12 800	9 799
Varulager		*43 285*	*30 949*
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		123 947	110 213
Övriga fordringar		18 640	19 819
Upparbetad ej fakturerad intäkt		75 262	63 727
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	23	45 793	39 362
Kortfristiga fordringar		*263 642*	*233 121*
Innestående klientmedel		1 201 474	1 326 756
Kassa och bank		40 611	50 543
Likvida medel och klientmedel		*1 242 085*	*1 377 299*
Summa omsättningstillgångar		**1 549 012**	**1 641 369**
Summa tillgångar		**1 843 424**	**1 946 966**

Belopp i Tkr	Not	2022-12-31	2021-12-31
Eget kapital och skulder			
Medlemsinsatser		15 049	14 094
Reservfond		119 719	119 744
Fond för utvecklingsutgifter	24	34 163	27 397
Summa bundet eget kapital		*168 931*	*161 235*
Fusionsresultat		40	39
Balanserat resultat		210 771	194 646
Minoritetsintresse		66	78
Årets resultat		17 219	23 227
Summa fritt eget kapital		*228 096*	*217 990*
Summa eget kapital		**397 027**	**379 225**
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		3 885	3 486
Övriga avsättningar	25	756	1 297
Uppskjuten skatt	14	7 451	4 969
Summa avsättningar		**12 092**	**9 752**
Långfristiga skulder			
Skuld leasingkontrakt		39 782	45 509
Räntebärande långfristiga skulder	26	370	189
Summa långfristiga skulder		**40 152**	**45 698**
Kortfristiga skulder			
Innestående klientmedel		1 201 474	1 326 756
Leverantörsskulder		63 515	56 563
Aktuella skatteskulder		1 440	2 007
Övriga kortfristiga skulder		52 263	55 588
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	75 460	71 377
Summa kortfristiga skulder		**1 394 152**	**1 512 291**
Summa eget kapital och skulder		**1 843 424**	**1 946 966**

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Koncernens kassaflödesanalys

Belopp i Tkr	Not	2022	2021
Resultat efter finansnetto		27 728	28 696
Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet	30	49 345	28 682
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i rörelsekapitalet		**77 073**	**57 378**
Förändring rörelsekapital			
Varulager		-12 336	1 152
Kundfordringar		-13 734	-22 941
Övriga kortfristiga skulder		7 143	21 838
Summa rörelsekapitalförändringar		**-18 927**	**49**
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**58 147**	**57 427**
Investeringsverksamheten			
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-33 079	-42 114
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-19 528	-13 255
Leasade tillgångar		-5 490	-14 974
Långfristiga placeringar		-4 599	8 645
Förvärv/avyttring övriga finansiella anläggningstillgångar		-357	-1 737
Summa investeringsverksamheten		**-63 053**	**-63 435**
Kassaflöde efter investeringsverksamheten		**-4 907**	**-6 008**
Finansieringsverksamheten			
Förändring medlemsinsatser		955	33
Utdelning		-564	-564
Omräkningseffekter		130	0
Förändring räntebärande skulder		-5 546	4 970
Summa finansieringsverksamhet		**-5 025**	**4 439**
Årets kassaflöde		**-9 932**	**-1 569**
Specifikation av likvida medel exkl. klientmedel			
Likvida medel vid årets början		50 543	52 112
Årets kassaflöde		-9 932	-1 569
Likvida medel vid årets utgång		**40 611**	**50 543**

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Moderföreningens resultaträkning

Belopp i Tkr	Not	2022	2021
Nettoomsättning	3,31	844 694	760 987
Övriga rörelseintäkter	4	5 247	5 621
Summa intäkter		**849 941**	**766 608**
Rörelsens kostnader			
Råvaror, förnödenheter och handelsvaror		-256 154	-217 087
Övriga externa kostnader	5,6	-204 130	-188 872
Personalkostnader	7	-347 801	-316 924
Av- och nedskrivningar materiella- och imm. anläggningstillgångar	8	-13 420	-13 974
Övriga rörelsekostnader	9	-206	-80
Summa rörelsekostnader		**-821 711**	**-736 937**
Rörelseresultat		**28 229**	**29 671**
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	10	-12 301	20 151
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	11	3 027	3 188
Räntekostnader och liknande resultatposter	12	-710	-21
Summa resultat från finansiella poster		**-9 984**	**23 318**
Resultat efter finansiella poster		**18 245**	**52 989**
Bokslutsdispositioner	13	-9 815	-29 285
Resultat före skatt		**8 430**	**23 704**
Skatt på årets resultat	14	-5 666	-2 973
Årets resultat		**2 764**	**20 731**

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Moderföreningens balansräkning

Belopp i Tkr	Not	2022-12-31	2021-12-31
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Dataprogram	15	23 335	14 426
Hyresrätter	15	326	668
Goodwill	15	0	37
Immateriella anläggningstillgångar		*23 661*	*15 131*
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och markanläggningar	16	1 809	1 884
Maskiner, tekniska anläggningar och inventarier	17	31 155	29 932
Förbättringsutgifter på annans fastighet	17	6 262	5 898
Materiella anläggningstillgångar		*39 226*	*37 714*
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	18	33 892	25 884
Fordringar hos koncernföretag	19	64 680	68 738
Andra långfristiga värdepappersinnehav	21	120 346	132 093
Andra långfristiga fordringar	22	334	334
Finansiella anläggningstillgångar		*219 252*	*227 049*
Summa anläggningstillgångar		**282 139**	**279 894**
Omsättningstillgångar			
Varulager			
Färdiga varor och handelsvaror		24 502	21 893
Råvaror och förnödenheter		12 800	9 799
Varulager		*37 302*	*31 692*
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		67 847	60 353
Fordran koncernbolag		51 821	31 977
Övriga fordringar		11 170	12 025
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	23	24 751	22 624
Kortfristiga fordringar		*155 589*	*126 979*
Likvida medel			
Kassa och bank		21 435	37 700
Likvida medel		*21 435*	*37 700*
Summa omsättningstillgångar		**214 326**	**196 371**
Summa tillgångar		**496 465**	**476 265**

Belopp i Tkr	Not	2022-12-31	2021-12-31
Eget kapital och skulder			
Bundna reserver			
Medlemsinsatser		15 049	14 094
Reservfond		119 724	119 724
Fond för utvecklingsutgifter	24	19 629	8 619
Summa bundet eget kapital		**154 402**	**142 437**
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		193 180	184 024
Årets resultat		2 765	20 731
Summa fritt eget kapital		*195 945*	*204 755*
Summa eget kapital		**350 347**	**347 192**
Obeskattade reserver		**20 900**	**12 585**
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		3 885	3 486
Uppskjuten skatt	14	1 186	937
Övriga avsättningar	25	756	1 297
Summa avsättningar		**5 827**	**5 720**
Kortfristiga skulder			
Förskott från kunder		1 411	1 867
Leverantörsskulder		47 166	39 954
Aktuella skatteskulder		3 453	3 493
Övriga skulder – räntefria		24 266	17 769
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	43 095	47 685
Summa kortfristiga skulder		**119 391**	**110 768**
Summa eget kapital och skulder		**496 465**	**476 265**

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Moderföreningens kassaflödesanalys

Belopp i Tkr	Not	2022	2021
Resultat efter finansiella poster		18 245	52 989
Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet	30	29 873	3 618
Koncernbidrag		-1 500	-25 000
Årets skatt		-5 666	-2 997
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i rörelsekapitalet		**40 952**	**53 610**
Förändring rörelsekapital			
Varulager		-5 610	1 182
Övriga kortfristiga fordringar		-28 610	-35 064
Leverantörsskulder		7 212	5 228
Övriga räntefria skulder		1 410	2 547
Summa rörelsekapitalförändringar		**-25 598**	**-51 107**
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**15 354**	**2 503**
Investeringsverksamheten			
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-13 564	-7 574
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-9 898	-8 487
Långfristiga placeringar		-4 599	8 645
Förvärv/försäjning av dotterbolag		-8 008	0
Övriga finansiella anläggningstillgångar		4 058	6 036
Summa investeringsverksamheten		**-32 011**	**-1 380**
Kassaflöde efter investeringsverksamheten		**-16 656**	**1 123**
Finansieringsverksamheten			
Förändring medlemsinsatser		955	33
Utdelning		-564	-564
Summa finansieringsverksamhet		**391**	**-531**
Årets kassaflöde		**-16 265**	**592**
Specifikation av likvida medel exkl. klientmedel			
Likvida medel vid årets början		37 700	37 108
Årets kassaflöde		-16 265	592
Likvida medel vid årets utgång		**21 435**	**37 700**

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Noter till redovisningen

Redovisnings- och värderingsprinciper

Koncernens och moderföreningens finansiella rapporter har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Samtliga belopp redovisas i tusental svenska kronor (Tkr), om ej annat anges. Monetära tillgångs- och skuldposter i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs. Transaktioner i utländsk valuta omräknas enligt transaktionsdagens avistakurs. Tillämpade principer är oförändrade jämfört med föregående år.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Denna innebär att det förvärvade dotterbolagets tillgångar och skulder redovisas till marknadsvärden enligt en upprättad förvärvsanalys. Dotterföretag är alla företag i vilka koncernen har rätten att utforma företagets finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Resultat för dotterföretag som förvärvats eller avyttrats under året redovisas från det datum förvärvet äger rum alternativt till det datum avyttringen träder i kraft, enligt vad som är tillämpligt. Koncerninterna transaktioner och balansposter elimineras i sin helhet vid konsolidering, inklusive orealiserade vinster och förluster på transaktioner mellan koncernföretagen. I de fall orealiserade förluster på koncerninterna tillgångar återförs vid konsolidering prövas även den underliggande tillgångens nedskrivningsbehov utifrån ett koncernperspektiv. Koncernredovisningen omfattar de helägda dotterbolagen Begravningsbyrå Momento AB, Familjens Jurist i Sverige AB, Fondkistan AB samt Fonus AS, samtliga inklusive i förekommande fall dotterbolag.

Omräkning av utländska dotterbolag
Dagskursmetoden tillämpas för valutaomräkning av resultat- och balansräkningar i självständiga utlandsverksamheter. Dagskursmetoden innebär att samtliga tillgångar, avsättningar och skulder omräknas till balansdagens kurs och att samtliga poster i resultaträkningen omräknas till genomsnittskurs. Uppkomna kursdifferenser förs direkt till eget kapital.

Värderingsprinciper resultaträkningen

Intäkter
Intäkter uppkommer från försäljningen av varor och utförandet av tjänster och redovisas i posten Nettoomsättning. Intäkter värderas till det verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas för varor som levererats och tjänster som utförts, det vill säga till försäljningspris exklusive handelsrabatter, mängdrabatter och liknande prisavdrag samt mervärdesskatt. Belopp som erhålls för annans räkning ingår inte i koncernens intäkter. Tjänsteuppdrag på löpande räkning intäktsredovisas i takt med att arbetet utförs och material levereras eller förbrukas. Tjänsteuppdrag till fast pris avseende juridiska uppdrag redovisas enligt principen om successiv vinstavräkning, innebärande att intäktsredovisning sker enligt uppdragens respektive färdigställandegrad. Färdigställandegraden för uppdrag till fast pris enligt successiv vinstavräkning baseras på utfört arbete.

Leasing
Samtliga leasingavgifter avseende finansiella och operationella leasingavtal kostnadsförs linjärt över leasingperioden i juridisk person. Finansiella leasingavtal redovisas som tillgång och skuld i koncernredovisningen. Tillgången och skulden redovisas vid leasingavtalets början till det lägsta av den leasade tillgångens verkliga värde och nuvärdet av minimileasingavgifterna. Minileaseavgifter fördelas mellan ränta och amortering efter första redovisningstillfället. Tillgången skrivs av linjärt under leasingperioden.

Koncernbidrag
Moderbolaget redovisar erhållna/lämnade koncernbidrag som bokslutsdisposition i juridisk person.

Värderingsprinciper balansräkningen

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Immateriella anläggningstillgångar
Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade av- och nedskrivningar.

Goodwill
Koncernmässig goodwill uppkommer när anskaffningsvärdet vid förvärv av andelar i dotterföretag överstiger det verkliga värdet på det förvärvade företagets identifierbara nettotillgångar. Bolagsmässig goodwill uppkommer när anskaffningsvärdet vid förvärv av rörelse (inkråmsförvärv) överstiger det verkliga värdet på den förvärvade rörelsens identifierbara nettotillgångar. Goodwill redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuell nedskrivning.

Balanserade utvecklingsutgifter
Utgifter som är direkt hänförliga till utvecklingsfasen i ett projekt redovisas som immateriell tillgång förutsatt att de uppfyller en rad kriterier, såsom att det är tekniskt möjligt och bolaget har för avsikt att färdigställa och använda tillgången, att det är sannolikt att tillgången kommer att generera framtida ekonomiska fördelar, att det finns tillräckliga förutsättningar och resurser för att färdigställa och använda tillgången. Motsvarande belopp har överförts till fond för utvecklingsutgifter. Upplösning sker därefter i takt med att tillgången skrivs av.

Avskrivningsprinciper för immateriella anläggningstillgångar
Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden minskat med eventuella restvärden. Avskrivningarna sker linjärt över tillgångens nyttjandeperiod och redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Hyresrätter	5 år
Goodwill	5 år
Balanserade utvecklingsarbeten, licenser och liknande rättigheter	5 år

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Materiella anläggningstillgångar
Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivingar. Anskaffningsvärdet inbegriper inköpspriset, kostnader som direkt kan hänföras till förvärvet och utgifter för att iordningställa tillgången fram till dess att den är färdig att sättas i bruk. Tillkommande utgifter läggs till tillgångens redovisade värde eller redovisas som separat tillgång, beroende på vilket som är lämpligt, endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången kommer koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra former av reparationer och underhåll redovisas som kostnader i resultaträkningen då de uppkommer.

Fastigheter
Rörelsefastigheter är fastigheter vilka innehas för att brukas som kontor, fabrik eller lager i koncernens egen rörelse. Fastigheter redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade av- och nedskrivningar. Hyresintäkter från rörelsefastigheterna redovisas under övriga intäkter. Tillkommande utgifter läggs till tillgångens redovisade värde eller redovisas som separat tillgång, beroende på vilket som är lämpligt, endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången kommer koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra former av reparationer och underhåll redovisas som kostnader i resultaträkningen då de uppkommer. Koncernen tillämpar komponentavskrivning där varje tillgång med större värde och skillnader i förbrukning fördelas på ett antal komponenter och skrivs av utifrån respektive nyttjandeperiod.

Avskrivningsprinciper för materiella anläggningstillgångar
Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden minskat med beräknat restvärde. Avskrivningar sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	25-50 år
Byggnadsinventarier	10 år
Maskiner och inventarier, inkl fordon	5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år

Fordringar
Fordringar är redovisade till anskaffningsvärde minskat med eventuell nedskrivning.

Varulager
Varulager värderas enligt lägsta värdets princip, det vill säga till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet inkluderar alla utgifter som är hänförliga till tillverkningsprocessen samt lämplig andel av tillhörande tillverkningsomkostnader, baserat på normal kapacitet. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in, först ut-principen. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade pris som varan kan säljas för enligt villkor som är normala i verksamheten minskat med eventuella tillämpliga försäljningskostnader som direkt kan hänföras till försäljningstransaktionen.

Finansiella tillgångar och skulder
Moderföreningen innehar en långfristig värdeportfölj som förvaltas av Robur och den redovisas till marknadsvärde per balansdagen.

Skatt
Total skatt utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital. Aktuell skatt är skatt som skall betalas eller erhållas avseende aktuellt år. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Offentliga bidrag
Koncernen erhåller lönebidrag i form av arbetsmarknadsstöd. Bidrag erhålls i efterskott och redovisas i samband med att den anställde erhållit lön. Koncernen har under 2022 erhållit ersättning för höga sjuklönekostnader samt sänkta arbetsgivaravgifter relaterade till Covid-19. Höga sjuklönekostnader har redovisats som övriga intäkter och sänkta arbetsgivaravgifter har redovisats som en minskning av personalkostnader.

Ersättning till anställda
Ersättningar till anställda i form av löner, betald semester, betald sjukfrånvaro med mera samt pensioner redovisas i takt med intjänandet. Beträffande pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda pensionsplaner och redovisas som en kostnad. För ytterligare information om ersättningar till anställda hänvisas till not 7.

Pension
I moderföreningen och koncernen finns både förmånsbestämda och premiebestämda pensionsplaner för de anställda. Förmånsbestämda pensionsutfästelser tryggas genom stiftelsen KP Pension & Försäkring. Premiebestämda pensionsplaner tryggas via Pensionsvalet, Collectum, Forsekringsselskapet Storebrand och SpareBank 1 Forsikring. Förmånsbestämda pensioner redovisas enligt förenklingsregeln som en kostnad när pensionspremien betalas in.

Avsättningar
Avsättningar redovisas i balansräkningen när bolaget har ett legalt eller informellt åtagande som en följd av en inträffad händelse och när det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet. Dessutom ska en tillförlitlig uppskattning av beloppet kunna göras. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Nedskrivningar
Vid varje balansdag prövar koncernen ifall det föreligger en indikation på att en nedskrivning behöver göras för anläggningstillgångens redovisade värde. Nedskrivningsbehov vid en nedskrivningsprövning föreligger när återvinningsvärdet har ett bestående lägre värde än redovisat värde.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Uppskattningar och bedömningar

När finansiella rapporter upprättas måste styrelsen och den verkställande direktören i enlighet med tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper göra vissa uppskattningar, bedömningar och antaganden som påverkar redovisningen och värdering av tillgångar, avsättningar, skulder, intäkter och kostnader. De områden där sådana uppskattningar och bedömningar kan ha stor betydelse för koncernen, och som därmed kan påverka resultat- och balansräkningarna i framtiden, beskrivs nedan.

Redovisning av uppskjutna skattefordringar

Bedömningen av i vilken omfattning uppskjutna skattefordringar kan redovisas baseras på en bedömning av sannolikheten av företagets framtida skattepliktiga intäkter mot vilka uppskjutna skattefordringar kan utnyttjas. Dessutom krävs väsentliga överväganden vid bedömning av effekten av vissa rättsliga och ekonomiska begränsningar eller osäkerheter i olika jurisdiktioner.

Bedömning av osäkra fordringar

Kundfordringar värderas till det kassaflöde som förväntas inflyta till företaget. Därmed görs en detaljerad och objektiv genomgång av alla utestående belopp på balansdagen.

Bedömning av tidlagret

Inom juristverksamheten finns ett tidlagersaldo avseende utförda men ej fakturerade juristtjänster. Det finns en intern process att löpande bedöma tidlagrets värde utifrån förväntat kassaflöde. Denna uppskattning kring eventuellt nedskrivningsbehov är baserade på respektive handläggares bedömningar utifrån gällande avtal och erfarenhet.

Bedömning av goodwill

Värdet av goodwill bedöms utifrån det framtida kassaflödet från det förvärvade dotterbolaget eller den förvärvade rörelsen.

Nettoomsättning per verksamhetsgren

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Begravning	982 783	852 205	786 898	702 412
Juridik	332 112	299 530	3 729	4 135
Vidarefakturerade kostnader	0	0	6 012	6 567
Management Fee	0	0	47 523	47 873
Nettoomsättning	**1 314 895**	**1 151 735**	**844 161**	**760 987**

Offentliga bidrag

I posten Övriga rörelseintäkter ingår offentliga bidrag avseende lönebidrag på 1 295 (1 349) i koncernen, 848 (791) i moderföreningen.

Leasingavgifter och hyror

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Årets kostnadsförda utgifter för leasing	11 481	10 507	11 481	10 507
Årets kostnadsförda utgifter för hyror	74 141	72 732	44 867	43 905
Summa utgifter för leasing och hyror	**85 622**	**83 239**	**56 348**	**54 412**

Summan av framtida minimileaseavgifter per balansdagen avseende icke uppsägningsbara finansiella leasingavtal:

- förfaller inom 1 år	11 321	10 583	0	0
- förfaller inom 2–5 år	22 763	24 833	0	0
- förfaller efter 5 år	5 698	10 093	0	0

Summan av framtida minimileaseavgifter per balansdagen avseende icke uppsägningsbara operationella hyres och leasingavtal:

- förfaller inom 1 år	71 975	57 902	46 687	40 262
- förfaller inom 2–5 år	116 433	87 776	78 322	65 064
- förfaller efter 5 år	5 357	2 094	5 357	1 822

Moderföreningen har främst utgifter för dels leasing av fordonspark och dels lokalhyror. Moderföreningen är även innehavare av hyresavtal som vidareuthyrs till dotterbolag. Alla leasingavtal redovisas som operationella avtal i juridisk person. Föreningens leasing av fordonspark redovisas som finansiell leasing i koncernen.

Ersättning till revisorer

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Revisionsuppdraget	1 746	1 678	1 015	970
Övriga uppdrag	20	146	15	146
Summa ersättning till revisorer	**1 766**	**1 824**	**1 030**	**1 115**

Med revisionsuppdrag avses revisors arbete för den lagstadgade revisionen samt olika typer av kvalitetssäkringstjänster. Övriga uppdrag är sådant som inte ingår i revisionsuppdrag, exempelvis skatterådgivning och redovisningstjänster.

Under året har koncernen i Sverige anlitat revisionsbyrån KPMG AB och i Norge KPMG AS.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Anställda och löner

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Verksamheten i Sverige				
Medelantal anställda	874	795	531	492
– varav män	*268*	*266*	*189*	*192*
Löner och ersättningar	390 513	375 543	227 743	222 792
– varav till styrelsen och vd	*7 933*	*7 350*	*5 987*	*5 593*
Sociala kostnader	185 080	156 549	113 635	86 472
– varav pensionskostnader övriga anställda	*49 151*	*38 185*	*33 742*	*17 523*
– varav pensionskostnader styrelse och vd	*1 702*	*2 032*	*1 332*	*1 678*
Verksamheten i Norge				
Medelantal anställda	30	36	0	0
– varav män	*14*	*17*	0	0
Löner och ersättningar	24 262	22 585	0	0
– varav till styrelsen och vd	*1 648*	*1 416*	0	0
Sociala kostnader	5 803	4 583	0	0
– varav pensionskostnader övriga anställda	*1 861*	*1 154*	0	0
– varav pensionskostnader styrelse och vd	0	38	0	0
Totalt				
Medelantal anställda	904	831	531	492
– varav män	*282*	*283*	*189*	*192*
Löner och ersättningar	414 774	398 128	227 743	222 792
– varav till styrelsen och vd	*9 581*	*8 766*	*5 987*	*5 593*
Sociala kostnader	190 883	161 132	113 635	86 472
– varav pensionskostnader övriga anställda	*51 011*	*39 339*	*33 742*	*17 523*
– varav pensionskostnader styrelse och vd	*1 702*	*2 070*	*1 332*	*1 678*

Pensioner i moderföreningen
I koncernen och moderföreningen finns både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner för de anställda. Moderföreningen tryggar sina förmånsbestämda pensionsutfästelser genom stiftelsen KP Pension & Försäkring. Det årliga pensionsinbetalningsbeloppet påverkas av utvecklingen under året på den finansiella marknaden då pensionskapitalet är placerat i en mix av räntebärande och aktierelaterade värdepapper. Pensionsfonden uppgick vid årsskiftet till 355 450 (376 036).

Anställningsvillkor för vd i moderföreningen
Vd har vid uppsägning från föreningens sida 6 månaders uppsägningstid samt ett avgångsvederlag om 12 månadslöner.
Vid egen uppsägning är uppsägningstiden 6 månader. Vd tillförsäkras pensionsförmån genom premiebaserad avtalspension. Premien utgör enligt avtal 35 % av den månatliga pensionsgrundande kontanta lönen för 2022. Pensionsåldern är 65 år.

Könsfördelning styrelse och ledning	**Moderföreningen**	
	2022	**2021**
Styrelse		
Kvinnor (antal)	6	6
Män (antal)	6	5
Ledning inklusive vd:		
Kvinnor (antal)	4	4
Män (antal)	3	3

Löner och andra ersättningar samt pensionskostnader till koncernchef

	2022	**2021**
Löner	5 987	4 786
Ersättningar	0	23
Pensioner	1 332	1 678

Vid koncernchefens uppsägning gäller en uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från föreningens sida gäller en uppsägningstid om 6 månader samt eft avgångsvederlag om 12 månadslöner.

Avskrivningar och nedskrivningar

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Avskrivningar				
Goodwill	11 069	10 066	37	445
Hyresrätter	346	342	342	342
Dataprogram och aktiverade utvecklingskostnader	9 869	9 687	4 655	5 339
Byggnader och markanläggningar	127	126	75	75
Maskiner och inventarier	12 249	8 358	6 611	5 127
Förbättringar på annans fastighet	1 700	2 203	1 700	1 354
Leasade tillgångar	11 217	10 019	0	0
Summa avskrivningar	**46 576**	**40 801**	**13 420**	**12 682**
Nedskrivningar				
Dataprogram och aktiverade utvecklingskostnader	0	1 292	0	1 292
Goodwill	5 867	1 200	0	0
Summa nedskrivningar	**5 867**	**2 492**	**0**	**1 292**
Summa avskrivningar och nedskrivningar	**52 443**	**43 293**	**13 420**	**13 974**

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Övriga rörelsekostnader

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Valutakursförluster på fordringar och skulder av rörelsekaraktär	-209	-111	-206	-80
Förlust vid avyttring av immateriella och materiella anläggningstillgångar	0	-83	0	0
Summa övriga rörelsekostnader	**-209**	**-194**	**-206**	**-80**

Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Resultat från övriga värdepapper och anläggningstillgångar	0	1	0	1
Resultat av långfristiga placeringar	12 301	20 150	12 301	20 150
Summa resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	**12 301**	**20 151**	**12 301**	**20 151**

Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Valutadifferenser	0	1 778	0	1 712
Ränteintäkter från koncernbolag	0	0	1 467	431
Övriga ränteintäkter	2 121	902	1 559	1 045
Summa ränteintäkter och liknande resultatposter	**2 121**	**2 680**	**3 027**	**3 188**

Räntekostnader och liknande resultatposter

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Övriga räntekostnader	-1 558	-123	-710	-21
Summa räntekostnader	**-1 558**	**-123**	**-710**	**-21**

Bokslutsdispositioner

	Moderföreningen	
	2022	**2021**
Lämnade koncernbidrag	-1 500	-25 000
Avsättningar till periodiseringsfond	-8 315	-4 285
Summa bokslutsdispositioner	**-9 815**	**-29 285**

Skatt på årets resultat

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Resultat före skatt	27 728	28 696	18 245	23 704
Skatt på årets resultat	-7 081	-4 349	-5 368	-2 649
Justering av tidigare års skatt	-48	-112	-48	-337
Summa aktuell skatt	**-7 129**	**-4 461**	**-5 416**	**-2 986**
Aktuell skatt	-7 129	-4 461	-5 416	-2 986
Förändring skattemässiga underskottsavdrag	0	112	0	0
Förändring av temporära skillnader	-3 358	-1 086	-249	13
Summa årets skattekostnad	**-10 487**	**-5 435**	**-5 665**	**-2 973**
Uppskjuten skattefodran/ skuld				
Temporära skillnader skatt	1 181	1 954	0	0
Temporära skillnader anläggningstillgångar	-1 186	-1 777	-1 186	-937
Temporära skillnader periodiseringsfond	-5 313	-3 192	0	0
Utgående balans	**-6 499**	**-4 969**	**-1 186**	**-937**

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Immateriella anläggningstillgångar

	Koncernen		Moderföreningen	
	Goodwill	**Hyresrätter**	**Goodwill**	**Hyresrätter**
Ingående anskaffningsvärde	90 567	2 670	2 185	2 670
Årets inköp	9 594	34	0	0
Omräkningsdifferens	666	0	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	*100 828*	*2 704*	*2 185*	*2 670*
Ingående avskrivningar	-56 899	-2 002	-2 148	-2 002
Årets avskrivningar	-8 233	-346	-37	-342
Korrigering Norge	-2 836			
Omräkningsdifferens	-99		0	
Utgående ackumulerade avskrivningar	*-68 067*	*-2 348*	*-2 185*	*-2 344*
Ingående nedskrivningar	-1 200	0	0	0
Årets nedskrivningar	-5 867	0	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	*-7 067*	*0*	*0*	*0*
Utgående planenligt restvärde	**25 694**	**356**	**0**	**326**

	Koncernen	Moderföreningen
	Dataprogram	**Dataprogram**
Ingående avskrivningar	-49 999	-30 067
Årets avskrivningar	-9 843	-4 655
Omräkningsdifferens	-59	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	*-59 901*	*-34 722*
Ingående nedskrivningar	-2 507	-2 507
Årets nedskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	*-2 507*	*-2 507*
Utgående planenligt restvärde	**50 888**	**23 335**

Byggnader, mark och markanläggningar

	Koncernen	
	Byggnader	**Mark & markanl.**
Ingående anskaffningsvärde	23 485	5 838
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	*23 485*	*5 838*
Ingående avskrivningar	-20 971	-899
Årets avskrivningar	-127	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	*-21 098*	*-899*
Utgående planenligt restvärde	**2 387**	**4 939**

	Moderföreningen	
	Byggnader	**Mark & markanl.**
Ingående anskaffningsvärde	21 076	1 635
Utgående ack. anskaffningsvärde	*21 076*	*1 635*
Ingående avskrivningar	-19 996	-830
Årets avskrivningar	-75	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	*-20 071*	*-830*
Utgående planenligt restvärde	**1 005**	**805**

Fastigheterna har ett taxeringsvärde om sammanlagt 25 Mkr.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Maskiner & inventarier samt förbättringar i annans fastighet

	Koncernen		Moderföreningen	
	Maskiner & inventarier	**Förbättringar**	**Maskiner & inventarier**	**Förbättringar**
Årets ingående anskaffningsvärde	131 221	36 813	86 597	23 009
Årets inköp	17 270	2 258	12 321	2 072
Omklassificering	-6 849	-817	-4 487	0
Omräknings-differens	530	288	0	-7
Utgående ack. anskaffningsvärde	*142 171*	*38 542*	*94 431*	*25 073*
Årets ingående avskrivningar	-94 035	-27 020	-56 665	-17 111
Årets avskrivningar	-11 272	-2 672	-6 611	-1 700
Omklassificering	2 166	-148	0	0
Omräknings-differens	-435	-229	0	0
Utgående ack. avskrivningar	*-103 576*	*-30 069*	*-63 276*	*-18 811*
Utgående plan-enligt restvärde	**38 595**	**8 473**	**31 155**	**6 262**

Långfristig fordrankoncernbolag

	Moderföreningen	
	2022	**2021**
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	68 738	74 774
Omklassificeringar	722	2 797
Nya fordringar	1 916	19 588
Betalningar/amorteringar	-6 696	-28 421
Utgående redovisat värde	**64 680**	**68 738**

Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Andelar i intresseföretag, Memento Servicebolag AB 556207-8575	4	4	0	0
Summa långfristiga värdepappersinnehav	**4**	**4**	**0**	**0**

Långfristiga värdepappersinnehav

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Bostadsrätter	1 382	1 382	1 227	1 227
Övriga aktier och andelar	119 120	130 866	119 120	130 866
Summa långfristiga värdepappersinnehav	**120 501**	**132 248**	**120 346**	**132 093**

Värdeportföljen är upptagen till marknadsvärde, vilket överstiger anskaffningsvärdet med 13 470. Koncernens utländska bolag placerar eventuell överskottslikviditet på högräntekonton, vilka är klassificerade som bank.

Aktier och andelar i koncernbolag

Moderföreningen	**Antal aktier**	**Andel**	**Valuta, Nomin. värde**	**Ansk. värde**	**Bokf. värde**
Begravningsbyrå Momento AB, säte i Stockholm	10 000	100 %	SEK 100	975	975
Wikholms Oskarshamns Begravningsbyrå AB		100 %			
Falu Begravningsbyrå AB		100 %			
Familjens Jurist i Sverige AB, säte i Stockholm	10 000	100 %	SEK 1 000	10 000	10 000
FJ Juristbyrån i Sverige AB		100 %			
Juridik till alla i Sverige AB		100 %			
Fondkistan AB, säte i Stockholm	1 000	100 %	SEK 100	9 600	476
T S Fonus Byråene AS, säte i Oslo	6 500	100 %	NOK 6 500	14 433	14 433
Wang Nordstrand Begravelsebyrå AS		100 %			
T S Jacobsen Begravelsebyrå AS		100 %			
Oslo Nöytrale Byråvakt AS		88 %			
SIBI AS, säte i Bergen	300	100 %	NOK 12 000	8 008	8 008
Summa aktier och andelar i koncernbolag					**33 892**

Under året har SIBI AS samt Falu begravningsbyrå AB förvärvats. Klippan Begravningsbyrå AB har sålts under året.
Oslo Begravelsebyrå AS samt Nordstrand Begravelsebyrå AS har fusionerats med Fonus AS.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Andra långfristiga fordringar

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Depositioner	334	334	334	334
Andra långfristiga fordringar	920	627	0	0
Summa andra långfristiga fordringar	**1 254**	**961**	**334**	**334**

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Förutbetalda hyror	15 097	14 768	9 582	8 700
Övriga förutbetalda kostnader	30 574	24 050	15 169	13 924
Övriga upplupna intäkter	123	544	0	0
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	**45 793**	**39 362**	**24 751**	**22 624**

Fond för utvecklingsutgifter

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Fond för utvecklingsutgifter	34 163	27 397	19 629	8 619
Summa fond för utvecklingsutgifter	**34 163**	**27 397**	**19 629**	**8 619**

Avsättningar för tvister och liknande förpliktelser

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Ingående värde	1 297	1 825	1 297	1 825
Årets avsättning	0	0	0	0
Årets upplösning	-541	-528	-541	-528
Summa avsättningar för tvister och liknande förpliktelser	**756**	**1 297**	**756**	**1 297**

År 2020 gjorde moderföreningen en avsättning på 1,8 Mkr. Avsättningen avser kostnad för lokal som inte längre kan nyttjas av verksamheten och bedömningen är att lokalen inte går att hyra ut till annan aktör.

Långfristiga skulder

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Övriga långfristiga skulder	370	189	0	0
Summa långfristiga skulder, räntebärande	**370**	**189**	**0**	**0**

Övriga kortfristiga skulder

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Aktuella skatteskulder	1 440	739	3 453	584
Övriga kortfristiga skulder	52 263	19 080	25 577	11 441
Summa övriga kortfristiga skulder	**53 703**	**19 819**	**29 030**	**12 025**

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Upplupna löner och semesterlöner	60 405	59 063	33 338	42 204
Övriga upplupna kostnader	12 755	12 314	9 757	5 481
Förutbetalda intäkter	2 300	0		0
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	**75 460**	**71 377**	**43 095**	**47 685**

Ställda säkerheter och eventualförpliktelser

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
PRI Pensionsgaranti	6 522	2 195	6 522	2 195
Summa ställda säkerheter och eventualförpliktelser	**6 522**	**2 195**	**6 522**	**2 195**

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Kassaflödesanalys

	Koncernen		Moderföreningen	
	2022	2021	2022	2021
Planenliga avskrivningar	52 444	43 293	13 420	13 974
Periodiseringfond i koncernen	-10 568	-4 405	0	0
Avsättningar	2 340	587	107	437
Orealiserade värdeförändringar	16 346	-10 793	16 346	-10 793
Summa justeringar	**60 562**	**28 682**	**29 873**	**3 618**

Inköp och försäljning mellan koncernföretag

Av moderföretagets nettoomsättning utgjorde 9,47 % (9,79 %) omsättning mot andra koncernföretag. Av rörelsekostnaderna utgjorde 0,79 % (0,8 %) kostnader mot andra koncernföretag.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Inga väsentliga händelser efter räkenskaps årets slut finns att rapportera.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår ordinarie föreningsstämma att moderföreningens till förfogande stående vinstmedel (kronor);

Balanserad vinst	193 180 211
Årets resultat	2 764 888
	195 945 099
Disponeras enligt följande:	
– utdelning 4 % på medlemsinsatser	570 817
– till bundna reserver	0
– i ny räkning balanseras	195 374 282
	195 945 099

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Styrelse och revisorer

Stockholm, den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

DocuSigned by:
6A0212DA8A084AF...
Leif Linde
Styrelsens ordförande

DocuSigned by:
6D438530E265470...
Annica Rutgersson

DocuSigned by:
5AEC5E3927E1474...
Jesper Andersson

DocuSigned by:
ED8B1E6C4E914E7...
Therese Karlsson

DocuSigned by:
41A32B08BEF74C5...
Berit Müllerström

DocuSigned by:
D3FE180663FB4DA...
Marianne Fundahn

DocuSigned by:
6EBABFF9279C4F4...
Amir Chizari

DocuSigned by:
74250ACB73194E3...
Jens Wikström

DocuSigned by:
AF5AA75BECB943E...
Lena Jonsson

DocuSigned by:
691AA19921B145F...
Christina Tallberg

DocuSigned by:
BE935E601E314D2...
Ahmet Önal

DocuSigned by:
ECFA0CB32D92439...
Patrik Östberg

DocuSigned by:
C81D9BE2C1484EA...
Peter Göransson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

DocuSigned by:
629F60FB8DC3415...
Fredrik Sjölander
Auktoriserad revisor, KPMG AB

DocuSigned by:
8994CBB358C24D4...
Yvonne Cederberg
Av föreningsstämman vald revisor

DocuSigned by:
C337B307CC0A413...
Hans Eklund
Av föreningsstämman vald revisor

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Fonus ekonomisk förening,
org. nr 702000-1298

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Fonus ekonomisk förening för år 2022.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderföreningens och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dessas finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderföreningen och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Det registrerade revisionsbolagets ansvar* samt *Den förtroendevalda revisorns ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till moderföreningen och koncernen enligt god revisorssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Den andra informationen består av sidorna 1-29. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen.

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av föreningens och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Vi har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen och koncernredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Fonus ekonomisk förening för år 2022 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderföreningen och koncernen enligt god revisorssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som föreningens och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderföreningens och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma föreningens och koncernens ekonomiska situation och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att föreningens bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller

- på något annat sätt handlat i strid med lagen om ekonomiska föreningar, årsredovisningslagen eller stadgarna.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder det registrerade revisionsbolaget professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen.

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på det registrerade revisionsbolagets professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Stockholm, den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

DocuSigned by:
Fredrik Sjölander
629F60...B8DC3415

Fredrik Sjölander
Auktoriserad revisor
KPMG AB

DocuSigned by:
Hans Eklund
C337D307CC0A413...

Hans Eklund
Förtroendevald revisor

DocuSigned by:
Yvonne Cederberg
6884C0D356C2404...

Yvonne Cederberg
Förtroendevald revisor

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till föreningsstämman i Fonus, ekonomisk förening
org. nr 702000-1298

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2022 på sidorna 5-20 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Min granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten.* Detta innebär att min granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Jag anser att denna granskning ger mig tillräcklig grund för mitt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm, den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

DocuSigned by:
Fredrik Sjölander
629F60...B8DC3415

Fredrik Sjölander
Auktoriserad revisor
KPMG AB

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Yttrande enligt Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag om huruvida föreningsstämmans riktlinjer om ersättningar till ledande befattningshavare har följts

Till föreningsstämman i Fonus ekonomisk förening,
Org nr 702000-1298

Inledning

Vi har granskat om styrelsen och verkställande direktören för Fonus ekonomisk förening under år 2022 har följt de riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som fastställts på föreningsstämman 2022.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att riktlinjerna följs och för den interna kontroll som styrelsen och den verkställande direktören bedömer är nödvändig för att tillse att riktlinjerna följs.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att lämna ett yttrande, grundat på vår granskning, till föreningsstämman om huruvida riktlinjerna har följts. Vi har utfört granskningen baserat på FARs rekommendation RevR 8 Granskning av ersättningar till ledande befattningshavare i vissa publika aktiebolag. Denna rekommendation kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför granskningen för att uppnå rimlig säkerhet att årsstämmans riktlinjer i allt väsentligt följts. Revisionsföretaget tillämpar ISQC1 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar.

Revisionsföretaget är oberoende i förhållande till Fonus ekonomisk förening enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Granskningen har genomförts i enlighet med principerna i Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag tillsammans med granskarna ur ett medlemsperspektiv.

Granskningen har omfattat Fonus organisation för och dokumentation av ersättningsfrågor för ledande befattningshavare, de nya beslut om ersättningar som fattats samt ett urval av de utbetalningar som gjorts under räkenskapsåret till de ledande befattningshavarna. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska genomföras, bland annat genom att bedöma risken för att riktlinjerna inte i allt väsentligt följts.

Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevant för riktlinjernas efterlevnad i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll.

Vi anser att vår granskning ger oss rimlig grund för vårt uttalande nedan.

Uttalande

Vi anser att styrelsen och den verkställande direktören för Fonus ekonomisk förening under 2022 följt de riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som fastställdes på föreningsstämman 2022.

Stockholm, den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

DocuSigned by:
Fredrik Sjölander
629F80B8DC3415...
Fredrik Sjölander
Auktoriserad revisor
Revisionsföretaget KPMG AB

DocuSigned by:
Yvonne Cederberg
2894C0D359C24D4...
Yvonne Cederberg
Förtroendevald revisor

DocuSigned by:
Hans Eklund
C037D307CC0A403...
Hans Eklund
Förtroendevald revisor

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Styrelse, revisorer och valberedning

Styrelse

Ordinarie	Ort	Organisation	Vald till
Andersson, Jesper	Stockholm	Kooperativa förbundet	2023
Chizari, Amir	Stockholm	Riksbyggen	2023
Fundahn, Marianne	Trelleborg	Skånes S partidistrikt	2023
Jonsson, Lena	Hudiksvall	SKPF avd 50 Hudiksvall	2023
Karlsson, Therese	Umeå	Riksbyggen lokalförening i Umeå	2023
Linde, Leif, ordförande	Nyköping	Kooperativa förbundet	2023
Müllerström, Berit	Rävlanda	LO-distriktet i Västsverige	2023
Rutgersson, Annica	Vallentuna	Kooperativa förbundet	2023
Tallberg, Christina	Tyresö	PRO Riksorganisation	2023
Wikström, Jens	Stockholm	Folksam	2023
Ahmet Önal	Stockholm	Svensk-Turkiska Riksförbundet	2023
Patrik Östberg	Stockholm	Byggnads	2023

Revisorer

Auktoriserade revisorer

KPMG AB

Sjölander Fredrik, ordinarie

Hagström Johanna, suppleant

Förtroendevalda revisorer	Stad	Organisation	Vald till
Cederberg, Yvonne	Stockholm	Handels avd 3, Halmstad	2023
Eklund, Hans	Stockholm	Hyresgästföreningen	2023

Valberedning

Ordinarie	Stad	Organisation	Vald till
Hallén, Bertil	Göteborg	LO-distriktet i Västsverige	2023
Hedlund, Harriet	Umeå	Umeå arbetarekommun	2023
Johansson, Ann-Kristine	Kil	Kooperativa förbundet	2023
Bengtzelius Christian	Stockholm	Stockholm Riksbyggen ekonomisk förening	2023
Olson, Anders, ordförande	Stockholm	Folksam	2023

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

Ledning

Peter Göransson, vd och koncernchef

Victoria Thore, vd Familjens Jurist

Terje Eid-Hviding, vd Fonus AS, Norge

Ulrika Berling, chef Affärsområde Begravning

Niklas Personne, ekonomichef

Camilla Häggroth, personalchef samt chef för Kvalitet och Hållbarhet samt Kontaktcenter

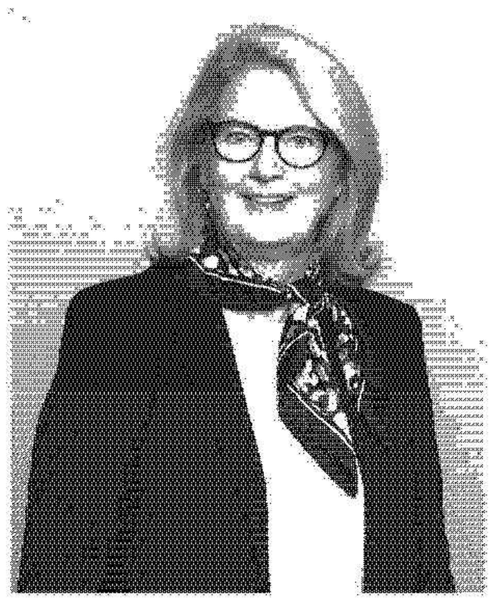
Lisa Vejlo Degerman, marknadschef

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

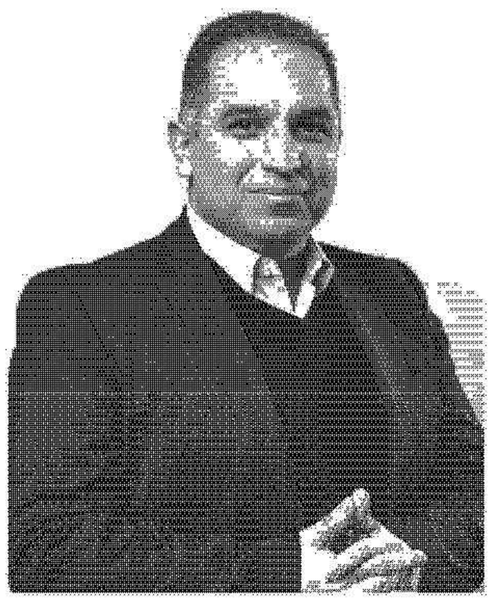
Styrelse

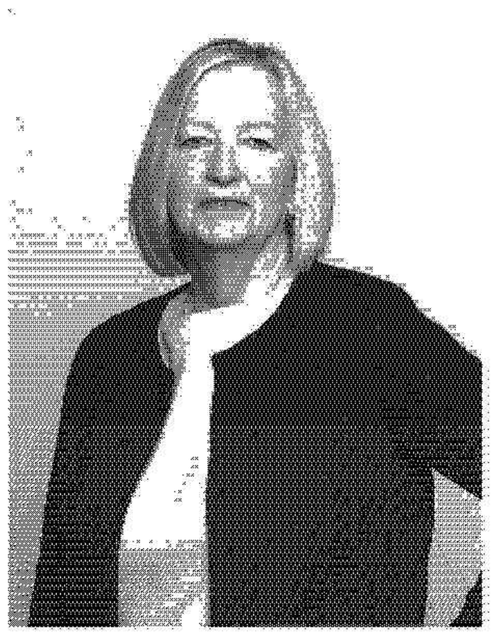
Leif Linde
Styrelseordförande

Annica Rutgersson

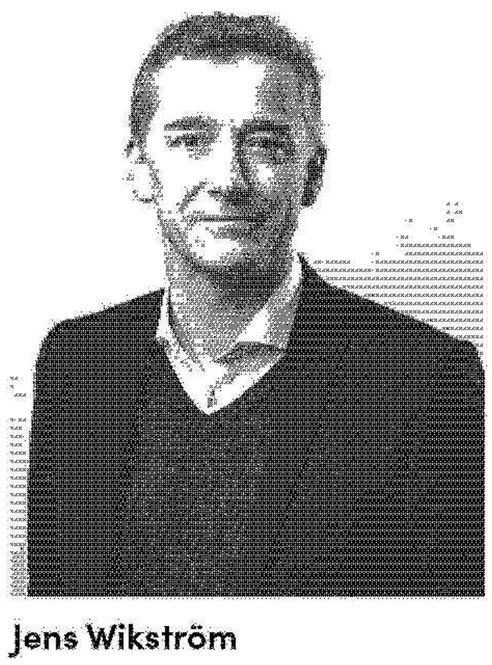
Amir Chizari

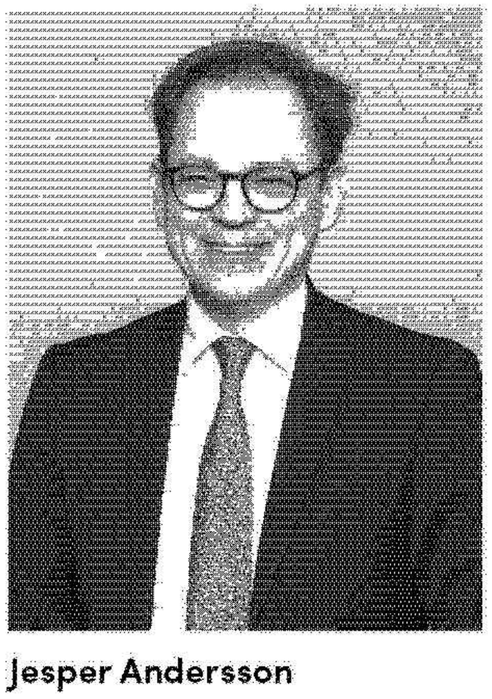
Berit Müllerström

Christina Tallberg

Jens Wikström

Jesper Andersson

Lena Jonsson

Marianne Fundahn

Therese Karlsson

Ahmet Önal

Patrik Östberg

DocuSign Envelope ID: C6DD9FBB-2934-43D5-83C0-607E91536BD8

FONUS

20230404086604

i. decline to sign a document from within your signing session, and on the subsequent page, select the check-box indicating you wish to withdraw your consent, or you may;

ii. send us an email to dpreporting@kpmg.se and in the body of such request you must state your email, full name, mailing address, and telephone number. We do not need any other information from you to withdraw consent.. The consequences of your withdrawing consent for online documents will be that transactions may take a longer time to process..

Required hardware and software

The minimum system requirements for using the DocuSign system may change over time. The current system requirements are found here: https://support.docusign.com/guides/signer-guide-signing-system-requirements.

Acknowledging your access and consent to receive and sign documents electronically

To confirm to us that you can access this information electronically, which will be similar to other electronic notices and disclosures that we will provide to you, please confirm that you have read this ERSD, and (i) that you are able to print on paper or electronically save this ERSD for your future reference and access; or (ii) that you are able to email this ERSD to an email address where you will be able to print on paper or save it for your future reference and access. Further, if you consent to receiving notices and disclosures exclusively in electronic format as described herein, then select the check-box next to 'I agree to use electronic records and signatures' before clicking 'CONTINUE' within the DocuSign system.

By selecting the check-box next to 'I agree to use electronic records and signatures', you confirm that:

- You can access and read this Electronic Record and Signature Disclosure; and
- You can print on paper this Electronic Record and Signature Disclosure, or save or send this Electronic Record and Disclosure to a location where you can print it, for future reference and access; and
- Until or unless you notify KPMG AB as described above, you consent to receive exclusively through electronic means all notices, disclosures, authorizations, acknowledgements, and other documents that are required to be provided or made available to you by KPMG AB during the course of your relationship with KPMG AB.